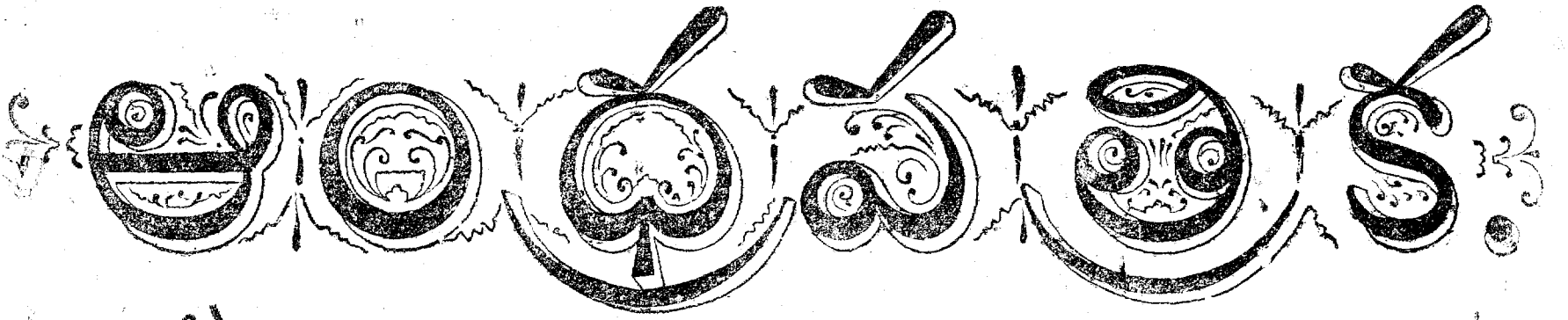

విడి పత్రిక 13 0-1-6

Register No. M. 1118

Post Box No. 212.

Telephone No. 544

310721

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

జెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 15-వ తేది శనివారము

ఉధి తో న్నా కి నా మ స ం క త్ప ర ము, భాద్రపదమాస శుద్ధ శంకషు గ్.

No. 140

సంచిక ౧౪౦

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని పడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశక్తి మాదిరిగల మాయమందుగాను శరణుమంతులైన మోక్షముగలుగును. కంచభావచీటిని కూచికొనిన మోక్షముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన తేజమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టి పీఠి, మదరాసు.

(7 వ రిమాణము లో)

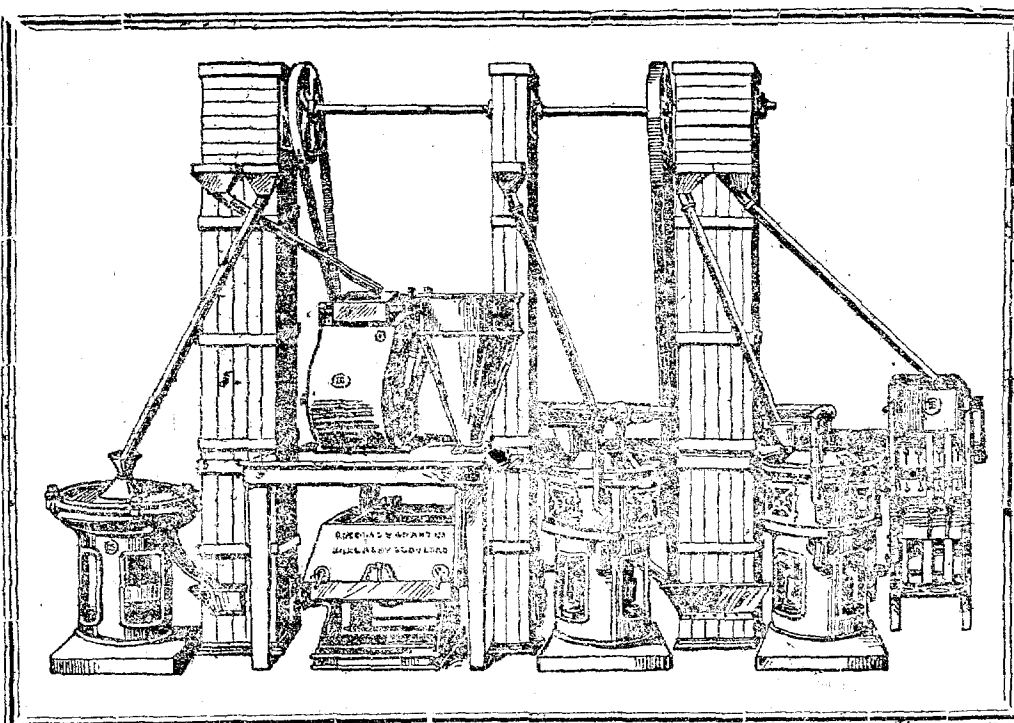
888

అన్ని రకముల బియ్యపు యంత్రములు

40 81 122 163 244 326 407 సంచుల (సంచి 1 కి 165 పానులవంతున)

మేలైన బియ్యము దినము 1-కి 12 గంటలు చొప్పున పనిచేసిన తయారగును

మేము బియ్యము
హల్లరులు, పాలిషర్లు
మెల్లర్లు
కంపార్టుమెంటు
సెకరేటర్లు
పెరలింగు లేక
వైటనింగు కోర్సులు
మొదలగువాటిని నిలువ
చేసియున్నాము.

బియ్యపు యంత్రము
లకు సంబంధించిన పరి
కరములన్నియు మావద్ద
నున్నవి.
కూడితే విశ్చిత్రపు
క్యాటలాగవకును
ధరల బాబితాకును
ప్రాశుకోరెదము.

MADE BY

Douglas & Grant Ltd

Kirkcaldy, Scotland.

Rice Milling

Specialists

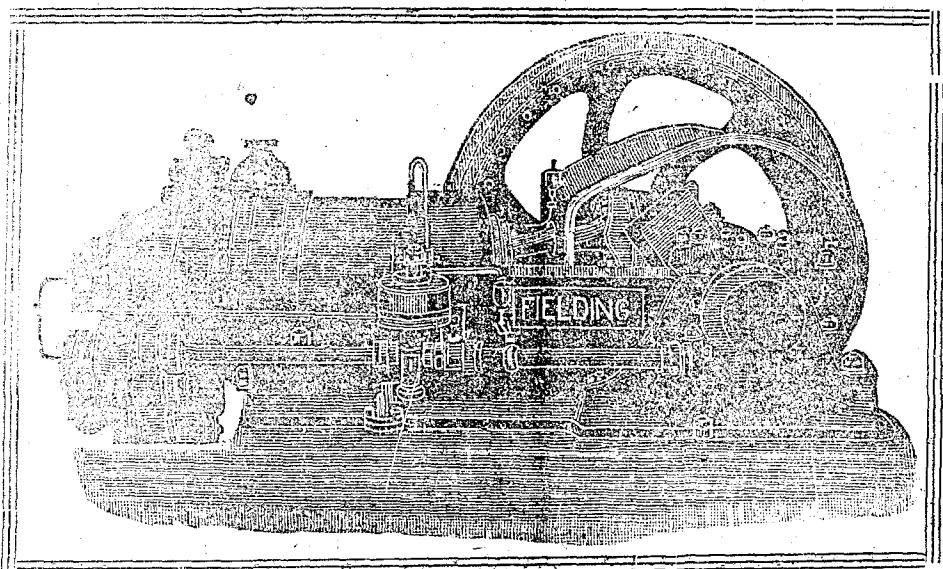
Sole AGENTS in S INDIA

MASSEY & Co, Ltd,

Post Box 554

MADRAS.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పిల్లింగు కెమిడికల్ క్రూ డాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము ప్రసన్నస్థితిలోనే అమలుచు
చున్నవి. అన్నిసమయముల స్థానములో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను
లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సులభ
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586 సోల్ యేజెంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో,
12, తంబు శెట్టిపేది, మదరాసు.

తయారైనది!

సాక్షి

త్వరపడుడు!!

నాలుగవభాగము

మేలైన అట్టబైండు.

వెల. 1-12-0

ఈ భాగముతో సాక్షి సంపుటములు పూర్తియగును. సాక్షి సంపుటము అన్నిటిలోను, ఈ నాలుగవభాగము
సర్వోత్కృష్టమైనది. తక్షణ పయవదినది.

వెల 1-12-0

సాక్షి. మొదటిభాగము. 2-0-0;

రెండవభాగము 2-0-0

పలయువారు:—

మూడవభాగము 1-8-0

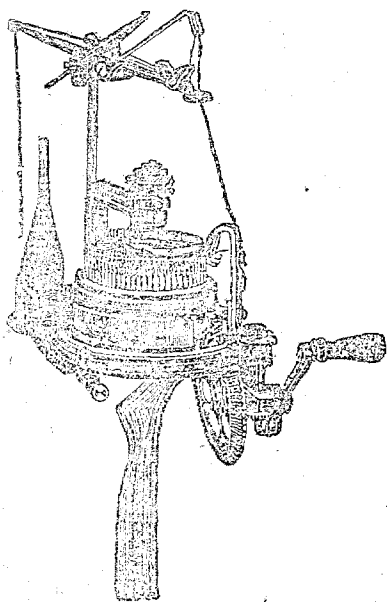
936 పానగంటి రాజారావు, పితాపురం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

క్రొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, న్యదేశి, కర్మాశాలము మొదలగు వసుల కువయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు
భాగుగా పనిచేయును

మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు
అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న డి హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

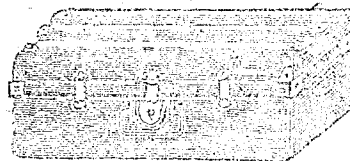
వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to :
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram's: "BRAD."

మేలైన లక్ష్మీ ప్లీలు ట్రంకులు

మేడుస్త్రీల శరణుడు చేయబడిన శ్రేష్ఠతరమైన ట్రంకులు,
బ్రీపునుచును అటాచ్ కేసులు, చేతివెట్టెలు, అగ్గిను

వెట్టెలు, నగ
దుబాదుకోకు
వెట్టెలు, మొ
దలగు వవి
తయారుచేసి,

ట్రంకులు వర్తమాన అతిశ్రద్ధాచూపిన భగవంతులకు లభి
యించుచున్నవి. స్త్రీలక్షిట్లు, బీగములు, చేతిపాములు
మొదలగునవి మేము శ్రేయగా నీవనుండి తెప్పించు
చేత నీ యరసులుగా విక్రయించుటకు వీలుగలను.

K. Ramaswamy Naidu
Lakshmi Steel Trunk Manufacturing
Wholesale Merchant
No 30 Iyyappa Chetty Street
Mannedi Madras.

చైతన్యము

అమెరికానుష్ఠానము

మనదేశమునందున్న అమెరికానుష్ఠానము
గయున్నది. నీవును నీవును నీవును
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.

బహుమానము

వైద్యవిద్య

అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.

అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం అగస్టునెల మొదటి
తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినవి.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పుటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి
సమృద్ధముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును
ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుసదర్శనము అన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

జాంధూ వర్తమానము

వర్తమానము

అమెరికానుష్ఠానమునందున్నది.
(388) బొంబాయి నెం 18.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెసింగు కంపెనీ,
పోర్ట్ బ్లెయింట్, కాకినాడ.

సరస్వతీ వాచక పుస్తకములు

శ్రీ ఘోషీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడినవి.

Approved by the Madras Text Book Committee (Vide Notifications, Fort St., George Gazettees 29-5-1923 & 24-7-1923 at pages 513 & 670 respectively).

సుమారు ఇరువది సంవత్సరములనుండి తెనుగుజిల్లా లెన్సిటివ్ ను సబ్ అసిస్టెంటుగా పనిచేసి బాలబాలికా ప్రాథమిక పాఠశాలలలో వారికిగల విశేష పరిచయమునుబట్టి నూతనపద్ధతుల ననుసరించి వ్రాయబడిన నీ వాచకములు బాలికా బాలకుల కత్యంతోపయుక్తముగా నుండునట్లు నిర్ణయించబడినవి.

మొదటితరగతి (బాలశిక్షలోని) కొన్ని నూతనవిషయముల నిందు వేర్కొంటిమి.

అన్నియు విశేషాంశములే!!

ఇది పిల్లలత్యంతసులభముగా గ్రహించగలుగుటకు పుస్తకమంతయు పెద్దయక్షరములతో ముద్రించబడినది. 2. మొదట ఇరువది నాలుగు పేజీలవరకును బొమ్మలతో కూడా మిక్కిలి పెద్దయక్షరములతో ముద్రించబడినది. 3. ఇందు పేజీకి పూర్తియైన ఎనిమిది బొమ్మలు (Full page picture) న్నవి. 4. హనుమంతుడు రాముని ముదిక నీతి కిచ్చుబొమ్మ రంగులతో (Coloured Picture) ముద్రించబడినది. 5. సుమారు డజను, పేజీకి సగము బొమ్మలు (Half-page Pictures) న్నవి. 6. వివిధరకముల మృగములు పక్షులు బొమ్మలతో బాలురు సులభముగా గ్రహించునట్లు ముద్రించబడుటయేగాక వాటివాటి యుపయోగములుగూడ నిట్లే తెలుపబడినది. 7. వివిధరకముల పనిముట్లు వాటి యుపయోగముగూడ నిట్లే తెలుపబడినది. 8. ముప్పది పేజీలవరకును ద్విత్వాక్షరములు లేకయే నూటలు, వాక్యములు ముద్రించబడినవి. 9. నీపు:—అనుపాఠముమీద పిల్లవాడు జీవితములో మొదట నుంచి తుదివరకును నేర్చుకోవలసిన విషయములన్నియు నిందు పొందుపరుపబడినవి. 10. నీసాఖ్యము:—అను పాఠముమీద, బొమ్మలతోగూడ బాలురతి సులభముగా గ్రహించగలుగునట్లు మనుష్యులకు ప్రపంచములో యెన్నిజాతుల మనుష్యులతోను సంబంధముగలవో అవి

యన్నియు చక్కగా బోధపరుపబడినవి. ఈపుస్తకము సుమారు 80 పేజీలున్నను బొమ్మలకును అచ్చుచార్జీలకును మాకు విస్తారమైనను బాలురకు సులభసాధ్యముగా నుండునట్లు వెల 0-3-0 మాత్రమే యుంచబడినది. 11. పుస్తకముపై పేజీమీదగూడ విద్యాధిదేవతయైన సరస్వతీ దేవి బొమ్మయుండుటచే పుస్తకమునకు మరింత వికాస మొనగూర్చుచున్నది. అందుచే బాలికాబాలకులకు విస్తారము విద్యయు దానక్తి గొలుపుచున్నది. 12. ఈ చిన్నిపాఠము విద్య శభ్యులగు బాలురకు చదువు నందాసక్తి గొలుపునట్లు వ్రాయబడినదని, ఇంత చక్కని పుస్తక మిదివరలో లేదని అనేకవిద్యాధికారులును, ఉపాధ్యాయులునుగూడ అభిప్రాయము లిచ్చియున్నారు. వేయేల పెక్కు బాలబాలికలే యీసంగ తిని ధృవపరచియున్నారు. మిగిలిన వాచకములన్నియు క్లాసువారీ (Gradation) ననుసరించి సమానముగా శైలితో అనేక నూతనాంశములగూర్చి పాఠములు వ్రాయబడినవి. అందు ముఖ్యమయినవి. (1) Trades and Industries (2) Co-operative Stores (3) Scouts Movement etc. etc. కావున నీ నూతనవాచకముల మీ స్కూళ్లన్నిటిలో నుపయోగించి నూతనముగా పాఠదేశములో ప్రారంభించిన మా యుద్యమమునకు సానుభూతిని గనుపరుప గోరుచున్నారము.

సరస్వతీ వాచకముల ధరలు

మొదటి వాచకము	0 3	ఐదవ వాచకము	0 6 0
రెండవ వాచకము	0 3 0	ఆరవ వాచకము	0 7 0
మూడవ వాచకము	0 4 0	ఏడవ వాచకము	0 8 0
నాల్గవ వాచకము	0 5 0	ఎనిమిదవ వాచకము	0 8 0

కె. యల్. యస్. సోమయాజులు

గోదావరీబుక్కు డిప్లో

రాజమండ్రి.

Apply to:—

N. B. మావద్ద శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీ సరసింహంపంతులుగారి గ్రంథములన్నియు దొరకును, శ్మేష్టు పూర్తిగా నొకేసారి కొను వారికి కొంత కాలమువరకు నాల్గవవంతు ఖరీదు తగ్గించి యివ్వబడును.

The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd.

Authorised Capital—Rs. 2,00,000.

Subscribed Capital—Rs. 1,50,000.

NO PARTY

WHETHER one is a co-operator or a non-co-operator, a liberal or a conservative, a swarajist or congress man, a brahmin or a non-brahmin, an official or a politician, a moderate or an extremist they have but one opinion, and perfectly agree on one subject.

NO SPLIT

They may have a hundred differences, a hundred opinions, a hundred programmes,—they may speak from a hundred platforms, they may be inside the council, or they may be out; it makes no difference on this matter. They are all one, and have but one voice,—they are all unanimous in their verdict on the value of

No Division

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

as a great remedy for all diseases—small and great.

SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA is a great pacifier. It brings new life to the people, and gives them new hope, and broadens their outlook on life. In that healthy frame of mind there is no room for worry, distrust, ill-feeling, anger and other qualities. Here is Siddha Kalpa Makaradhwaja's value as a healer of differences in and out. It equally benefits all classes of people—party or no party, suffering or healthy.

The Veteran Politician
AND

Staunch Congressman,

Sriji C. VIJAYARAGHAVACHARIAR,

President of the Indian National
Congress, Nagpur, 1920 says:—

"I was intending for over a year to visit the Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., and have had the pleasure of doing so to-day. Everything is neat and inviting. But what struck me most is the testimony of the high value of the Medicines, especially "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" from persons who used them, and that in language and spirit perfectly genuine. I congratulate the Managing Director and Senior Physician, Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. Sriramachari Ph. D. Sc.,"

MADRAS, } (Sd) C. Vijayaraghavachariar
19th April, 28.

Rao Bahadur

Sjt. R. VIRARAGHA AIYANGAR.

Chief Justice,

High Court of Travancore, says:—

"I have been desiring for sometime to pay a visit to the Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., conducted by Dr. N. V. Sri Ramachari Ph. D. Sc., whose medicine "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" pills have been highly praised for their efficacy and have obtained vast circulation in the country. I visited the Pharmacy to-day and had great pleasure in saying that what I observed simply justifies the high praise bestowed upon them and the vast circulation they have obtained. The promptitude with which orders are attended to and advice given to the patients who came to the Doctor especially noteworthy, I wish Dr. N. V. Sri Ramachari all success."

MADRAS, } (Sd) R. Viraraghava Aiyangar
14th May, 23.

The Great Desabandhu and
Staunch Swarajist,

Sriji C. R. DAS,

President of the Indian National
Congress, Gaya, 1922, says:—

"It has given me great pleasure to accept the invitation of Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. Sriramachari, Ph. D. Sc., to visit the Madras Ayurvedic Pharmacy, Limited, of which he is the Managing Director. I have had the pleasure of noting from the very large number of testimonials and communications received by him of the excellent results achieved by the use of the medicines of this Pharmacy, particularly the "Siddha Kalpa Makaradhwaja," on the part of many people in several provinces of India, European and Indian, Parsi and Christian, professional Medical men and laymen alike. It is unnecessary for me to reiterate my faith in the value and efficacy of the ancient and valuable Ayurvedic system of medicine of this land whose resuscitation through the efforts of gentlemen like Dr. N. V. Ramachari is but one sign of the great National regeneration and revival that we are now passing through. I trust that this institution will flourish and be a means of great help to suffering humanity in the land."

31st May, 1923,
MADRAS, }

(Sd) C. R. DAS.

**Siddha
KALPA
Makaradh-
waja
Great Healer
of Physical,
Mental and
other Ills**

Price:—Rs. 10 per
Bial of 60 Pills.

Siddha Kalpa Makaradhwaja is the greatest all-round remedy of the times. By its universal application and its unfailing cure it has obtained the foremost place in the ranks of effective medicines. It is prepared from ancient Ayurvedic formulae in accordance with modern principles of Western Medical Science, under the direct personal supervision and guidance of

Our Senior Physician and Managing Director, Ayurveda Ratna Pandit
Dr. N. V. SRIRAMACHARLU, Ph. D. Sc.

Some of the most valuable ingredients, such as Gold, Mukta, Praval, Louha, etc., and indigenous herbs enter into the composition of S. K. M. Their preventive and curative principles are conserved and presented in this remedy. They act on the human system thoroughly, efficiently and perfectly and drive away all impurities from the blood which is the basis for perfect health. Thousands from all parts of India, Burma and Ceylon have experienced the energising, revivifying effects of this medicine, and thousands have expressed their gratefulness to it.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" CURES

Acidity	Diarrhoea	Hysteria	Neuralgia
Amenorrhoea	Dysmenorrhoea	Impotency	Paralysis
Anæmia	Dyspepsia	Leprosy	Rheumatism
Asthma	Eczema	Leucorrhoea	Spermatorrhoea
Bronchitis	Epilepsy	Melancholia	Syphilis
Consumption	Gleet	Menorrhoea	Venereals
Diabetes	Gonorrhoea	Neurasthenia	etc.

Begin to Get Well To-day by using **SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA**.

The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd.,
44, Govindappa Naick Street, George Town, MADRAS.

Telephone : 1034.

Post Box No. 151.

Telegrams "KALPAM"

అఖిల భారత అవసర దేశీయ మహాసభ

మహాసభా ధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాస సంగ్రహము

సన్మాని సంఘాధ్యక్షుని స్వాగతోపన్యాస సంగ్రహము

నాయకుల సమావేశము

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘ స్థాయి సంఘ సభలు

వంగ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము ఎన్నికల వివాద

హిందూ మహమ్మదీయ వివాదాలు

ఉపసంఘముల ప్రత్యేక సభలు

కాంగ్రెసు నాయకులకు సన్మాన పత్రము

ధిల్లీలో బహిరంగ సభ

18 వ తేదీని ధిల్లీలో రహస్య సమన్వయ ప్రాణుల సమరణ మందిరమున ధిల్లీలోని వాసులను లగు హిందూ మహమ్మదీయ ప్రముఖులు హెచ్చుమంది సమావేశమైరి. 1919 లో జరిగిన అల్లరులలో వధింపబడిన తేకభక్తులను హిందూ మహమ్మదీయ యోధుల పవిత్ర సామములు భావిభార సంతాపముచే కాక్రతులను స్మరింపబడుటకు శ్రీ శ్రద్ధానంద స్వామి. తేకీయల చందాలవలన ఆస్థలమునగొని అచట సాస్మా రక భవనమున కట్టించినందున దానికి సమర్పిత ప్రాణులను దేశ భక్తుల (మార్టిర్స్) స్మరణచేయుటకు పేరు పెట్టబడిన. ఆ బహిరంగసభకు శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామియే అధ్యక్షతన వహించెనని వాకీం ఆజ్ఞాపకానుగా రుపొందించిరి.

హిందూ మహమ్మదీయ ఖానుగారు

“నన్నును నాయకులగు భిల్లీ హిందూ మహమ్మదీయ శ్రద్ధా నందస్వామియను మహమ్మదీయల కతుమున వచ్చిర అహ మడు (తేకబండు) గారును అనుకుంటున్నాము వెల్లడించుటచే గతకి నెలలకుండి హిందూమతమును మహమ్మదీయమతమున కలిగిన కలకలము తొలగించి ఏకీభావమును కలిగించుటకు మరల మార్గ మేర్పడినది. ఒక ఉపసంఘ మేర్పడుటచే నడచుకొరకు 1919 లో ధిల్లీలో ప్రాణులను సన్నివించిన హిందూ మహమ్మ దీయ యోధులకు స్మరణచిన్నముగ నందునకుల క్రద్ధానంద స్వామి చందాలవలన కట్టించిన స్వాగతమునందెను హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని కలిగించుటకు సమావేశము జరుపుటలో గూడ చాల విశేషముకలదు. ఈ సందర్భమున 1919 లో హిందూ మహమ్మదీయ దేశభక్తుల క్షము విశిష్టమై ప్రవహించి నది” వాకీం ఆజ్ఞాపకానుగా రుపొందించిరి. అత్యంతమున కే. డి. కాశ్మీర గారనుచిందిరి.

శ్రద్ధానందస్వామి

“నన్ను సభ కధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనినందులకు కందనము లర్పించుచున్నాను. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని నేను మనః పూర్వముగ కోరుచుండునాడ నకుటకు మనకి స్మరణమందిర మే నిర్మింపవలసి” శ్రద్ధానందస్వామి నుడిచెను.

మాలానా అసఫాల్ గారు సన్మాన క్రతుమును చదివిరి

ధిల్లీ హిందూ మహమ్మదీయ మాలానా అసఫాల్ గారు సన్మాన పత్రమును చదివెను.

“నాయకుల కందరికిని ధిల్లీ హిందూ మహమ్మదీయ సన్మానము నొసగుచున్నారగాని గాంధీమహాత్ముడు గూడ నేడు మనతోడ నిచునుండే వీలులేపోయినందుల కంతయు చింతించు మహాత్ముని విడుదలకు గట్టి ప్రయత్న మొనరింపవలె నని కోరుచున్నాను. హిందూమతమును మహమ్మదీయమతమును విరోధము లేర్పడుట చాల సంతాపకరము. అకలసములు పెరిగి యుటచే సాగుచున్నచో స్వరాజ్యపాస్తి మనకు కడుదూరు కును గాన అవలంబింపవలసి యీ సమస్యనే తొలగించుట చర్చించి ఏ దోయొక ఆ ను ముల మగు ఏర్పాటు చేయండ ధిల్లీని వదిలి నాయకుల పోగూడదు. నాయకుల మహాత్ములను దేశ సేవకు ధిల్లీ హిందూ మైత్రి ప్రకటించెను.

నిండును వారితో సేరయిండు ఏకీభావమున వాదనము చేయుచున్నాడు” అని సన్మాన పత్రమునందు వ్రాయబడినది.

మాలానా అబ్దులుకలాం అబదుగారు

నాయకుల కతుమున మాలానా అబదుగారు ధిల్లీ హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిని మరల నైకమర్మమును నిర్మింపవలె నను గట్టిదిక్షతోనే నాయకుల లందరును వచ్చిరి తెలిపిరి.

శ్రీమతి సరోజినీగారు

శ్రీమతి కస్తూర్బాయి బీఅమ్మనుగార్ల కతుమున తన కతుమునకు జేవిగారు పోతుట కందనముల సన్నివించి, హిందూ మహమ్మదీయ విరోధముల కధ్యధికముగ చింతించిరి. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి ప్రతి భావతీయమునకు నిత్యస్మరణముగా నుండవలెనని గాంధీమహాత్ము డాదేశించెనని నుడిచిరి.

మాలానా మహమ్మదాల్ గారు

నేను చెరసాలలో చదువుటకు వెంట వెంట కార్లయలు వ్రాసిన పరామర్శలను గ్రంథము చేయించిరి. “రాజీనామైవీల నుంచిన చెరసాల గోడల 9 అడుగులు దిగిరి. రిగియుండెను. అగోడలవైని వెద్ద ఫిరంగులవెక్కించి (వేల్పుట కల్లుదును సిద్ధముగానుంచిరి. చెరసాలలో కల గొప్ప సేననుగూడ నుంచిరి. ఇన్ని ఏర్పాటులచేసినను ప్రాస్థుదేశమున బాస్టిల్లీ చెరసాల లో ఒక్క పిస్తోలునైన కాల్యకుండగనే ఒక్క రక్తపు బొట్టై నెలలదకుండనే ఆ చెరసాల తలుపులు వానియందెల సవిగానే విడిపోయెను. ఏలయనగా తమ నాయకులను చెరసాలనుండి విడి పింపవలెనని ప్రజలు దీక్షలునుటచే నిరంక కోర్కెలను అధికారము ప్రకాశింపజేయుట నిశ్చయమైయున్నది. ఆ ఆగ్రంథము నందు కర్లయలు వ్రాసెను. ఇప్పుడు మనదేశమునకు ఎరవాడ చెరసాలయే బాస్టిల్లీ చెంసాలకుంటిదాయెను. మన మహానాయకు డందున్నాడుగాన సతనిని విడిపించుటకు ప్రయత్నించుటయే మన కందరికను ప్రథమ కర్తవ్యమైయున్నది. ఆ ప్రయత్న మెటులగి బీదల కాధారమును ఉన్నవైన గూడ పన్ను వేసిన దొరకనమునకు విజ్ఞాన న పత్రికల ను కంపుట కాదు. జేసి ఏ దొరకనమును గూడ ఎరింపవలెనో అట్టి ప్రజలస్థిర సంకల్పమును వెల్లడించుటయే అందులకు సాధనము. హిందూ మహమ్మదీయ మహిమాయలు ధారాళముగా తమతమ భావములను నాయకులసభలో వెల్లడించుటకు మృదులగుటకు కనకము కలిగింది. సయోధాస్థుడు నాచ్చానించిన గణాము తొలగిపోవుచున్నది. అని మాలానా మహమ్మదాల్ గారు నుడిచిరి

శ్రద్ధానందస్వామిగారు

అసరమహాసభాధ్యక్షుని ఉర్రోంతునకు ఏర్పాటుచెరిగినదిగాని గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునందున్నంత కాలము ఉర్రోంతులలో కల్పించుకొనగూడదని నాయకులు నిశ్చయించిరి. బానిసత్వపు సంకెలను త్రొంగివేయుటకు భారతీయులు దృఢసంకల్ప మొనరించిరి. బిట్టి ఖు దొరకనమునకు గట్టి నమ్మకము కలుగుకరకును వారు గాంధీమహాత్ముని నకలరని నేను గొలుకగలనని శ్రద్ధానందస్వామి నుడిచెను.

వంగరాష్ట్ర ప్రతినిధుల ఎన్నికలు

ఉపసంఘము నేర్పరచిరి

వంగరాష్ట్రమున బహిష్కరణకతుమువారును స్వరాజ్యకతుమువారును వేరువేరుగా అసరసభకు ప్రతి ధులును ఎ

న్నుకొనిరి. ఎదుటికతుమువారి ఎన్నికలు అగ్రమునని రెండువ కతుములవారును వాదింపసాగిరి. ఏకీభావమున ఎన్నిక లామోడింపబడునో ఆకతుమునకు అసరసభలో బలముధికమగును గాన పట్టుదలకు ప్రబలమయ్యెను. ఈ వివాదను అ. భా. కాం. కార్య సంఘమువారికి తెలుపగా వారు కుండిత మదనమోహనమాలవ్యా గారిని కరిష్కర్తగా నియమించిరి. మాలవ్యాగారు పరిష్కారమున తెలిపిరి గాని బహిష్కరణకతుమువారి కది సంకృష్టిరముగా నుండనందున వారు మరల నాలుగోపకలెనని విన్నవించిరిగాన ధిల్లీలో కార్యసంఘసభ వారు మరల వానిని గూర్చి ఆలోచించి స్థాయి సంఘ సభకు కంపుటకు నిశ్చయించిరి. 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు స్థాయిసంఘసభ ప్రారంభమైనది. వంగ రాష్ట్రమునుండి వచ్చిన రెండువ కతుముల నాయకులను తమతమ ఆక్షేపణలను సభలో తెలిపిరి. ఈ విషయమును పరిష్కరించుటకు స్థాయిసంఘమున కధికారములేదని కొంత కలవరము తెచ్చివెట్టిరి. “స్థాయిసంఘమునకే అట్టి అధికారము కలదు గాన వెంటనే పరిష్కరింపవలెను ఇప్పుడు వంగ రాష్ట్రమున రెండు కార్యనిర్వాహక సంఘములున్నవి. వానిలో నేది సక్రమమో ఏది ఆక్రమమో స్థాయిసంఘము వారు నిర్ణయింపవలెను. అప్పుడుగాని ప్రతినిధుల ఎన్నికలు సక్రమమైనదియు కానిదియు లేదని” బహిష్కరణ కతుము వారు వాదించిరి. విషయనిర్ధారణసభలో అధ్యక్షుడే యీ విషయమును పరిష్కరింపవలెనని స్వరాజ్యకతుమువారు నదిరి. చాల చర్చ జరిగినది. “నాకీ అజ్ఞాపకాను, డాక్టరు అన్నాబీ, కొండా మేకకప్పయ్యవంతులు, మాలానా మహమ్మదాల్ గార్లను ఉప సంఘముగా ఏర్పాటువలెను. వారు తమ పరిష్కారమును తప్పు (14 వ తేదీ) విషయనిర్ణయసభలో తెలుపవలెను” అను తీర్మానమును కుండిత మోతీలాలు నెహ్రూగా రుపొందించిరి. అత్యంతము బలమునచే నామోడింపబడినది. నాటికి సభ చాలింపబడినది.

వంగరాష్ట్ర ప్రతినిధులు

200 మంది 18 వ తేదీని బయలుదేరిరి

18 వ తేదీ ఉదయమున కలకత్తానుండి 200 మంది ప్రతినిధులు ధిల్లీకి బయలుదేరిరి. ఆరాతి మరకొందరు నెల్లిరి. (అ. వె.)

ద్రవిడ రాష్ట్ర ప్రతినిధుల ఎన్నికలు

రంగస్వామయ్యగారి ఆక్షేపణ

వంగరాష్ట్రమున జరిగిన ఎన్నికలవివాద మింకను పరిష్కరింపబడలేదు. ఇంతలో ద్రవిడ రాష్ట్రమునందలి ఎన్నికల నాక్షేపించుచు శ్రీమత్ పి. రంగస్వామయ్యగారు ఆకర మహాసభాధ్యక్షుడగు మాలానా అబదుగారి కింకలేఖ వ్రాసిరి. కుండల సంఘములు ఎన్నికలు జరిపి ఫలితమును అక్షియ సంఘమునకు తెలుపవలెను. నెమ్మట వారు ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల పట్టికను సన్మానసంఘమునకు పంపవలెనని నిబంధనలో నున్నది. ఇట్లుండే ప్రతినిధులు ఒకకూపా యని దరఖాస్తు కంపుట్టు కోరవలెనని అగ్రమునెల్లలోని అక్షియ కార్యసంఘమువారు మరల సంఘములకు నిబంధన

సంకల్పనివారణ మగుటతోదీనిని కూర్చి ఓట్లు పుచ్చు కొనవలెనని అభ్యుదయ నిర్ణయించెను. ఓట్లు పుచ్చుకొనగా మన సంఘము నుండి ౧౦ పది స్వార్థ మేళన పట్టి

మొక్కరముగా నంగీకరింపబడునను తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

జనుగడి సంస్థానము కాంగ్రెసువారికిఁగలదైన మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారి చేసిన నూచనముననుచి అటు ఖండి సంఘమును కర్నాటక రాష్ట్రీయసంఘమున కనుబంధముగా చేర్చుట కనుమతించడమైనది. నాగపూరులో ఆగస్టు నెల మొదటివారమున ఆ. భా. కాం. కార్యసంఘమువారి రామోదించిన తీర్మానమును స్థాయిసంఘమువారు 18 వ తేదీ నభ్యంతరపరిచిరి.

స్థాయికాలము 5-80 కు ఆ. భా. కాం. స్థాయిసంఘ సభ విగమింపబడినది. ఆ సభయే విషయనిర్ణయసభగా మారింది.

విషయనిర్ణయ సభ నేడు (14 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సమావేశమగుటలు నిన్నటిసభలో నిర్ణయించబడినది.

ఎన్నికల తీర్మానమును ఉపసంఘ నిర్ణయమునుగూర్చి సభ్యులూసంగిన ఓట్లవలన కాంతిసమాధానములను కలిగించవలెనని వారు గట్టిగా కోరుచున్నారని స్పష్టమైనది.

అధ్యక్షుని సామర్థ్యకళంప

సంఘసభలో అల్పవిషయములనుగూర్చి గూడ లేనిపోని కలతరముకలిగించుటకు కొందరుసభ్యులవసరముగ ప్రయత్నించినను చర్చ తీవ్రముగానున్నను అధ్యక్షుడు కొంతమాత్రము నివాసముగను చురుకుగను నిష్పాత్తికముగను, ఉత్తమప్రవృత్తుగను కను సమర్థతతో అవసరాలశక్యముకలుగకుండ ప్రశంసనీయుముగ కార్యములను నెరవేర్చెను.

18 వ తేదీ ఉదయమునండి సమాధానమునకునుచులుగా కలిగియు మారుచున్నది. మాలానా మహమ్మదాళీ గారు ప్రతిపక్షపక్షములలో చాలచురుకుగాను యుక్తిగాను పనిచేయుచున్నారు. దాను సైహుగాగారుగూడ చాలకరమ సమాధాన పూర్వకముగా నీ మాటలాడుచున్నారు.

14 వ తేదీ సభలు

హిందూ మహమ్మదీయ సమాధానోపసంఘసభ నేడు (14 వ తేదీ) ఉదయమునను, వంగరాష్ట్ర ఎన్నికల ఉపసంఘ సభ నేడు (14 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము 10 మొదలు 12 వరకును ఆ. భా. కాం. స్థాయిసంఘ సభయును విషయనిర్ణయ సంఘసభయును నేడు (14 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము 2 గంటలకును సమావేశమగును. (స్వకీయనిలేఖరి)

* * * *

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత

ఉపసంఘసమావేశము

ధిల్లీలో నాయకులసభలో నేర్పరుపబడిన ఉపసంఘ సభ్యులు ఏడుగురు హిందువులును ఏడుగురు మహమ్మదీయులును 14-వ తేదీనుండి ప్రత్యేకసభలకు జరుపుచున్నారు ఈ ఉపసంఘసభలో సామర్యము విధింపబడుచున్నది. "కొన్నిసభ్యులములలో రెండుమతములవారముకొట్టుకొనుట చాల విచారకరము. ఏయేభ్రములలో కొట్టుకుంటుంటున్నారో అచటికిగో బాగుగా విచారణచేసి కాకినాడలో డి.కె.బరులో కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగులోపుల నివేదికను పంపుటకొక ఉపసంఘము నేర్పరుపవలెను. ఇకముందు డిల్లీలకలకు కలిగినపుడు వానిని పరిష్కరించుటకే తాత్కాలికోపసంఘమే స్థిరమగు కాంగ్రెసుసంఘముగా నేర్పడవలెను" అని కాంగ్రెసు మహాసభకు సూచించుటకు యీ ఉపదేశసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ సంచారోపసంఘము కట్టుబాటింను తెలియలేని గాని హిందూమహమ్మదీయసఖ్యతసంఖ్య సుముగానుండునని చెప్పవచ్చును ఈనూచన నేడు (14తేదీ)స్థాయికాలము ఆ.భా.కాం. స్థాయిసంఘసభలో చర్చింపబడునని మొదట ప్రకటించబడినగాని వంగరాష్ట్రకాంగ్రెసు ఎన్నికలనివాదనుగూర్చిన ఉపసంఘసభలో చర్చ యింకనుగానియనుచున్న స్థాయిసంఘసభ నేడు (14 వ తేదీ)స్థాయికాలము జరుగదు. శత్రు (15 వ తేదీ) అనంతసభా ప్రారంభసమావేశము జరిగిన పిమ్మటనే మరల స్థాయిసంఘసభ జరుగును.

బహిష్కరణ వత్సమువారి సభలు

కానసభా బహిష్కరణ వత్సమువారి సభలు తరుచుగా జరుగుచున్నవి. ఆసభలలో సమాధానమును గూర్చి మహమ్మదాళీగారు కొన్ని నూచనములను మరికొందరు కొన్ని నూచనములను చేసిరి. వానినిగూర్చి చర్చ జరిగింది. మొత్తముమీద దాను వత్సమువారి వరకుల కంగీకరింపగూడదను భావమే వెల్లడియగుచున్నది. (ఆ. ప్రె. స్పెషలు).

ఎన్నికల ఉపసంఘము

ఈ ఉపసంఘమున చర్చ తీవ్రముగా జరుగుచున్నది.

అవసర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము

మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారి

ఉపన్యాస సంగ్రహము

కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానమునకు

అల్పసంఖ్యాకులుగూడ బద్ధులుకావలెను.

"సాంఘికరాజకీయవిషయములం దైకమత్యము మనము ప్రారంభించిన స్వరాజ్యసమరవిజయమునకు ప్రభాకాంక్షముగనున్నది. గాన అట్టి దైకమత్యమునుచేపూర్వకమున మన మందర మిచ్చుట సమావేశమైనది." అనంతభావములను వెల్లడించుచు నేడు జరిగిన అనంతభావమహాసభయందు సన్యాస సంఘాధ్యక్షుడు డాక్టరు అన్నాగారను, మహాసభాధ్యక్షుడు మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారును గూడ తమప్రారంభోపన్యాసమును కావించిరి. మరల ఏ కీభావమును కలిగించుట పద్ధతులను సూచించిరి. వారిద్దరునుగూడ యేకముతోడనే కీ భవించుచుండే మాధ్యమమునే వహించిరి. కాననసభలకు వెల్లడి అచటగూడ అసహాయపద్ధతులను సాగించుటకే పూచీపడిన యెడల అట్టివారు కాననసభలకు వెల్లడుట అనుమతించవచ్చునని యిద్దరునుగూడ అంగీకరించిరి సమాధానపద్ధతులనుచేసిరి అన్నాగారు సూచించిరి.

ఇకప్పుడు సిద్ధాంతమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. అవలంబింపవలసిన పద్ధతులను గూర్చి మాత్రమే భిన్నాభిప్రాయము లేవు. కాన మహాసభలో నెట్టి తీర్మానమువారి కిచ్చబడిన అందులకు విజతులైన అల్పసంఖ్యాకులు గూడ బద్ధులై కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానము ప్రకారమునడచు కొనవలెనని మాలానా అజదుగారు సూచించిరి.

హిందూమహమ్మదీయమైత్రి

స్వరాజ్యమునకు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రియే మూలాధారము. కావున హిందూమహమ్మదీయసమ్మేళనము (ప్రాప్తి)ను పీర్పురుపవలెనని యిద్దరును గూడ సూచించిరి. రెండు మతములవారిని విరోధములు కలుగకుండుటకు శుద్ధిపద్ధతులను హిందూమహాసభవారు ప్రస్తుతము ప్రచారము చేసినది విచారించవలెను. కాంగ్రెసు మహాసభకు బలపరచవలెను. అటుల జరిగినచో రాజకీయ సంబంధము నైకమత్యము స్థిరపడును. అట్లు స్థిరపడిన దానిమూలమున మతసంబంధమును నైకమత్యము గూడ ప్రబలగడును. అని మాలానా అజదుగారు సూచించిరి.

డాక్టరు అన్నాగారు సభ్యులకు స్వాగతము నొసంగుచు సంగ్రహముగ నుపన్యసించిరి.

వంగరాష్ట్రకాంగ్రెసు నాయకుల వివాద

జితేంద్రలాలుగారి తీర్మానము

జితేంద్రలాలు దిల్లీ గారు 12 వ తేదీని ధిల్లీ కలకత్తా నుండి బయలుదేరి వెళ్లిరి.

"వంగరాష్ట్ర" కాంగ్రెసుఎన్నికల వివాదను గూర్చి పదిక మాలవాగారి పరిష్కారము సంగీకరింపగూడదు. బాలూ కాగ్రెసుకుందరచక్రవర్తిగా రధ్యతుండగాను కాంగ్రెసుసంఘమువారి నియమముల ప్రకారము రిగిన ఎన్నికలను మాత్రమే ఆమోదింపవలెను" అను తీర్మానమును నేడు ధిల్లీలో ఆ. భా. కాం. స్థాయిసంఘమున ను. పొదిపెడ మని జితేంద్రలాలుగారు ఆ. భా. కాం. సంఘాధ్యక్షులకు కార్యదర్శిని కంఠివార్తల నంపిరి. (నర్వేంటు)

వెల్లింగ్టన్ సినీమా

15-9-28 శనివారము నుండి 21-9-28 తేదీ శుక్రవారము వరకు శనివారము, ఆదివారము లందు మాటిని ౪౫౫ ౩-15 గంటలకు జరుగును.

స్టారమి సిరియల్-విరల్ విందు

అను అదృశ్య ప్రదర్శనము చూప బడును.

చార్లెస్ హార్మిస్ అను శుభ్రకీర్తనకుని అద్భుత చక్రము అమెరికా దేశమందు అంతకును శుభ్రకీర్తి చెందియున్నది. భయంకరము, ప్రేమ, అనూయత, సాహసము మొదలగునవి కల ప్రదర్శనము. మొదటి భాగము చూపబడును. కియూనివర్సల్ మిజ్టర్, అందు. గా మాంట్రా గ్రా ఫిక్ ఆదనవి గూడ ప్రదర్శింపబడును.

చిన్నపుర బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 15-వ తేదీ శనివారము

(1) ధాన్యములు

దవరాలు	చా 1-కి	రు	45-0-0	మొదలు	55-0-0	కలకత్తా
బియ్యము	బస్తాలు					
కుసుమ	తేనాలివి	,,	ప 45 గలవి	రు	18-0-0	18-4-0
నెలూరివి	,,	డిటా	,,	15-8-0	16-0-0	
డిల్లీ	,,	డిటా	,,	15-8-0	16-0-0	
రాగులు	రా. 164	బస్తా 1-కి	,,		8-8-0	
నవ్వులు	,,	,,	24-0-0	26-0-0		

(2) వస్త్ర ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి	208	రు.	12-0-0	రు	14-0-0
నెనలు	,,	డిటా	,,	11-8-0	12-0-0	
నెనలు	,,	డిటా	,,	11-8-0	12-0-0	
మినుములు	,,	డిటా	,,	18-8-0	18-0-0	
ఉలకలు	,,	డిటా 164	,,	7-8-0	7-12-0	

(3) నూనె వస్తువులే

నవ్వులుమానె	చా 1-కి	రు	155-0-0	170-0-0	
నెయ్యి	చా 1-కి	,,	14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం	కేరునెనగపప్పు	చా 1-కి	,,	55-0-0	60-0-0
యితర ప్రదేశము	,,	,,	56-0-0	58-0-0	
నేరునెనగమానె	గానుగ	చా 1-కి	రు	125	మిషన్ మానె 120
అనుదము	మానె	చా 1-కి	రు	128-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనుపు చా 1-కి	రు 215-0-0	220-0-0
మారపనుపు ,,	రు 195-0-0	200-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) చా 1-కి	రు 90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలియందు మణుగు 1-కి	రు 40, 45	
కాళవాస్త్ర పాయకట్టు	,,	రు 60, 65
తెల్లము చా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0
చింతపండు చా 1-కి	రు 85-0-0	45-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రథం చా 1-కి	రు	84-0-0	85-0-0
చవరం	,,	85-0-0	88-0-0
రవుండు	,,	86-0-0	50-0-0

(6) లోహములు

మెడి 100 కులంబి	రు 76-0-0 81-3-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24-8-0 25-0-0
నవరను 1-కి	రు 18-4-9
ఇత్తడి చా 1-కి	రు 805-0-0 810-0-0
రాగి డిటా	రు 860-0-0 865-0-0
అస్కా చెక్కర చ 1-కి	రు 42-8-0 42-12-0

(7) రంగులు ఆలిజలైరు

అవుకప్పుడు	20	డిగ్రీలు	రు	200
డిటా			16	డిగ్రీ-190

గ్రామీణులు అసహాయ ధర్మమునకు ముఖ్యము శాసనసభలు సహకారము సభ్యులచే నిండ నని చూచుచుట అసహాయవాదివని గాదు. శాసనసభల నిర్ణయములతో సంబంధమును వదులుకొని, తన విధిని కాను నెటవేర్చుటయే అసహాయవాది ప్రధాన ధర్మము గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము క్రిందనే, హిందూజాతము తన గమ్యస్థానము జేర గలదని నెక్కివక్కాణించెడి అజద్ గారు, మహాత్ముని విధానమునకు ప్రతికూల మగు శాసనసభాప్రవేశము నామోదించుట విరుద్ధముగ దోచును అసహాయాద్యమును నొకయెత్తుగ భావించుటచేతనే, అజద్ గారిట్టి పొరబాటునకు లోనయిరి. హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము గూర్చి వీరు గ ను బ ట చె డి ఆతురము ప్రశంసార్హము. ఇందుకొరకు కాంగ్రెసు నాయకులు డిల్లీలో జేయుచున్న ఏ రాష్ట్రములు శాశ్వతలాభ మొనగూర్చు గాక యని కోరెదము. బర్మాలో శీర్షానమును అజద్ గారు నిరసించుట భావ్యముగ దోచును. బర్మాలో కార్యక్రమమును తడవడితో నిర్వహించినచో, దేశ మీసరికి స్వాతంత్ర్యమును పొందెడిది గాదా? అందుకు మారుగ, కొరగాని శాసనసభాప్రవేశమును ప్రజల యెదుట బెట్టుటచేతనే, అనవసర వాగ్వాదములతో కాలము గడిచిపోయెను. తుర్కీకి వెలుపల తుర్కీవిజయము నకు, తోడ్పడినవారిలో గాంధీమహాత్ముడగగణ్యుడని అజద్ గారు చెలిపిన విషయముతో నెల్ల రోజు భవించెద రనుటకు సందియము లేదు. కిలాఫాత్ యద్యమమునకు తోడ్పడి, దేశమునకు గాంధీ మహాత్ము డత్యధ్యుత సేవ జేసె నని, అజద్ గారు చెలిపిరి. తురుష్క-విజయముతో బాటు, కిలాఫాత్ విజయమునకు గూడ, మహమ్మదీయులకు హిందువులు తోడ్పడి సోదరభావమును కనుకరుపవలసిన యవసర మెంతేని గలదు. సహాయనిరాకరణోద్యమము, తుర్కీ-విజయమునకు తోడ్పడినది. సత్యాగ్రహవిజయమును ప్రకటించినది. దానిని భక్తితో కొనసాగించిన, స్వరాజ్యసిద్ధిని త్వరలో గలుగజేయు ననుటకు సందియ మేమి గలదు? అజద్ గారు చెలిపినట్లు, కెనియా నిర్ణయమువలన మిలేవాడులకు గూడ భ్రమ దోలగినది. మామూలు పద్ధతుల వలన జయము గలుగదని వారికి దోచినది. దేశభ్యుదయమును వారు గోరుదురేని, సహాయ నిరాకరణ మార్గము నవలంబించక తప్పదు. ఇట్టి యనుకూల స్థితిలో, అసహాయధర్మమును విడనాడుటకన్న, అవివేకము వేరొక బుండునా? స్వాతంత్ర్యోద్యమప్రవాహపు నడకయందు హెచ్చుతగ్గులుండుట సహజము. హెచ్చుగడపించినపుడు పొంగిపడుటగాని, తగ్గుగన పించునపుడు నిర్విణ్ణత్వాదము లగుట గాని, పొరుషము గాజాలదు. అజద్ గారి సంగతినే నెక్కి వక్కాణించిరి. ఇప్పుడు భారతీయులు జాపవలసినది, దృఢనిశ్చయము. కేవల కార్యక్రమముల మార్పువలన, లాభ వినుమంతయు గలుగజాలదు. అజద్ గారు, ఏక మత్యము గూర్చి జూపెడి ఆతురము మెచ్చదగి యున్నది. కాని దీనిని చేకూర్చుటకు, సహాయనిరాకరణ ధర్మమును వదులుకొనుట గాక, దాని నెక్కుడు శ్రద్ధతో నిర్వహించుటయే, సాధనమని చెలువ నక్కరలేదు. గాంధీమహాత్ముని పద్ధతులు అదృశ్యవిజయము గాంచె ననియు, ప్రజల దృక్పథమును పూర్తిగా మార్చె ననియు, నిర్బంధభయమును ఎల్లరికు తొలగించె ననియు, త్యాగధర్మమును సుప్రతిష్ఠితము గావించెననియు, అజద్ గారు నూచించిరి. ఇటుల గలిగిన గొప్పమార్పు, శాసన సభాప్రవేశమువలన ధ్వంసమగుననియే పలువురు తలంచుచున్నారు. ఇందుకు తలపెట్టుట ధర్మమో,

దీని నాటంకపరుచుట ధర్మమో, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ నిర్ణయంవలసియున్నది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు లగు డాక్టరు అన్నాగౌతును, హిందూమహమ్మదీయైకమత్యమును దృఢముగ నెలకొల్పవలయునని బోధించిరి. ఇది జరుగనిది, స్వరాజ్యము సిద్ధింపదని డాక్టరు అన్నాగౌరికి నిశ్చయమే. శాసన సభాప్రవేశమువలన ఇనుమంతయు లాభములేదని, డాక్టరు అన్నాగౌరి పుడును భావించుచున్నారు. శాసనసభాప్రవేశమువిషయమై వీరి యభిప్రాయములు మార్పు జెందలేదు. కాని, ఉభయపక్షములను చేరువకు దెచ్చెడి నిర్ణయము జరుగవలె నని మాత్రము వీరు కోరుచున్నారు. అంత్య విజయము గూర్చి వీరికి పూర్ణ విశ్వాసము గలదు. పరిస్థితు లీ సమయమున అనుకూలముగ నున్నవని వీరికి చెలియును. ప్రజ లీ తరుణమున కార్యదక్షతను గనబఱచుచో, స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించు ననుట కి సు మం త యు సందియము లేదు. డిల్లీ కాంగ్రెసు నిర్ణయము సహాయ నిరాకరణ ధర్మమును బలపరుచుచు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడు గాక యని మనస్ఫూర్తిగ నాశించెదము.

యూరపు కల్లోలము

యూరపుఖండమున వ్యాపించుచున్న కల్లోలమునకు, నిరంకుశత్వమే కారణ మగు చున్నది. యుద్ధ మంతరించినప్పటికీ, స్వాతంత్ర్యము రాజ్యము చేయుటకు చూరుగ, యూరపుఖండమునందు నిరంకుశత్వం లన్నియు ఒక్కమారు విజృంభించినవి. నిరంకుశత్వము మిన్నముట్టిన గాని, దాని వికార రూపము బయల్పడదు. దాని నణగగొక్కటకు ప్రయత్నములు జరుగవు. యూరపుఖండపు ప్రస్తుత స్థితి స్వాతంత్ర్య మహోదయమునకు దారి జూపునని దోచుచున్నది. ఇటలీ ప్రధానమంత్రి యగు ముస్సోలొనిగారు, నూతననిరంకుశ విధానమునకు మార్గము జూపిరి. ఫాసిస్టి యద్యమమునకు మున్నులోనిగారు నాయకులై, ఇటలీ ప్రభుత్వమును బలవంతముగ దొలగించి, పరిపాలనాధికారమును వహించిరి. వీరియుద్దేశమునందు, బలమే న్యాయము. బలమువలన ఎన్ని ప్రయోజనముల నయినను సాధింపవచ్చును. ఫాసిస్టిమతము యూరపునందు వ్యాపించుటయు, దానిని పలువురు మెచ్చుకొనుటయు వింతగాదు. బలరాధన జేయుచున్న జాతుల కిది శర మామోదకర మయ్యెను. ప్రాచీనమంత్రి యగు పాంకేరుగారు రూరును ఆక్రమించుటలో బలమునే మూలాధారముగ జేసికొనెను. నేడు స్పెయినుదేశమునందు, ముస్సోలొనిగారి మార్గమే ప్రతిధ్వనించుచున్నది. వివేరా యను సైనికోద్యోగి ముస్సోలొనిగారి మార్గము నవలంబించి, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును బలవంతముగ దొలగింపగలిగెను. మొరాకోలో, స్పెయిను సైనికు లిటీవల పూర్ణావ జయము గాంచిరి. దేశీయుల చేతులలో దెబ్బల తినిరి. ఈ వార్త స్పెయినులో కలవరము గలిగించెను. స్పెయిను ప్రజలలో మిక్కుట మగు నసంతృప్తి వ్యాపించెను. పజలలో చెరిగిన నసంతృప్తి నాధారముగ గైకొని, వివేరా సేనాని ప్రస్తుత ప్రభుత్వముపై దాడివెడలెను. మిలిటరీ రాజ్యమును స్థాపించెను. మంత్రివర్గమువారు, వివేరాగారి దాడికి లొంగుటకు మొదట నిరాకరించిరి. కాని మిలిటరీ బలము మందర, ఏ రేమి జేయగలుగుదురు? తుట్టు తుడకు మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చినట్లులను, స్పెయినురాజ ప్రధానపట్టణ మగు మాడ్రిడునగరమున కేలేంచినట్లులను, వార్తలు చెలువుచున్నవి.

సంతసింపవచ్చును. ప్రత్యేక సభ జరుగించుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫల మయ్యెను. నాగ పురమునందు జరిగిన నిర్ణయమును విశాఖపట్టణమున మరల భగ్నపరుచుటకు, జరిగిన ప్రయత్నములు కొనసాగక జోయినను, బొంబాయిలో జరుగవలసిన ప్రత్యేక సభ డిల్లీలో జరుగుట కేర్పాటుయ్యెను. బొంబాయివారు, తమ మొదటి వాగ్దానమునకు భిన్నముగ ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను లాము జరుపజాలమని, వెల్లడిజేసిరి. సరోజినీదేవి గారు విశాఖపట్టణములో సీరిటీని చెలుపుట కలుపుర కాశ్యము గలిగించెను. ఇందుకు ఫరియగు కారణము గనుకడలేదు. స్వరాజ్యకక్షమువారికి అనుకూల పరిస్థితుల గలిగించుటయే, సరోజినీ దేవిగారి యుద్దేశమైనట్లు గన్పట్టును. డిల్లీలో సభ జరిగిన, శాసన సభా బహిష్కారమువారు దక్షిణజిల్లాలనుండి అంతరూరమునకు బోలేరనియు, దాసు నైహూ పక్షమువారు తమ యిష్టమును యభేచ్ఛగ నెటవేర్చుకొన గలరనియు, సరోజినీదేవిగారు హిందూ యందురు. కాని, దేశీయమహాజనసభ బొంబాయిలో జరిగినను డిల్లీలో జరిగినను, అందునుగూర్చి విచారించ నక్కరలేదు. స్వరాజ్యకక్షమువారి కనుకూలావకాశములు గలిగెనని, కాంగ్రెసు పక్షమువారు చింతింప నవసరము లేదు. కాంగ్రెసు నిర్ణయమున కనుగుణముగ బ్రవర్తించుటయే, కాంగ్రెసు సభ్యుల కర్తవ్యము. ఆంగ్లము మొదటినుండియు ఈ సంగతినే ప్రతిపాదించుచుండిరి. అధ్యక్షులగు మాలానా అబ్దుల్ కలం అజద్ గారు శాసనసభా ప్రవేశము నామోదించెడివారయినను, కాంగ్రెసు నిర్ణయమును ధిక్కరింప గూడదని, స్పష్ట ప ర చి రి. అజద్ గారి హితమును స్వరాజ్యపక్షమువారు రెంతవర కనుసరించెదరో ముందు గాని తెలియదు. ఉభయపక్షములకును సంయోగము గుడుడుటకు, కాంగ్రెసు నిర్ణయము నుభయమును అనుసరింప సంగీకరించుట దప్ప పేరుమార్గము గనుపింపదు. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను కాపాడుటకును ఇదియే మార్గ మగును. శా స న స భా బ హి ష్కార మొక ధర్మము గాదనియు, కేవల మొక కార్యసాధన మనియు, అజద్ గారు చెలిపెడి సంగతిని పలువురంగీకరింపజాలరు. దాసుప్రభృతు లిటుల దలచియే, లేనిపోని అందోళనము ప్రారంభించిరి. అధికారవర్గముతో సహకారము పలుప గూడదని అసహాయాద్యమము తెలుపుచున్నది. సహకారమునకు పుట్టి నిల్గు శాసనసభలను బహి

మునులోనిగారివలె వివేకాగ్రామము, ప్రభుత్వముపై అయిష్టత జూపుచున్నది, రాజ్యపై భక్తిని జూపుచున్నది. సాంఘికవాదులపై తీవ్రరోషము జూపుచున్నది. మునులోనిగారి నిరంకుశకడదీని, ఇంగ్లండునందేమి, తదితర దేశములందేమి, మొదట వర్ణించియుండిరి. సాంఘికవాదుల నణగఁజొక్కటకు బయలుదేరిన ఫాసిస్టి యుద్ధమును, బాల్కన్ దీవులను పోర్చుగీసునది కలుపుకు సంఘటించియుండిరి. అంతియగాని, సాంఘికవాదులకన్న పైకి నిరంకుశత్వమువలన ఎక్కడు నష్టములు గలవను సంగతిని, వారు గుర్తించరయిరి. జర్మనుల పైకి నిరంకుశత్వమును జయించుటకు, ప్రపంచమంతయు నేకముగావలసినదని, భగమును, ప్రాణములను, అపారముగ కోల్పోవవలసినదని చెప్పెను. యుద్ధపాఠములను గూడ మఱచి, మరల జర్మనుకడకు వంకకే ఇతర యూరపియను జాతులు మరలుట ఎంత తోచినదోమీ యూరపి కవచ్చును. మిలిటరీస్మమును రూపుమాపుటకు మారుగ, దానిని మరింత తీవ్రముగ విజృంభింపజేయుటకు, యుద్ధము తుదకు అక్కరకు వచ్చినది. ప్రాస్తు, ఇటలీ చర్య లిందుకు ప్రబలనిదర్శనములు. ఇటలీ గ్రీసు పట్ల ఎటుల ప్రవర్తించుచున్నదో, కనుగొనవచ్చును. ఇటలీయును అయిదు గురు వధింపబడిరను కారణముచే, గ్రీసుపై కఠినమగు శిక్ష విధింపబడెను. ఎవరి యనుజ్ఞ దీసికొనకనే, ఇటలీ కార్పూ నాక్రమించెను. గ్రీసు ఇటలీ తగాదాను తీర్చుటకు, నానారాష్ట్రసంఘము వారు సంసిద్ధత జూపినను, వారి నిర్ణయమును తాముంగీకరింపమనియు, అందుకు తమను బలవంతపెట్టుచో, ఇటలీ నానారాష్ట్రసంఘ సభ్యత్వమును వదులుకొను వనియు, మునులోనిగారు జంకులేక దెలిపిరి. నానారాష్ట్రసంఘము తన హక్కును నిలువబెట్టుకుని, స్వల్పజాతులను సంరక్షింప బూనుకొనుటకు మారుగ, మొదటి నిశ్చయమును వదులుకొన జూచ్చెను. మునులోనిగారి బెదిరింపులకు లొంగెను. తుదకు, ఇటలీ గ్రీసు తగాదా రాయబారుల సమావేశము నిర్ణయించునటుల ఏర్పాటు జేయబడెను. రాయబారులు సూచించిన షరతులు దాదాపు ఇటలీవారు గోరిన షరతులే.

రాయబారుల సమావేశపు షరతులకు, తమ ప్రోద్బలమే కారణమని నానారాష్ట్రసంఘము వారు జలికినంతమాత్రమున ప్రయోజనములేదు. తమ ధర్మమును వదులుకొని, మీదమిక్కిలి నానారాష్ట్రసంఘమువారు నటనజేయుటచే, నేమాత్రము లాభముండదు. నానారాష్ట్రసంఘమును తాము ఛిక్కరించినందులకు, ఇటలీ పత్రికలేమి, మునులోనిగారేమి గర్వపడుటబట్టి, ఇటలీలో నెట్టి భావము ప్రబలియున్నదియు గ్రహింపవచ్చును. మంత్రివర్గమువారి ఎటుట మచ్చటించుచు, ఇటలీ దృఢనిశ్చయమే నానారాష్ట్రసంఘమువారు తమ తగాదాలో జోక్యము కలుగజేసికొనకుండ నాటుకపరచెననియు, తమ షరతులను గ్రీసు చెల్లించినపిదప కార్పూను తాము వదలెదమనియు, ఇటలీవారి ఐకమత్యమువలన మొదట ప్రతికూలముగనున్న దేశముల యభిప్రాయము ఇప్పుడు మారిపోవుచున్న దనియు, మునులోనిగారు జలికిరి. నానారాష్ట్రసంఘాధికారమును మునులోనిగారి సుమంతయు లక్ష్యపెట్టుట లేదనియు, నానారాష్ట్రసంఘము తమ నిశ్చయమునకు లొంగిపోయెనని మునులోనిగారు భావించుచున్నటులను స్పష్టమగుట లేదా? ఇకముందు నానారాష్ట్రసంఘముపై ఏ జాతికి గౌరవముండును? చిన్న జాతులకును పెద్దజాతులకును వివాదములుండుచో,

నానారాష్ట్రసంఘము జోక్యము కలుగజేసికొనుట కల్గ. పెద్దజాతులు ఆయుధబలముపై నాధారపడి యుండును. నానారాష్ట్రసంఘ మధ్యవర్తిత్వము నవి యంగీకరింకబోవు. నానారాష్ట్రసంఘమున ప్రధాన సభ్యులగు ఇటలీ, ప్రాస్తులేయుటల గావించుచుండ, ఈ సంఘమునకు ఎట్టి కలుకుబడి యుండును? స్వల్పరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యరక్షణము కొర కారంభించబడిన యుద్ధము, తద్విరుద్ధ ఫలితములను లిగించుచున్నది. మునులోని గారి నిరంకుశత్వము నూతన క్లిష్ట పరిస్థితులకు కారణమగుచున్నది. మునులోనిగారి, అంత్య సందేశములపై మక్కువ గలదని తోచును. సామ్యసాధనలపై వీరికి నమ్మకమున్నటుల దోచదు.

యంగ్లాండ్వియోపై వీరిపుడు తమ ఆగ్రహమును వెల్లెగక్కుచున్నారు. నేటితో యంగ్లాండ్వియోకు వీరిచ్చిన అంత్యసందేశపు గడువు అంతరించును. పూర్వము అను రేపు పట్టణమును, ఆక్రమించుట వీరి యజ్ఞేమ. గ్రీసుపట్ల వీరెటుల ప్రవర్తించుచున్నారో, యంగ్లాండ్వియోపై గూడ వీరెటులనే ప్రవర్తించుచున్నారు. ఎటుబోయి ఎటువచ్చునో యని యంగ్లాండ్వియో యుద్ధసన్నద్ధురాలగు చున్నటుల దెలియుచున్నది. ఇటలీ యంగ్లాండ్వియో తగాదాలను స్వీటుజరులెండు ప్రభుత్వము వారు పరిష్కరించునటుల జేసిన సూచనను, ఇటలీ వారు నిరాకరించిరి. ఇందువలన, వ్యవహారము మరింత విషమస్థితికి వచ్చుచున్నది. లండనులో నీ విషయమై భీతిజూపబడుచున్నది. ఎప్పుటి కెమి వాటిల్లునో జెప్ప వీలులేకున్నది. యంగ్లాండ్వియోకురు, ఫ్రెంచివారికిని గల సంబంధము బట్టి, ఏదయిన పోరాట ముదయించునెడల ఫ్రెంచివారు యంగ్లాండ్వియోకు తోడ్పడవలసినదనియు. గ్రీసు తగాదాలో, ఫ్రెంచివారు ఇటలీకి తోడ్పడి యుండుటచే, యంగ్లాండ్వియో ప్రశ్న వలన ఉభయదేశముల సభ్యులకు భంగము వాటిల్లు నేమో యని ప్రాస్తు భయపడుట వింతగాదు. యంగ్లాండ్వియోకు సహాయము జేయవలసిన బాధ్యత గ్రీసుపై గూడ గలదు. కాని, ప్రస్తుత స్థితిలో గ్రీసు తెలుసునిగి తాటిప్రమాణమున నుండుటచే, పరులకు సహాయము జేసేసితిలో లేదు. అందుచే, ఇటలీకి ప్రస్తుతసందర్భము లనుకూలముగ నున్నవి. మునులోనిగారు తమ నిరంకుశత్వము కొనసాగించుట కెక్కుడు వీలుగలదు. ఇట్టి యనుకూల పరిస్థితుల నుపయోగించుకొనుటకు, మునులోనిగారు వెనుకీయు వారుగారు. మున్నుండు వ్యవహార మెటుల పరిణమించునో జెప్ప వీలులేదు. యూరపు భూభ్రష్టి నేవిధమున జూచినను, అల్లకల్లోలముగ గనుపించుచున్నది. ఈ యంతరము గూడ గడిచినగాని, పాశ్చాత్యజాతులను ప్రేరేపించెడి యహంకారభావమును స్వార్థపరత్వమును తగ్గిపోజేమో తెలియదు. ఇవి దొలగినగాని, స్వాతంత్ర్యము తలయెత్తనేరదు. ప్రపంచశాంతి రక్షితము గానేరదు.

గాంధీ విడుదల

గాంధీమహాత్ముని విడుదలను అన్నిపక్షముల వారును ఆశించుచున్నారనుట నిశ్చయము. దేశమును నడిపించగల నాయకుడు, గాంధీమహాత్ముడొక్కడే యనియు, అతనికి గల శక్తి మరియొకరికి లేదనియు, ఎల్లరు గుర్తించెదరు. కాని, గాంధీమహాత్ముని కింతత్వరలో వెలువలకువచ్చుట కిష్టము లేకుండుటలో వింత ఏమియులేదు. యంగ్లాండ్వియో పత్రిక వ్రాసినప్రకారము, గాంధీమహాత్ముడు తన కాలము సంతను నూలువడుకుచు, వేదములను ఉపనిషత్తులను పఠించుటతో గడపుచున్నాడు.

ఉదూభాషను గూడ అతడు నేర్చుకొనుచున్నాడు. తన విడుదల గూర్చి వ్యాపించిన వదంతిని మహాత్మునికి దెలిసినపుడు, అతడు నవ్వుచు ఇంతత్వరలో బయటకు వచ్చుటకు తన కిష్టము లేదనియు, తన చదువున కెంతయు భంగము గలుగననియు, గాంధీమహాత్ముడు బదులు జెప్పెను. గాంధీమహాత్మునకు జయిలువెడచి బయటకువచ్చుట కెటుల బుద్ధి పొడదు? లేనిపోని సందియములతో బాధపడక, ప్రజలును నాయకులును గలిసి గాంధీ సూచించిన కార్యక్రమమును పూర్తిజేసి యన్నచో మహాత్ముని బీడుదలయు స్వరాజ్యసిద్ధియు యీసరికి చేకూరి యుండెడివి. అప్పుడు మహాత్ముని మానసము సంతృప్తి జేందెడిది. అందుకు మారుగ, నాయకులు లేనిపోని సందియములచే బాధితుడై, తాము నిరుత్సాహముజెంది, దేశమును నిరుత్సాహముజెందజేసిరి. స్వరాజ్యసంపాదనకు వీరు ప్రత్యామ్నాయ మార్గమును నిరూపింపజాలక బోయిరి. శాసనసభల ఎన్నికలు చేరువకువచ్చుచున్నవి. ఎన్నికలలో పాల్గొనవలయు నని, స్వరాజ్యకక్షమువారు చాల కాలమునుండి ఆందోళనము జరుపుచుండిరి. ఎన్నికలలో నెందుకు పాల్గొనవలయునో, శాసనసభలలో జేరి సహాయనిరాకరణము నవలంబించు పెట్టులో, సహకార వాదుల వద్ద తిక్కిని వీరి వద్ద తిక్కిని కార్యాచరణలో భేద మెక్కడ గలదో, దాను ప్రభుత్వ లింతవరకును తేటపరుపజాలక బోయిరి. నాయకుల సభలో బ్రష్టించినను, వీరు ఇకమిత్థమని చెప్ప జాలరయిరి. ఎన్నికలముందరనే వీరి యాహ్లా వృష్టమగు విధాన మొకటి లేనపుడు, పిమ్మట నేర్పరుగుట దుస్సాధ్యము. గాంధీస్థానమున నిలిచి దేశమును నడుపుటకు చేతగాక బోయినను, గాంధీ నిరూపించిన విధానము కొనసాగకుండ నిరోధించుటకు మాత్రము దాను ప్రభుత్వల ఆందోళన మక్కరకువచ్చినది. ఇట్టి స్థితిలో దేశ మెట్టిమార్గ మవలంబింపవలయునో దూర మాలోచించి నిర్ణయించుట యుక్తము. తాను నిరూపించిన పథమును ప్రజలూచరణలోనికి దేనిచో, గాంధీమహాత్ముడయినను ఏమి జేయగలడు? అతడు త్రోవ జూపగలడు గాని, ప్రజలందరును జేరి నిర్వహింపవలసిన విధ్యుక్తధర్మమును అతడొక్కడు నిర్వహింపజాలడు. ప్రజలు నిరాకరణోద్యమమును విడనాడునెడల, గాంధీమహాత్ముని అధికారులు వదలిపెట్టుటకు వెనుదీయరు. అందుకు ప్రజలు సమ్మతించురా? సమ్మతించరేని, ప్రజలు తమ శక్తి సామర్థ్యములను పెంపొందించుకొని తద్వారా మహాత్ముని విముక్తిని చేకూర్చవలయును. ప్రజలు తమ ధర్మమును నిర్వహింపనిది, మహాత్ముడు మరల వారి మధ్యకు వచ్చుట కిష్టపడడు. చిన్న జయలు నుండి విడుదలయై పెద్ద జయిలులో బ్రవేశించిన నేమి లాభముండును? మహాత్ముని విముక్తి నాసింపచెడి వారందరును, వారు నిరూపించిన మార్గముల ననుసరించుటయే యుక్తము. యీరవాడా జయిలు బీగమును సంపాదించుట కిదియే సాధనము. డిల్లీలో నాయకుల కిచ్చిన స్వాగతసభలో ముచ్చటించుచు, ప్రభుత్వమునకు అర్జీలు పెట్టుటచే గాక, జాతీయ నిశ్చయమును వెల్లెబుచ్చుట చేతనే గాంధీమహాత్ముడు విడుదల యగునని మహాత్ముదాలీగారు దెలిపిన సంగతి సత్యమునటుకు సందియములేదు. సభాధ్యక్షత వహించిన శ్రద్ధానంద స్వామియు ఇటులనే బలికెను. దాస్యబంధములను తొలగించుకొనుటకు భారతీయులు తగిన దౌర్భాగ్యమును గనుబడిచినగాని, మహాత్ముడు విడుదలగాదని, శ్రద్ధానందులు దెలిపిన సత్యమును ప్రజలు

గ్రహించుట ముఖ్యము. సర్వరాజ్యసిద్ధి కేమి, మహాత్ముడు విడుదల యగుట కేమి, సర్వరాజ్య క్రమము నెంతవరకు నిర్వహించిన సంతోషమిది, పుష్ప మగు చున్నది. అన్యమార్గముల బట్టుచు, తామసింపు కొలదియు, స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమున కేగుచుండుట దప్ప వేరు లాభము గలుగజాలదు.

ఇరైండు స్థితి

19-వ తేదీన, ఇరైండు పార్లమెంటుకు నూతన డెయిలు మహాసభ ప్రారంభ మగును. విరిపు రిపబ్లికను లగు పలువు రీ సభకు వభ్యులుగ నెన్ను కొనబడిరి. రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొనుటకు, ఏ రంగీకరింపరు. వీరిలో కలుపురు నాయకులు కారాగృహమున బడియున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో వ్యవహార మెట్లు కరణమింపు నని, కలుపురు విరైండు చుచున్నారు. ప్రమాణము గొనకున్న, డెయిలు సభలో గూర్చుండుటకు వీలగునా లేదా యని ప్రశ్న యుండెను. ఆ ప్రశ్నను స్పీకరు ప్రభుత్వమువారి పుడు వరకు విచరించిరి. ప్రమాణమును దీసికొననిది, సభలో బ్రవేశించుటకు వీలులేదని వారు తరు విచ్చటచే, రిపబ్లికనులు డెయిలులో గూర్చుండజాలరు. స్పీకరు ప్రభుత్వమున కధ్యక్షులుగ నున్న ప్రెసిడెంటు కానుగ్రేవుగారికిని రిపబ్లికనులకును సమావేశము గూర్చినలయు నని, కొందరు ప్రయత్నించుచున్నారు గాని అటుల జరుగుటకు వీలు గనపడదు. 21 మంది రిపబ్లికను సభ్యులు డెయిలులో నుండిగ, తాము సమాధాని మన కంగీకరింపజాల మని, రిపబ్లికనులు దెలుపుచున్నారు. డెయిలులో సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడి, డెయిలుసభ కాహుతు లయిన రిపబ్లికను నాయకుల నికను డెయిలులో నుంచుట, విరిపు ప్రభుత్వమునకు పాడిగాజాలదు. ఉభయపక్షముల వారికిని వెనుక నెట్టి పోరాటము లున్నను, డెయిల్ సభ కొకమారు ఎన్నికలు జరిగి ఉభయ పక్షముల వారును ఎన్నికలలో పాల్గొనినపుడు, నిర్బంధితులను వదిలి ఇరైండు చార్జితమున నూతనాధ్యాయమును ప్రారంభించుట ప్రభుత్వము వారి కివ్వవలెయుండెను. కాని, ప్రభుత్వము వారి రీషమయై ఏమాత్రము సందు వదులు నటల గనవట్టదు. ప్రెసిడెంటు కానుగ్రేవుగారు ఇప్పుడు నావారప్రసంగు సభకు వెడలియున్నారు. వారికి బదులుగ ఎనిచేయుచున్న ఓహిగిన్నగారు, ఇంద విషయమై ససేమిరాయను చున్నారు. రిపబ్లికనులకును, ప్రభుత్వపక్షమువారికిని మధ్యగల కలహమేరితని పరిణమించనో దెలియదు. ఈ కలహము త్వరలో సంతరింది, ఇరైండు ప్రజలు స్వాతంత్ర్య సాఖ్యము సనభవించెడుగాక యని, ఇరైండు జేమము గోరెడి వారెల్ల రాశించెదరు.

6-వ ఆంధ్రాయుర్వేద వైద్యసమ్మేళనము, నెల్లూరు

ఆహ్వానసంఘ కృతీయసమావేశము

వైసంఘమువారు ఈనెల 16 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు నెల్లూరు ధర్మాయుర్వేద వైద్యశాలయందు సమావేశమయి యీక్రింది విషయములను చర్చించి తీర్మానించుదురు.

1. సమ్మేళనాధ్యక్షుని యెన్నుకొనుట. 2. వ్యాసాది నిర్ణయము. 3. ప్రధానాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట. 4. సమ్మేళనము జరుగవలసిన తేదీ, స్థలము. 5. ఇతరవిషయములు.

పులుగుండ్ల నరసింహశాస్త్రి,
విశ్వనాథం సుబ్బరామమొద్య,
కార్యదర్శులు.

సా ని య వార్తలు

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:—కృత్తికాశ్రమము శ్రీ తన సేతుకు దక్షిణహిందూస్థాన వాణిజ్యసంఘము యొన్నకొను యద్వయభ్యుత్థానోకరగ నుండ ఆభ్యర్థిగ నుండు నటుల వి. యల్. కాశ్రిగారు దెలుపుచున్నారు.

కల్లోల్లాని సభవారు:—1928 సంవత్సరము సెప్టెంబరు 15- తేదీ తనివారం రాత్రి 9. 30 గంటలకు సాంకర్యములలో మ-రా-కా-శ్రీ, పి. వాసుదేవ మొదలియారు. ఏ, వారిచే రచియింపబడిన, పురూరక అను నాటకమును తేను శభావలో ప్రదర్శింపురు.

జగన్నాథభక్తకృత - ఎస్కూరు:—ఈభయజమాన్యమున ఎస్కూరు వేదశాలానునందు 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు బ్రహ్మశ్రీ మహాస్వామి భగవతారాధ్యక్షులు (కృశీ) పురందరదాసు రీతమున పారిధాకాలతేజము గావింపెదరు.

తిరువళ్ళిక్కేణి సంగీతసభ - గానసభ:—కేపు (16వ తేదీ ఆదివారము) సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కేణి వెంకటాచల నెట్టివీధి ఒకటి నుండు గృహమున పాటకచేరి జరుగును. శ్రీయతులు పంచనాథంగారు (11 ఏడ్లబాలుడు తిరుమళావల్లి) గాత్రపాట, ఫిడేజ రాజామణిభాగ్యులుగారు రిలై నాయరు, కలకరమీననగారు మృదంగం, పార్లసారధిగారు కంజీతా.

శ్రీసంగీతశాల - గానసభ:—కేపు (16 వ తేదీ ఆదివారము) సాయంత్రము 4 1/2 గంటలకు ఆరీనియాను వీధి గోకేపాలలో గానసభ జరుగును. శ్రీయతులు మహాస్వామి శ్రీగారు లేక కామగారు కలకరం గాత్రపాట - గోపంబిశ్వశ్రీగారు తిరుమళావల్లి ఫిడేజ, అలగనంది పిళ్ళగారు తుంభికోణము మృదంగం, సీతారామయ్యగారు జాతీచాపురం మోర్సింగు.

ఆంధ్రసంఘము-మాంబలం, మద్రాస్:—మద్రాసు కేరునూర్ మాంబలమున నిలసింపుచున్న ఆంధ్రులలో నఃఫీభాషమున, మహాద్భావమును పెంపొందించి క్రిడానిందములకు పురిస సౌకర్యమును కలిగించుటకై ఆంధ్రసంఘము మన పేర సౌకర్యము మేర్పరచబడెను. సభ్యులను మోక్షార్థులకై టి. రఘునాథశాస్త్రి గారు కృత్యముగన, అడవికోణము మార్కరావు, పి. వెంకటేశ్వయ్యగారు కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీ శేషగిరి రాయసమ్మనమ్మ
కాకినాడలో సెప్టెంబరు 17 వ తేదీ సోమవారమున ధర్మాయుము x 2 మొలలు రాత్రి 8 గంటలకును 11 1/2 గంటలకు పేటి శేషగిరి రావు, తులూ గాత్రీ సమ్మనమ్మ మొదలగునీయు గోదావరి జిల్లాలోద్భవ శ్రీమతలూగారి నిలువెలట మొనంగ బడుననియు సత్యలింగ నాయకరు ధర్మాయుమున జహీరంగ సభ జరుగుననియు దానికి గా|| పి. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారు అధ్యక్షతవహించెదనియు రాత్రి 7, 8 వ ధ్య పంతులుగారి ముఖ్యోపదేశరనియు గమ్యవసంఘమువారు దెలుపుచున్నారు.

శ్రీగాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయము-ఏలూరు:—ఈజాతీయ విద్యాలయమునందు విద్యార్థుల ఆంధ్రవాద్యము, చర్మసంఘ మొ:టి విద్యార్థులచే జులై 18 వ తేదీని స్థాపింపబడెను. వీనినీచాలు పాఠ్యతీకేగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. పండిత గిరిపాటి జిల్లాధ్యక్షులుగ యి, పి. రామచంద్రరావుగారు ఈజాతీయముగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈ సంఘముయొక్క ప్రారంభోత్సవము విద్యాలయము నందు 11 వ తేదీని హి క కారి శివ పత్రికా సంపాదకులకు శ్రీమత మన్మంగి లక్ష్మీకరసింహార్యగారి అధ్యక్షతన జరుపబడెను. తత్కాలమున ఈజాతీయములను విద్యార్థులు నడచుచున్నది. ప్రార్థనయొన వినవ కావ్యర్థి ప్రారంభింప దివను సుధోద్యోమల దెలుపుచుంది వెను, అంతట ఆధ్యక్షులు ప్రారంభోత్సవమును గావించిరి. ఆచార్య పాఠ్యతీకేగారును ఆయుర్వేద పండిత కృత్తిమాచార్యులూను సుఃఖముయొక్క లాభములను గూర్చియు విద్యార్థుల బాధ్యతలను గూర్చియు నుపన్యసించిరి. అంతట ఆధ్యక్షులకు వందనములతో ను మహాత్మ గాంధీజయ వందనాకం అనుధ్యావములతో సభముగ నెను. అని ఒక విలేఖనము నాయుచున్నాడు.

మద్రాసు ఆయుర్వేద బోషధిశాల:- ఈ బోషధిశాలను గూర్చి సి. వై. జి. తావణిగారు యెల్లు ప్రాయుచున్నారు:—“మద్రాసు ఆయుర్వేద బోషధిశాలయందు ప్రధాన వైద్యులును, శాని మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు నను ఆయుర్వేద రత్న పండిత డాక్టరు యెల్. జి. శ్రీరామాచార్యగారు నన్న బోషధిశాల జూనియరు డిప్యూటీ ఆహ్వానింపగా సంజోషముతో వెలియుంటిని. నేనును నా కుటుంబము నందఱును యెప్పుడే కలుపుదేసినను ఆయుర్వేదబోషధిశాలనే పుచ్చుకొనుచు చికిత్స బదియించుంటిమి. శా. మ. లు ప్రారంభమగుచుండెను. ఎప్పటికైనను దీర్ఘకాలమునండియెన్ను వ్యాధులను గురుచుట లా ఇంగ్లీషు వైద్యము కన్న ఆయుర్వేద వైద్యమే మిన్నయని నా ఆశనుభవములను గనుగొంటిని. త్వరలో నీ డిశాలను నడుప సామాన్యము ఇంగ్లీషు వైద్యమును మాని దేశీయ వైద్యమునందు సమృద్ధిము గల్గి కత్తికీర్తిను బడయడరని నేను తలంకించెను. ఏరిసిక్కుట దైనను భ రితియ లుగ్యానుతాలో బట్టుదలతో ఆయుర్వేదమును వృద్ధిజేసి జనసామన్యమునకు పంపింపుదలతో ఆయుర్వేదమును శ్రేష్ఠముగ నుండును. ఇట్టి ఘనకార్యమును జేయుటకు గౌరవము డాక్టరు శ్రీ రామాచార్యగారికి జెండగలది. వ్యయముగ శ్రద్ధాదీసికొని, ప్రజోపయోగమున నిక్కాశ్రమమును విజయముతో జేయుచున్నందుకు నేను వారి కభినందించుచున్నాను. వారుజేయు పనులు ప్రజాసంక్షుభ్యమునకు ప్రోత్సాహము. పోనంగి పండితునకును డాక్టరుకు ను సొంగుదు విజయము గలుగుగాక యని నేను కోరుచున్నాను.

బెంగుళూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ప్రావృణ విద్యా సహాయక సంఘముయొక్క వార్షిక సమావేశము 1 వ తేదీని యం. వెంకట కృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతన జరుపబడి, అధ్యక్షోపన్యాసమును, కార్యదర్శి నివేదనపరము వైసవిదప, ముందుసంకల్పరమునకు కార్యనిర్వాహకు లేన్ను కొనబడిరి. ఈ సంఘమునకు యస్. నారాయణరావుగారు 100 రూలును, సి. వి. నారాయణరావుగారు 150 రూలును విరాళములుగ నొసంగిరి.

కాంభాజుల సమావేశము 5 వ తేదీని బి. రామస్వామయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగి అందు, కృష్ణరాజనాగరవంశేన గట్టుటవలన అనేక గ్రామములు మునిగి గావున ప్రభుత్వమువారు నష్టముక్రింద డబ్బు నీయవలెననియు, కాననసభలో ఈ సభపక్షమున ఒక రిపర్ట్ కి స్థానము లొసంగునటుల కోరవలె ననియు, గ్రామోన్యోగముల సస్పెన్షనుజేయు అధికారము డెప్యూటీ కమిషనరుకు అప్పీలుజేసికొనుటకు, ఏర్పాటుంపవలె ననియు, డిస్మిసు చేయుటకు ప్రభుత్వమునకే అధికార ముండవలె ననియు, మరి కొన్ని తీర్మానములు గావించిరి.

కుప్పసామి యను చాకలవాడు నూత్రిలోపడి చచ్చి పోయెను. కారణము గుడ్డలు పారవేసె నను నెర మంశాపించుట యని జూరీనుచారణ వైని దెలిసెను.

మైసూరులోని గ్రుడ్డి చెవిటివారల పాఠశాలయందు 61 మంది విద్యార్థులు గలరు, ఇందు 23 మంది చెవిటివారు, 36 మంది గ్రుడ్డివారు- ఇందు 52 మంది యీ సంస్థానవాసులే- చెవిటివారలకు మాటలు బాగుగ నెచ్చుచు నేత, పేము అల్లుట, కుట్టువని మున్నగునవి నేర్పబడుచున్నవి- గ్రుడ్డివారలకు పలకలియుబడును- ఇంకను వారలకు సంగీతము, శాస్త్రము, ఫిడీలు, హాగోనియము, తబలా నేర్పబడును- ఈ విద్యాలయమునకు ఒక పుస్తకభాండాగారము గలదు- హాస్టలులో 52 మంది గలరు- ఈ విద్యాలయమునకు గ్రాంట్లు 10180 రూపాయలు వచ్చును- ఇట్లు 9750 రూపాయలు లాభము.

బెంగుళూరునందలి పబ్లిక్ లైబ్రరీ వార్షిక సాధారణ సమావేశము 20 తే. శేషాద్రి అయ్యరు మొమోయలహహోలలో యీనెల 29-వ తేదీ తనివారము సాయంత్రం 6 గంటలకు జరుపబడును.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్ర భాషానిలయము
మోద్రాబాదు

సన్నుతభట్టారక జర్నంతుశ్రీకృష్ణ 1928 సెప్టెంబరు 19-20 సోమవారమునాడు నాయుర్రెతితి వివిష్ణురంగంటల నుండి నిలయము-వీరమునందు శ్రీయతు ఆదిత్యాడి సోమవారాపుగారి యధ్యక్షతకంద జరుపబడును. వడ్డకొండ సరిసింహాపుకార్యనిర్వ రెసిడెన్సి బజారు.

గంజాము మండలాంధ్ర కవులు

బ్రాహ్మణకవులు: 1. కాకరపర్తి తిరునామం.

1837 కరకవలస ఆగ్రహారము. సత్యాపూర్వం చాద ప్రబంధము. 2. కాకరపర్తి ఆభ్యుదయ. 1860 మధ్యరావుము. కుముద్వతిపరిణయము. 3. కాకరపర్తి రాజరాజులు. 1865. కోటపాడు. శత్రువతి పరిణయము. శిశుశిఖా పరిణయము, ముఖలింగంబరిత. 4. కాకరపర్తి సాంబయ్య. 1838. కోటపాడు. రామశతకము. 5. కాకరపర్తి సీతారామకృష్ణ. 1898 చొర్రంగి. శివశతకము. 6. కాకరపర్తి గోపాలకృష్ణకవి 1889 కోటపాడు ప్రహ్లాదచరితము 7 కాకరపర్తి మూర్తినారాయణ 1900 కోటపాడు చాటుపద్యరత్నాకరము. 8 వారణాసి అమృతరామ కవి. గురుకు 1842. పండితము శ్రీకృష్ణ భానుధారకము. 9 కంకాయల బలరామభుక్త 1842 పాన్నాము. సత్యభామాకలాపము. 10 మకాయల భుగూరుభుక్త 1901 పాన్నాము. కృష్ణవలాపము. 11 ప్రభా గోపాలకృష్ణ పీఠ (దురు 1885 జాడుపూడి ఆగ్రహారపురి, ఆంధ్రమాధుకాగ్రహ. 12 ప్రభా [శం] ప్రభాకరకృష్ణ 1900 జాడుపూడి. జగన్నాథశతకము. 13 మండి జగన్నాథకృష్ణ 1880 రామనగరము దైవజ్ఞ దీపిక. 14 మురువాడ ముఖలింగేశభుక్త 1916 ముఖలింగము. ముఖలింగేశభ. 15 కాంభట వేంకటరామకృష్ణ 1817. రామనగరము పారిశ్రామికశతకము. 16 పంతుల సీతారామకృష్ణ 1895 కుర్తిగాము. శతకతియము. 17 జయంతి కామేశ్వరపంతులు. 1846 తెక్కతె. జానకీశర శతకము. 18 తాడిపాక బాపరాజు 1898 శ్రీకాకుళము. మూసబోధ. 19 వజ్రల చింతామణి 1895 గుజరాతిపేట. చంద్రకాంతనాటకము. 20 బాణాశ్రీపు నూర్వారాయణ 1894. శ్రీకాకుళము కుమారీశుమాలంకారము. 21 తాడిగడప బాపరాజు 1896 రామచంద్రపురము. కమలాభ శతకము. 22 తాంకి నుబ్బయ్యభుక్త 1910 గోనెపాడు. మార్కండేయ విలాసము.

విశ్వబ్రాహ్మణ కవులు:—వాణిపూడి శంకర

శంక 1872 శ్రీకాకుళము. శైలవశిష్టకము. 2 ముందూరి వీరనయోగి 1896 శ్రీకాకుళము. పరబ్రహ్మనందబోధ 3 శేషకుర్తి పీఠభద్రాచారి 1896 కోర్ని ఉమాశతకము.

శిష్టకరణ కవులు:—1 డబీరు భాస్కరతీర్థులు

1864, జలమూరు. శంకరపురి. 2 డబీరు కృష్ణమూర్తిసూరి 1900 జలమూరు. ఈత దేబదియాయగ్రంథములు రచించును. 3 వైయాకరణ కల్లేపల్లి వరాహాస్మినింపమూర్తి. 1878 శ్రీకాకుళము. ఋతుప్రసవ చరితము. 4 కల్లేపల్లి వేంకటస్వమినమూర్తి 1898 శ్రీకాకుళము. విశిత్రరామాయణము. 5 కల్లేపల్లి వారాయణకవి 1908 కంపిలి. శిధి వినాయక చరిత్ర. 6 మణిపూర్తి భాస్కరశివ 1900 లాద్దభద్ర. జగన్నాథశతక. 7 మణిపూర్తి సీతారామయ్య 1886 కోటపాడు. సీతారామపురి. 8 బెనారా సీతారామయ్య 1875 పోలక. వారాయణదండకము. 9 బలిపాడ జగ్గరాటూరి 1920 సాంపేట. విరాటపర్వము.

కల్పిగ నైశ్యకవులు:—లాశి మండరనారాయణ

1900 సువత్సరము. హీరమందలము. రామకథ.

కల్పిగ కవులు:—1 ప్రద ఆప్పన్నకవి. 1885 పాతపె

కల్పి. రామాయణము. 2 వాసుమంతు తిలకిన్న 1889. తలగాము. కపాతపాకము. 3 ఎల్ల వాసకిరామయ్య 1915 పాతపెకల్పి. వాసికిరియము. 4 చింతాడ పులిమేత్తము 1876 కింతలి. సత్యనారాయణ చరితము.

తెలుగునాయక కవులు (తెలగాలు):—1 మ

చ్చ వేంకటకవి. 1896, జలమూరు. (దొపనీ కస్తూరిపరణము. 2 మచ్చ త్మకవి 1905 జలమూరు శనోత్కర్ష. 3 తిరుకాన తిమ్మయ్యకవి 1836 సిద్ధాంతము. శివభాగవతము. 4 మచ్చ భీమయ్య. 1895, జలమూరు, సత్యనారాయణ ప్రచరితము.

జంగముజాతివారు:—1 నీదాము లింగరాజయ్య

1898 వాపున. శంభులింగపాఖ్యానము. 2 విభూతి అమృతలింగము. 1900 పల్లాకమిడి మల్లేశ్వరశతకము. 3 లోకనాథయ్య 1900 పట్టిపాడు. పార్వతీపరిణయము.

ఇతర కవులు:—1 మామిడల్లము మధుప్రమ్మ 1900

అభ్యాత్మరామాయణము. బరంపురము. 2 చెరకూరి రెడ్డికృష్ణ 1901 తెక్కలి. గీతగీతము. 3 బూరకల్లి రామస్వామి 1901 బూరకల్లి. 4 తుంగలవల తాండవకృష్ణయ్య 1876 మూసగవలస. వారాయణశతకము. 5 తెలికిచర్ల శివరామకృష్ణ, కురవంజి 6 మూసగవలసగారి 1876 మదనాపురము. శిశు చరి

వసంతలేఖలు

౬౨

ప్రియమిత్రమా!

ఈనడుమ వచ్చిన జాబులనుగురించి నీ కొకసారి వ్రాసి యుంటిని. అది నీ కేకారణముచేతనో చేరియుండలేదు. నే నీ నడుమ నానకాలమునందలి యెండయునుకులకు శరీరాశోగ్యము చెడియున్నాను. "పనిలేని కరణము పాతకాగితములు తిరుగ చేయవలె" ననుసామెత ననుసరించి నాకు వచ్చిన విమర్శనపు టుత్తరములు కొన్ని నీకు బంపుచున్నాను.

I

మ-రా-శ్రీ, వసంతరావుగారికి—

అయ్యా!

వీరు వ్రాయుచున్న లేఖ లేమియు బాగుగ లేవు. మీ రెవ్వరినో వృత్తులను దూషించుటయే పరమావధిగాఁ దెట్టుకొను నట్లు లోచించుచున్నది. మీరు నన్ను: నా సంసారమునుగూడ నిష్కరుణముగ నొకలేఖలో వ్రాసి నిందించినారు. మేము మీ కేమి యపకార మొనరించితిమి. మీ మొగమైన జూడలేదే! నా రామాయణచనముజోలి మీ కేల? నారాతనత్వము మీ కెట్లు తెలిసినది? నా క్రిందటి జన్మవృత్తాంతమునుగూడ వ్రాయగలిగి నాకే! నన్ను: దిట్టుటకుఁగాక మీ కీవ్యవృత్తి యెట్లుకలిగినది? ఇట్టివారా మన విలేఖరులు. ఇది బాధనముగ నున్నది.

మొగలిచెన్.

పా. వద్దనాభుడు.

[మీ రెవ్వరో మేము నెఱుంగము. అట్టియెడ మిమ్ముల నిందించుట కవకాశ మేమున్నది? మీకుమాకు ముఖపరయమైన లేఖ. మీ యనుమానమునకు విక్కిలి చింతిల్లుచున్నాను. మా లేఖలలో నొకవృత్తి నుద్దేశించి నిందింపవలెనని వ్రాయము. అనే కవ్యవృత్తయందుండు సామాన్యదోషముల నే నిందించెదము. మీ మనస్సు నొచ్చినందులకుఁ జింతిల్లుచున్నాము. కాని మాయుద్దేశ మది కాదు.]

II

మ-రా-శ్రీ, వసంతరావుగారికి—

అయ్యా!

మీరు నాగవూరుసంబంధము, సత్యాగ్రహము మొదల గు రాజకీయవిషయములు, పూర్వజన్మప్రసంగాది మతవిషయములు, సాంఘిక, వాఙ్మయవిషయములను గూడ నొకక్రమము, నొకమనస్సు, నొకపద్ధతి యనునవిలేకుండ వియ్యవచ్చు వచ్చినట్లు వ్రాయుచున్నారు. అవ్రాతలలోఁ బూర్వాపరసంబంధములే కనఁబడును. హాస్యరసము కనఁబడుటలేదు. విషయము విపులముగ వివరింపరు. మీ రావిషయము ప్రధానముగను, బీజమాపకముగను వ్రాయవలెనని తలంచుచున్నారు కాబోలు! వ్రాతగాని కుండవలసిన యావేశము— కలము కనిపియనట్లు గాలియూపులు— భావవైకల్యమునందలి పల్లటీలు, తెలియందలి యుట్టానీదాలు, రసవిభిన్నభేదమునందలి నిరంకుశప్రవర్తనములును మీ లేఖలయందు మరుగవడుచున్నవి. మే మెంతకృద్ధగాఁ జదివినను, మీరు వ్రాయుచున్న లేఖలు మనోహర విషయవిభాసితములు, మహద్విషయసంకలితములుగ నున్నను, హాస్యములేక యున్నవి. మాదేవులవాని పొడిమాటలో, మంటలవాని వ్యభిచారములో, తము 7 భుక్తికమ్మయ్య 1875 జలమూరు. తెలిశిపు. 8 వాక్కలెల్లి సాంబయ్యకృష్ణ 1912 గోనెపాడు.

ఆంధ్రరాగంజాము మండలాంధ్ర కవుల సమగ్ర చరిత్రమును సమకాల్యుటకుఁ బ్రయత్నించుచున్నాడను. మీరవ్రాయ బడిన కవుల వృత్తాంతములను సంపాదించినాడను. కొండటిగ్రంథములు నాభిలభింపలేదు. ఈ వాసివారికాలగర్భమున హెచ్చు తగ్గుబండవచ్చును. గంజాము కవుల చరిత్రమును త్వరలో ముద్రింతును. భాషాభివృద్ధిని కుండలవాసులకు భద్రవృత్తుల నాపార్యక మంగీకరించి నాకు దోహదపడి పుస్తక సహాయ మొనర్చి నిందుములముక వేడుకొనుచున్నాడను.

[డి. నారాయణమూర్తి శర్మ గారు]

స్వజనుల క్షుణ్ణుల కనఁబడినవారి నెల్ల నిందలలో లేక యాలోచన కభివృద్ధిమాధుర్యములఁ జూపునవే! కాని మీలోభావము బాగుగా ప్రదర్శితమగుటలేదు. ఇట్లు వ్రాసితి నని కొఁపింపవలెను.

చి త్రింగింపుడు

పల్లవరం.

పుల్లాయు.

[అయ్యా! వ్రాతకై భగవద్దత్తము. సాంతవృత్తసాయముచేఁ గొంత దానిని వృద్ధిచేసికొనగలరు. నా కున్న శక్తితో నేను ప్రస్తుతమును దేశస్థితి ననునదించి. నా సోపరసోదరీకములకుఁ దెలియఁజెప్పఁదలంచిన మంచిచెడ్డలు నూటిగాఁ దెప్పుచున్నాను. హాస్యముకొఱకే నే నీలేఖలు వ్రాయుటలేదని పలుమార్లు వ్రాసితిని. నాభర్తయు సక్రమముగ నెరవేర్చుచున్నానని కొందఱు, అంత బాగుగనుండవని కొందఱు, అయ్యో! అట్లనరాదు— చాల బాగుగనున్నవని కొందఱు, పల్లవరు పలువిధములఁ బల్కుచున్నారు. తైళ్లలో, క్లబ్బులలో—ప్రసికారులలో— స్నేహితుల ప్రసంగములలో— నే నుండుట నెఱుంగకుండ నా లేఖలను గూర్చి వేలకొలది జనులు విమర్శించుకొనుచున్నారు. ఈ వసంతుఁ డెవ్వరిని యూహించుచున్నారు. "అ! ఇతఁడా?" అనుకొనుచున్నారు. "మిత్రకాదా" వసంతలేఖలు వ్రాయునని దని మొన్న నొకవేశ్య నామిత్రుని బావముఁజది నడుగఁగా నేనే వింటిని. ఈలోకము చెప్పకొనుమాటల— చేయు విమర్శనములనే చూచినచో మన మేమిపని చేయగలము? కావున "బంగరు రంగళాయి మనపాలగలండు వినారమేటికే? మనసా!" యని భగవంతునివై భారమువైచి నా చేతనైన ట్టిట్టే వ్రాయగల నని యీ మిత్రునికే దెలియఁజేయుచున్నాను.]

(4)

మ-రా-శ్రీ, వసంతరావుగారికి—

అయ్యా!

మీ కీనడుమ దొరకినట్లు వ్రాసిన యుంగరము నాకొక్కసారి పంపగలరా?

అబోలా.

జీవానందం,

దివ్యజ్ఞానమండల్.

[అయ్యా! ఆ యుంగర మప్పుడే భగవద్విత్త మొనఱు వ్రాసితిమి. మీ కది వలసినచో నాపరమేశ్వరుని వేడుకొనుడు.]

(5)

మ-రా-శ్రీ, వసంతరావుగారికి—

అయ్యా!

మీకుఁ బరకాయవిద్యాప్రవేశ మున్నదని తెలిసినది. నిజమేనా? నేను మీ శిష్యుఁడుగానుండే నేవచేసిన మీరు నా కది నేర్చుదురా?

చింతపల్లి.

బంగారు బై రాగి.

[అయ్యా! ఈనడుమ బిడ్డలుకలంగని కొడలుకు వేరు ముక్క నిమ్మని యొకరు, ప్రసన్నముకాక కష్టపడుచున్న శ్రీకి విభూతిశిర్ధము లిమ్మని యొకరును మాయుంటికే వచ్చిరి. ఇవియన్ని యుంజూచి "వసంతుఁడా! నీ పెంతుటవాడ గుచున్నావు?" అని నాలో నేనే సంతోషమునో—మఱియునో—పొందితిని. మహాత్ము లిట్లేకదా ప్రసిద్ధికెచ్చెదనని శంకరరావు పలుకుచుండును. విభావిలేఖకత్వమునకు వచ్చిన దిరుదములా? మన సంఘస్థితికి దుఃఖింపవలసిన స్థితిగతులా? నాయనా! పరకాయప్రవేశమున కొక్కటే మందు నాకుఁ దెలియును. అది యే దంధువా? నీవొకసంసారివై మంచి వంగడమునందలిపిల్లను బెండ్లాడి సంతానమతుండవైనచో నీకున్న ప్రస్తుతపుంగోరెక కొంతవకై నఁ దీరును.]

కొన్నిట్లు—చుట్టొన్ని యట్లు—ఎవరి చిత్తము వచ్చినట్లు వారు పొగుడుచున్నారు. తెగడుచున్నారు, మన మెంతతెలుసులముగ నున్నామని గర్వోక్తులు పల్కుచున్నను తిట్టినవానికే దీనింపుమని బోధించువార మైనను ఒకొక్కప్పుడు మనమే పాపరత్నమునఁ బడిపోవుమును. దీనికొక చిన్నకథ చెప్పెదను. వినుము.

ఒకరాజు స్తోత్రపాఠకులఁ జేరనియ్యవని, వారిమాటల కుబ్బనని, అట్టిరాజులు చెడుచును గావున వారిమాటలఁ దెడచెని నిఁ దెబ్బవలెనని చెప్పుచు నట్లే యుండెను! నీబోధి బుద్ధికుంతుడొకఁ డీరాజుమాత్రము మానవుఁడుగాఁడా? చూత మీరిని స్తోత్రముచేతనే జయించెదముగాక యని యాతనికే శిష్యులతో "అయ్యా! నే ననేకప్రభువులఁ జూచితిని. కాని యీ రాజునంటి స్తోత్రప్రియుఁడు కానిరా బిభూషుండలమున లేడ"ని ప్రతిపదనాగనఁట! ఇందలిపట్టి రాజానకుఁ బ్రితికరముగ నుండి యాతని మంత్రిపదవికే చెప్పి బోషించుచుండెను. ఒకనాఁ డా మంత్రి "అయ్యా! మీరు ప్రతికే దెబ్బయ్యెను మహాసత్తా" అని మిమ్ము క్షుణ్ణించితిని. ఈక్షుణ్ణి మీరు చెబుచున్నతిరి. కావున మానసస్వభావమును మీరు మీరలేదని చెప్పి నన్నించెనట! రాజు తెల్లఁ

నాగరాజు

[కల్పిత మగు చిన్న కథ]

నాగరాజు బాల్యముననే తల్లిదండ్రులను పోగొట్టుకొన్న ఆశాభ. దిగ్భ్రాతృబిడ్డ. తనకుంటెను. నయము పడేడు పెద్దవాడైన సోదరుడు ఒకరిని కలదు. కాని వాడొక అస్థివతియై...

శివరావు బ్రదికిపోవుచున్నప్పుడు తాతాకాలా బాగా నుసా దించినాడు. వాడొక రాల ఒలము - ఒకయెకరం కోటాదొడ్డి - వదిలెను...

నాగరాజు శివరావును కట్టడపటికొడుకు. అంతట కంటె పెద్దవాడు రంగనాథుడు. మధ్యవాడు సీతాపతి. సీతాపతి ఈగడవిదలో పడవంద యిన్నాడే రాజీనాడు. ఇంకొకడు మిగిలింది రంగనాథుడు నాగరాజు. ఇద్దరే. నాగరాజు పుట్టిపుట్టినమొదటి రోజును పుట్టివాడు. పాము శివరాజే తల్లి తల్లిదండ్రులు అయి నాగరాజును పెంచుతూ పెంచుచున్నాడు.

ఏలేవాడి ఎరుపోయినా కానేవాడి కన్నపోయినా అని మనవాళ్ళలో ఒకసామెతికొన్ని దినముల్లో పెంచినట్టి ఇద్దరూ పోయినా - ఒక్కగాని తియ్యదుంది అంటున్న ఇల్లు అల్లుడు తున్నా - కొంపాగడే గొడ్డుగడే వ్యవసాయమై పోతున్నా రంగనాథుడు చీకట్టులో నెలలై పాపములందు చిగులు తీర్చుట్టి గొడ్డుగడల్లా ఆ చేతి చొక్కానై నలలెవాడుగా తనకొన్న చివాసానికొక కందువా నోట రోజుమాత్రం పింద - తేలి కన్నులెరిమి - ధగ ధగము వెలుగులు పూలరండివలె రంగనాథుడు వెలుగుచున్నాడు.

నైవాము యలాశాలో ఒలగొండే మంచి సుపన్నులు గ్రామము. నరిమిగి రావు దేశములో ఆ గ్రామమువారికి సంపన్నుడు. తాగాయతగా నున్నరు నారీ దానధర్మం చేయుచు నున్నాడు - ఎరుపూప్రకటా - అందుచేరింది కలిపున్నాడు అయితే లాభ మేమి! ఎంతపున్నా తన తర్వాత ఆ అస్తి ఏతురకకొ దూతలవలె పంపిణీచేసిందాగన మట్టి లాభంలేదని కోసేవాడు.

బోయెను. ఇట్లే మనము నిందవతి కిస్తునమర్చుచు నిచ్చుట ధర్మమని యెఱుంగుము. కాని మహాకవులును, మహాప్రభువులును, తమకు దాము భూమినియెందురు? ఇతరులు దామించి రని ఏద్యుచుందురు. ధర్మ మారెందుట సులభమా? కాని నేనుమాత్రము దామణభూమణితస్కారంబులు - నమ్రువుకాదా?

దయయంచుము. ని యనుంగుమిత్రుడు, వసంతకుడు.

భోయమని వందలతో మంచి పోసినట్లు కన్నులకున్నది. వైసి గాధాంధకారము. బయల ఎక్కడా ఆ ధారాపాతలలో నరుల పోకటవైవా కనబడలేదు. అంతవరంజూ ఒంటెరు బండి ఒకటివచ్చి రంగనాథుడు ఇంటిముందట ఆగింది. బండిలో నుంచి ఒక ముసలావున మెల్ల గాదిగి కడవన నలుగురు ముంగిల్లకివచ్చి నిలవబడ్డారు. ముంగిల్లో ఒకమూల ఒదిగి కూర్చుని "అబ్బా! ఇంత మునురుఅయినా రంగయ్యధోరగారు దయచేయ్యలేదే! అని వంతుచేసే మంగుళ్లు కనుకుంటున్నది. ఇంతలో ఎదుట నిలవబడినముసలి విగ్రహాన్ని చూచి కొంచెం జంకి "ఎవరయ్యా మీరూ!" అని అడిగింది. "అమ్మా! మాది నైవాముదే శివా. బ్రాహ్మణము. ఇక్కడికి రెండుకోసుల్లో ఉన్నా సీరిపురం పోతూ ... అన్నాబ్బా! ఈ పుస్తకాధికారముందే ఈపూట ఇక్కడ ఒరుగుకుందా మని విచ్చినాను. మాకు తావు దొరకువా? బండో మాయంటిది కళ్ళట్టి పోతున్నది" అని యానదుటలతో వర్స - వర్సయ్య అంటూ పలికినాడు.

మంగ వ్య సరే అని తల డిపించి. నరసింకరావు మెల్లగా బండియెద్దకు పోయి మూగవ్యును దింపి తీసికొని వచ్చినాడు. ఆమె లోతులికి నమ్రానే ఒకమూలగా చుట్టికల బడపోయి - చేతికి ఏదోమెత్తంగా తగిలినందున అనుమానపడ్డది. అమ్మా పురవా లేదేమో అయ్యో మాది పిరి గంప వడి ఉన్నాడు కాబోజు. అంటూ మంగుళ్లు దీపంపట్టుకొని వచ్చింది. దీపం వెలుతురు చూడగానే ప్రాణం లేచివచ్చి - కాగరాజు - అమ్మా! అని అవుతుంటూ మంగుళ్లు మెడలను కొన్నాడు. "నావ మిమ్మల్ని చూడగానే వాళ్ళ అమ్మ అనుకోవచ్చు కాబోలండి. అయ్యో కట్టికాగన్నా సీర అమ్మ చూడావా?" అన్నది మంగ మృగారు. బేసిడి మాటమ్మనడి ఇన్నాళ్లు ఊరిపోయింది ఇక నాకు పురవాలే. బిల్కొచ్చింది. అంటూ చాటంత మొం చేసుకొన్నాడు నాగరాజు.

తెల్లవారింది. మూరమ్మ నరసింకరావు రాత్రిజరిగిన కథంతా భగవద్గ్రంథ వనకోవచ్చు ఏమోతప్పవలసికి ఎవరిప్రాప్తమో మనం కలగన్నామే! నాకొకటిగ జ్ఞానదలదానిమనసావచ్చుదంటే దు శేనవాణ్ణి వెంటబంటున్నానని మూరమ్మ గారు నాయువుమూ అడేన్నాడు నరసింకరావు. "టిక్కె మంగుళ్లు చెప్పిందంతా విన్నారూ! చక్కాన్నా నుంచి వాళ్ళ అమ్మ అడిగి పిల్లవాని తీసికొనిపోదామో అన్న క మూరమ్మ నాగరాజు మూరమ్మగారి చంకడిగుండా బుజముమీద పడుకొని బ్రహ్మచందం అనభవిస్తున్నాడు. ఇంతలో గడిచావొక్కే పుట్టికి రంగనాథగారు దయచేశారు. వారు ఇంటికిస్తూనే నిర్ధారణపోయి మంగమ్మగారి పిలిచి యావద్విషయం కనుక్కన్నారు. సరే నగరస్థిత వక తిపోతుంది. ఈమూల్నా మట్టి నాలుగువందల రూపాయలు నూదా లాభించరమ్మ నున్నాడు.

మెల్లమెల్లగా మధ్యాహ్నం భోజనం అయినది. నరసింకరావు రంగనాథగారికి దేవు పస్తాన తల్లిదండ్రులు. ఆర్థాంగీకారంతో తనకు అధిక ప్రాణం కొన్ని ఉన్నట్లు రంగనాథంనూ చించినాడు. వెంటనే ఒక సంచిరూకల నరసింకరావు అర్చన చేసినాడు. దాంతో రంగనాథుడు కరుణ కలిగింది. పో ఫి గ్రం వదిలిదీసి నాగరాజును ఇచ్చివేసివేసినాడు. మిగిసింది.

చాలా ఏడుగురు గడచినవి. అప్పటిమనస్సులూ ఆకాలమూ అంతా కల్లకొందులైంది. అనంగమ్మ లేచి. అనరసింకరావు లేచి. అనూరమ్మ లేచి. ఎక్కడ పాత్యాగారో ఎవరు చెప్పలేదు. కాని నలకొండలో పెన్నులో మేనల్మేలు భావబహద్రుడు నాగరాజారావుగారి యింటిమీదకు ఒక ఒక్కవలచటి వాడు మాట్రిం అప్పడవచ్చుదూ వచ్చిపోతుంటాడు. ఆత డెక్టో ఎవరికి తెలియదంటే. తెగ తెగి - మాసిన బసిగడ్డమూ - చేతిలో ఒక బిభారి డిబ్బెట్టా - అదిగని గుర్తింబుటకు వీలులేకుండా చేసేవి. ఈ జా దిచ్చానికివచ్చివచ్చుదల్లా అతన్ని నాగరాజారావుగారు చూస్తూండేవారే. అయితేనేం అత శివదో తెలిసికొన్నాడుకాదు.

ఒక నాడు మేజిస్ట్రేటుగారు కచ్చేరీకి యుండగా ఒక వైదీని విచారణకు తీసికొనివచ్చినాడు. విచారణయెందులో చూచుకున్నాడు ఆ వైదీ ఈ విచ్చగాడే. నాగరాజారావు ఏం చేయాలి? శేనువిచారణ అధామగిసింది. విచ్చగాడు దోషి అని తేలింది. కాని అతని మృత్యువులో ఏదో ఆం దో శ న బయలుకేరింది. ఏమైనది పోయ్యకొలేక చిక్కుపడుతున్నాడు. "ఏం ఏమిచేస్తావు. ఆపరాధివేవా?" అన్నాడు భావబహద్రుడు. "కానావట్టి అపరాధినే కోడెబుట్టిన తిమ్మని - బిక్కులేని - దీనుని దగ్గమునండి తల్లిదండ్రులకలకు వేదించి, ఇల్లా వస్తూ గల్లచేసి చచ్చివచ్చాలోనూ బ్రదికవచ్చాలోనూ జమలేక - బుద్ధిపూర్వకంగా కొంప నూద్రోసికొన్న శేనుగార మజిలెవర కి ఎవ్వరకే శే న అపరాధిని. అన్నాధినే!" అని యామ్మగు మనుచు నాగరాజు బదులుచెప్పెను. ఇ తక్షణకూ ఎటో ఒక్కొక్క భావ బహద్రుడు గల బిరగితికొని పోయి కాగిలి. పోగి అవున మనకు. మామబండలకు ఆ క్షయ్యములే! నున్నామూ - "ఏమి? భావ బహద్రుడు అన్నావా!"

ననే

హరికథలు

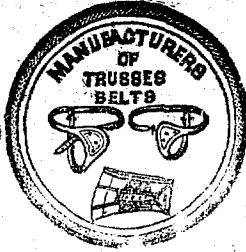
[పూతల పట్ట శ్రీరాములు రెడ్డిగారు]

హరికథ యన భవరాగతాశాదికమున గాన స్మృత్యాదులతో గూడిన భగవద్గుణకలకంస యై యున్నది. ఇది హరికథ. హరికథయని ద్వితీయంబుల బరచు. మహారాష్ట్ర భాషయందు ననేకథలు హరికథలుగా రచించబడి యున్నవి. ఆంధ్రయందును తెలుగులగులు. ఇటీవల గుంటూరు నివాసి యగు మ|| రా|| శ్రీ బాబు. పి. ఎస్. నాథర్ వాకీశిగారు నమస్త జనోపయోగంబున, నామాదకరంబుగ, గధనల కిరగంధరించు య పరిశ్రమ మక్కువలేకుండునటుల గొన్నిటిని రచించిరి. వాని నాధారముగా గొని సంగీతసాహిత్యములయందేమి, వాక్య రచన యందైన కమ్యూలేని దానులు కొందఱు సుఖజీవ మిది యని లెన్నగా కఠిగినవారలై కంఠస్థముచేసి కుగ్రామవాసుల కొప్పుకెప్పుడు జీవించుచున్నారు. అశీరాస్య లెనలైన సరే యచ్చొకనుడ సరీంపరు. తిడితరులను, మఱియితేనపయ్యా నీపాడుకథ! యని లాహోనే మేమా సులగుకొనుచు దీవంప సాగినను, స్వకపోలకల్పివాగ్ధోషి లేమింజేసి యందోపవ మైన విడువనొల్లక 'కొంచెమునేపు కొంచెమునేపు' అని సభ్యులకు సమాధానమిచ్చుచు గాలక్షేపము చేయుచుందురు. ఈదాసుల కొకరాతికి గట్టును రెండుముందు రూపకలన్ను వట్టువయ్యుండరు. కాని నునుతికతములొనవో శేషులపాలకతక ములొనవో యేవో కొన్ని పక్షముల చచ్చుచున్నట్లు చెప్పి కాలదా నండి రూపాయలకలక దురగతు లేర్పరచి తిరుపతేమని వద్యముల దైతర్యాతికె జెప్పి సభితుల నాళ్ళ రాష్ట్ర నిమగ్నులకేయుదు బొగడికలెంద, గొంత మట్టజేసికొందురు. పల్లెటూళ్ళకథల కథ లిట్లు తెల్లవాలుచున్నవి.

ఇంక బట్టణముల జనులు కథ లెంతకత్తుక గలవియో కొంత విచారించుము.

కట్టణములదియగు కథలు భాగవతు లనకబరచుదురు వీరు సం గీతముందు గొత కథలకు గలవానినొకని, క్రావ్యముగా వాయిం ప సమర్థతల మార్చంగివని, బుర్రసాధకుని సాహాయ్యులగా నుం చికొని తామెవలెటలకెల్ల వీరిం గొనిపోదురు. వానులెచ్చట చేరిన నచ్చొటనే సరికల మగించురు. వీరు తడికలవంటివారు. ఏవారికి కుంచినను సరిపోవుటయే! భాగవతు లొకరాతికి బ దులనుండి నూలులకొలది గట్టులలాగుదురు. కథాప్రారంభము న 'ధిమికట ధిమికట' యనుకీర్తనలు, నందువై 'జేనక దిక్కుక ది వ్యవతీ' యని కొందనను, తేమన దివ్యమతి యని మఱికొంద యను, గృత్యంతర భావాంతర పాతాంతరములక జేసి వినామక సం స్మృతి స్తుతుల నానాభావ భిక్షకమున, 'మేయ ముగ' అది 'శ్రీరామా జయరామా' యనుకీర్తనమును మూడ వదిగానే చేసికొని ప్రస్తావనయందు దుకారామస్వామి, భిక్షులకు తనకెప్పుడల జూచి చెప్పినదేమనగా 'చింతానాస్తి కిలాతే నా' మృనియెల్ల లొక్కచుచ్చుననే యాంభించి నాలుగుమటలతో ప్రస్తావన మగించి కథ ముక్కుమించును.

నే నొకశాఢోకపల్లణమున నొక హరికథవంటిని కథకుండు తింజావూరునుండి రాత్రి నూపయ్యేబడి రూపకలెక్కి కలణ ము తో రప్పించుచుండియు. భాగవతుల నక దగినవారెల్ల మూడుంటల కంటె నెక్కువ నేపు కథ జనుపరు. నాండు జరిగినది వత్సలావరియము. కథకుండు చామనచాయయూ, లంబోవరజును, గలిగి నుండిడు. చెప్తలలో రవలపోగులు ధగధగ లీకుచుండెను. చేతులయందు సింగపురల గల తోడాలను, వాని నంటుకొని కొన్ని తినహస్త్యురస సం పోషణ ప్రాగల్భ్య శాక్యధామాధ్యుప్రకటనకు సాహాయ్య మొనర్చు లంబోవర సిర్పాణ భరత్కగ్ధ చాకచక్యమును మెచ్చుకొనుచు గాంధోజ భక్తభిఖామణులు బహుమతు లొసంగిన బంగాళపతకములు (వేలాడుచుండినవి. బాద్రకౌర్వ పుండ్రములకలదు భరించి యుండలేదు. కోణంగి దానివేమ మగు నని యెంచి యేమో! లేక వాడుక లేనిది వెక్కిరిచి నట్లగ వడు న ను ల జ్జ చేతి నోయేమో! అసంగతి కున కేల? త్రియూర్తిస్వయాభవ మగు మూడు రేఖలు గలిసి 'ఏక మేవాద్వితీయమ్ బ్రహ్మ' మను సద్వైకత్యా యము ననుసరించి యేక తిలచార్థరేఖయే మొగమున నొడి యుండెనని మన మూహించుకొనిండు. కాళ్ళముందు గట్టెలులేస్త. తిరుపతి గంగజాతరవేసములకే కట్టెలవలయునని కాంబోలు విగర్జించి యుండుచున్న కంఠముల దులసిపేరులలాడ లేవే! అనిగలవాకునూడ చాసురు లగుదుండు భయముచే బడిచియుండ నోపున నాలో నేనే ప్రశ్నించుకొనుచు సమాధాన మిచ్చు కొనదు నుట్టిని. దానినికీర్తి తాళములు మాత్రము కరము నలంకరించి యుండెను. (సకేమము)

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపునో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధిగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక నిలుచును. నరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1—4—0
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1—8—0
మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైన దుకాణములన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

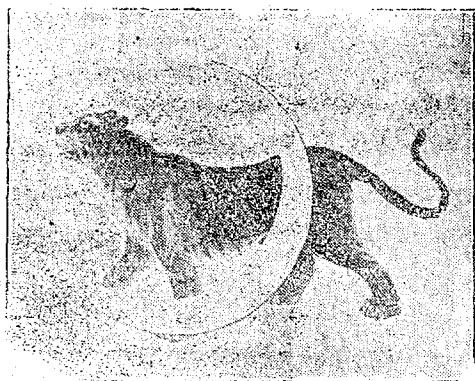
N. Powell & Co.,
Manufacturin Chemists,
Lamington Road, Bombay

దోమలు, ఈగలు, నల్లులు వేనులు మొదలగువాటినుండి

మీరు బాధ పడుచున్నారా?

అట్లుండిన మా

చంద్రుడు &

పలి

వర్తకగుర్తుగల

పురుగులను చంపుపొడిని, మరకపుల్లలను ఉపయోగించి, దానిని నాశనము చేయుదు.

Manufactured By
NAIGAI JOCHUKIKU Co., Ltd.

Osaka (Japan)

Sole Agent

Madras Presidency

Hasanali Kamroodin,

71, Chhipi Chawl BOMBAY 2.

H. K. Saleh Bhai & Co.

Fancy Goods
and Stationery Merchant.
58 Bunder Street, Madras.

916

ఇంగ్లాండు నందు

గెనాస్ప్రిన్ లిమిటెడ్ వారిచే తయారుచేయబడిన

GENASPRIN

(ది సేఫ్ బ్రాడు ఆఫ్ ఆస్పిరిన్)

అను ఔషధమును వాడుటచే సాధారణమైన జ్వరములు, జ్వరముచే కలుగు జలుబు మొదలగునవి నశింపజరుగును.

జ్వరమువచ్చు చిహ్నములున్నప్పుడే 2 గెనాస్ప్రిన్ టిబ్బలను కొంచము నీళ్లతోలిపి త్రాగుడు. బలహీనము, నిద్రాస్థిమము తక్షణమే ఇద్రవ్యామనలె మాయమైపోవును.

మీరు చలువలకలము, ఉల్కాసము నివృత్తు. మీ శరీరము ద్విగుణితృప్తితో తృప్తమున ఉండును. గుణము కలిగినతరువాత బాధకు తొలగిండునట్టి ఈ అద్భుతమైన ఔషధమునందు చెరుపు యేమియులేదు. అని మీరు గ్రహించి, దీనిని జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. గెనాస్ప్రిన్ మిక్కిలి కుద్రమైనదనియు, చూచి కలుగజేయునట్టి వస్తువులందు కలయుటలేదనియు పూచి యివ్వబడును. వేనకువేలా వైద్యులు దీనిని తామే ఉపయోగించుచున్నారు. మరియు వారిజడ్డకు రోగులకు దీనిని జ్వరమునకేగాక యితర వ్యాధులకును సాధా నిధానముచేయుచున్నారు.

నిద్రలేమి;	వాడివ్యాధి;
తలనొప్పి;	తుంటిలో నొప్పి;
కీళ్లనొప్పి;	నడుము నొప్పి;
కలుగొప్పి;	వాతరోగము.

గెనాస్ప్రిన్ తయారుచేయునప్పుడు గాని తేక, ప్యాకింగుచేయునప్పుడు గాని దీనిని చేతితో తాకుటలేదు.

తక్షణమే సమీపముందున్న దుకాణమునకుపోయి, గెనాస్ప్రిన్ బుడ్డినోటికి కొనుడు ఎల్లప్పుడును కొన్ని చిక్కలు మీకడ హాజరుగా నుంచుకొనుడు.

గెనాస్ప్రిన్ అద్భుతమైన గుణములు అందరికిని బాగుగా తెలియుటకై టిబ్బలన్నియుగల బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1 కి మూతమే తగ్గించితిమి.

ఈ విషయములో కావలసిన వివరము లన్నిటికిని ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. (2)

మాస్టర్ అందు హారిస్

119, పార్సీ బజార్, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

MARTIN & HARRIS.

119, Parsi Bazar, Fort, BOMBAY.

ఆంధ్రనైషధసారము

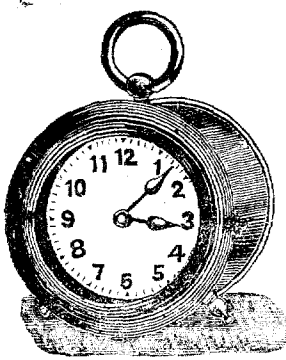
శ్రీశాధకవిద్యునిచే విద్యభాష్యముగా రచింపబడిన కృంకారనైషధము ననుసరించి మనోహరమగు తైలియందు న్యాయజ్ఞ సుబోధకంబుగ నుండునట్లుల వచనరూపమున వ్రాయబడినది. ఇందు హంసరాజుబాహు, నలదూత్యము, విధియులు యాగ్నిరహులు, దమశంతి కృత్యంవరము, నానారాజువృత్తుల చరిత్రములు, విజ్ఞానములు వేదోల్లే యిన్నియు సమంజసముగ వర్ణించబడియున్నవి. ఇట్టి గ్రంథమును జూచిన మరెవరికలాలదు. తిరుణము దాటినారుడు. వెల రు 0-12-0 ఆ.

సుగుణమణి ఆచ్చితమనవల 2 వ కూర్పు రు 0-8-0

పాండరికమాహాత్మ్యము

సులభతైలియందు వ్రాయబడినది. కొలది కాపీలుమాత్రమే కలవు. నుఖ్యముగా జూడదగిన గ్రంథము. రు 0-8-0, చిత్రం బడదానుజీవితము రు 0-8-0, స్వప్న వాసవదత్త నాటకము రు 0-8-0, చెలసాలయజ్ఞము రు 0-12-0. మొత్తముగా గ్రంథములు తెప్పించేయెడల 3-0-0, పోస్టుచార్జీలు క్రత్యేయము. 762 అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని

గుంటూరు జిల్లా, మద్రాసు ప్రెస్ ప్రింట్.

జిర్నీ బి. టైమ్ పీస్

కాలమును మిక్కిలి గరిగా మారుచును. మిక్కిలి మేలైనది, గరిగి మేలైనది నేనకు కలుగుచున్నది. ధర 1-8-0 రూపాయలు ఖర్చు చేయ. ఆకాశం

మీ కలగలుగుటకు తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు. గిరి బ్రదర్స్, తిరువళ్ళిక్కేణి మద్రాసు.

సంహార భారతము 1-4-0

మహాభారతకథ యంతయు నొక్క రాత్రి ప్రదర్శనమునకు పీలుగ వ్రాసిననాటకము. భీష్ముని స్వార్థత్యాగము, కర్ణజననము, ద్రౌపదీ స్వయంవరము, ద్రౌపదీవస్త్రాపహరణము, వైధవ పరాభవము, ఉత్తర గోగ్రహణము, శ్రీకృష్ణ రాయభారము, అభిమన్యు పరాక్రమము, భీష్మద్రోణ కర్ణలయుద్ధము, దుర్యోధనునివరితాపము చక్కగా వర్ణింపబడినవి. వేయేల చదివిమానుడు.

దస్తావేజుల మతలవి 1-0-0

సివిలువినియ్య, క్రిమినలు, రిజిస్ట్రేషన్ వగైరా ప్టాంపులు అరీలు వ్రాయుమార్గము తెలుపుచు, శ్రీ వెంకటేశ్వర కంపెనీ, గుంటూరు

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కార గణితము, విచిత్రగణిత విశోధగణితము, మనోగణితము, త్రికోణగణిత సమస్యలు, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిహ్నములు, చిహ్నశాస్త్రము, యాక్రీతి కట్టలు, తమాషాలెక్కలు, గణితావిధానము అను 12 భాగాలు గలవు. గణితములో మంచి జ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివిన అభివృద్ధిచేయునంతటి గ్రంథములైన చిత్రవిచిత్ర శాస్త్రాలెక్కలు ఇందులోనున్నవి. ఈ గ్రంథము తెప్పించి చదివినవో గణితమును దనమాన ప్రజ్ఞయు, చమత్కారమును, యాక్రీతి మిక్కిలి తెలివయ్య కలుగును. ప్రతివాదగ్రంథము నుండినలసిన పుస్తకము దీనివేల రూ 1 య. పి. చార్జి అ రూ. 6 ప్రతులు రూ 5 య. 12 ప్రతులు రూ 10 య.

పలయువాడు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, బంగళా, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలులపాలిటి సంజీవి:— మేనమామ, నిక్కమిత్రులు, నిన్నత్రుల, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని దారికి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీరవృద్ధిని సాధించు పూర్తిని, కలిగించు వర్ణనాదము. 2 డబ్బీలు చాలును.

డబ్బీ రూ 1-4-0. పి. పి. చార్జి 0-8-0 (885)

కోవాపున్న లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును సోగట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము. 15 ట్ల. డబ్బీ రూ 0-10-0. పి. పి. చార్జి 0-7-0

పి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, తెలిజేపి, ఇల్లూరజిల్లా.

రత్నపురుష లేహ్యం

గుణవ్యాధులనల, ఇతర కారణములనల, కలిస తుక్ల సప్తమును పోషించి బలముకలుగజేయును ఈమూలికా మహిమ తెలిసియెవ్వరందరు. విశేషించి వ్రాయ సనసరము లేదు. శే 1-8-0 రూ 3-4-0 య. సెకలేహ్యము- అన్ని సెరోగములను అద్భుతముగా కుదుర్చును. బుడ్డి 1-8-0. కేటలాకుకపితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418 రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మోహిని తెలము

5 తులములు గల సీసా 1-8 అణాలు 0-12-0 మార్తకు అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

భారతదేశపు భావిదశ

దేశమునం దిప్పుడు రాజకీయ, సాంఘిక సంస్కరణ మధికముగ నుండుటచే వేలకొలది పసిబిడ్డలు అకాలమరణము నొందుచున్న ను దానినిగుఱించి లెక్కచేయుటలేదు. సాధారణముగా అన్ని కోశమునకు సంబంధించిన అజీర్తిమున్నగు వ్యాధులవలననే చిన్నబిడ్డలు అధికముగా మృతిచేయుచుండును. అవుపాలును గేదెపాలును కల్పితేతడ త్రాగనిచ్చిననుకూడ ఆపాలను జీర్ణము చేసికొనుకల్పితేతడ పసిబిడ్డలకు ఉండదు. గాన అందువిషయమై తగు జాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలసి యున్నది. రాబిన్సన్ పేటెంటు బార్లిఅను విశిష్టపుండిని కొని దానిని నీళ్లలోకలిపి అనీశ్యలో (బార్లివాటరు) అవుపాలు గేదెపాలు లేక డబ్బాపాలు వీటిలో తేనెనైనను చేర్చి తల్లికి చనుపాలు లేవప్పుడు ఇత్య దగును. అట్టిచ్చినచో కఠిమునకు బలముకలిగి అవయవములు బాగుగా పెరుగును. త్వరగా జీర్ణమగును. ఈ బార్లివాటరును తల్లెలకు పిల్లలకునూకూడ నిత్యమిచ్చును. జ్వరము మున్నగు జబ్బులు కలవారికిని జీర్ణకల్పితేతడ సరిగా లేనివారికిని, మలబద్ధకము కలవారికిని ఈబార్లి వాటరు చాలభావకరము. గొప్పగొప్పవైద్యులు దీనినిగురించి శిష్యావచనీయున్నారు. రాబిన్సన్ పేటెంటు బార్లిపిండిని నీళ్లలోకలిపి ముద్దగాచేసి దానిని మరుగుచున్న నీటిలోచేసి, పదిమినుములవరకు కలుపుచు మరగనిచ్చి తగు వారత చల్లార్చవలెను. దానిని తగువారితవహాసి పాలుకలిపి గాని కలుపక గాని యిత్తువలెను చేసవి కాలములో నిత్య కాయాసము పంచవార, మంచుగడ వీరితో చేర్చి పుచ్చుకొనిన దుచిరముగ నుండును, చలువజేయును. (ఈటన (8))

OM.

The Mysore Government Security LIFE AND MARRIAGE ASSURANCE COMPANY LTD., MYSORE. Head Office:—Life & Marriage Assurance Buildings Mysore (S. India)

LOANS FROM Rs. 1000 TO Rs. 5000 will be given

On Personal Security Without any interest to our Personal Investment Bondholders (As determined in the ensuing drawing to be held on 31st January 1924)

Payment of Rs. 2-8-0 being Admission and stamp fees with application, Re. 1-0-0 per month till December 1923 and Rs. 1-8-0 being interest for this half year on bond amount will entitle your name included in the next drawing. Send your application with Rs. 2-8-0 to-day to avoid disappointment as applications for more than one lakh bonds will not be received for the ensuing drawing to be held on the 31st January 1924.

LOANS FROM Rs. 1000 TO Rs. 10,000 will be given

To our Life Insurance Policy holders on joint security of their Life Policies and immovable properties at moderate interest.

FOR FURTHER PARTICULARS AND TERMS OF AGENCY PLEASE APPLY TO:—

Messrs. P. K. Rau & Sons, Chief Agents, Madras Presidency etc., 289 Thambu Chetty Street, M.

భావి పత్రిక

858 ఉచితము

(అకాలదర్శిని యను అద్దముబాది మొదల రాబోవు కష్టములు 4 మాసములవరకు వాడఫలములుగా మార్పణమునకు ముఖ్యాంశముగాని ఆర్డరుచేరి 1 వారములో పంపుదుము. మొదల మాకు ఖర్చునకు 14 అణాలు మనియార్డకుకట్టి మీ జన్మకృతముగాని జన్మనక్షత్రము లేనివో మీ యిచ్చమగు (9) అక్షరములు (వాసి వి. పి. పంపబడెను ఆర్డరు పంపవలయును పి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజీపేట, విశాఖపట్నం.

హిందీ హాకెటు డిక్షనరీ

482 హిందీనేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును వెల 9 రూపాయ పోస్టేజీకర. మొత్తంగా కొంటే వాల్టోనుకు కుమారన్. త్వరపడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి అన్ని సాఫ్టువో దొరుకును. అర్కంగంజ్ ట్రస్ట్ కే. మద్రాసు.

పాకీవాండ్ర పల్లె

కడప దృష్టాంతము

(సి. ఆర్. నాయుడుగారు)

గా. భా. బహదూరు మహమ్మదీ హబిబుల్లాసాహెబు గారు కే. టి. సి. వి. ఇ. కడపకు వచ్చినపుడు 10 తేదీ సోమవారము సాయంత్రము అచట పాకీవాండ్రపల్లెను చూచుటకు చేర్చున గారు తీసికొనివెళ్లిరి. కడపలో నిజముగ చూచుటకేమైన నున్న దాయో యడిగినయెడల నిదియేయని చెప్పవలయును. ఈ పల్లె పెద్దదిగను చదరముగనుండి భారీఫల మెత్తుకొల్పి నీళ్లలోనేరును మధ్యకోళాయిలును గల్గియున్నది. ఇందు 5 వరుసలను పాకీలు గలవు. వరుసకు 20 పాకీలు గలవు. ఇక్కడు 120 మందికి వాస యోగ్యముగ నున్నది. ఇచట భవనమందీర మొకటి గలదు. సహకారపరపతి సంఘము, స్టోప్స్ గలవు. ఎలిమెంటరీస్కూలు, గ్రామపంచాయతీ గలవు. ఆ ప్రదేశమును చుట్టు ప్రక్కలను చాలాఅశోగ్యముగ నుండును మరియొకవిషయ మేమనగా కష్టాధికమగు (కష్టమును:డి అంచరును ఒక్కొక్కరు ఒక రూపాయి చొప్పున నిచ్చుచు వేయి రూపాయలు ప్రోవిడెన్స్ యాధిల మైన దేశవాయియను పురంధరించిరి, కిరసనాయిలు దీవములు వెట్టిన పొకటి అసహ్యముగ నుండునని చెప్పుటవలన దానిని వాడెరైరి. వరుసగ నన్ని పాకీల గోడలకును ఎట్టువచ్చు పట్టెలు వేయబడెను. ఇండ్లముందు ముగ్గులు వన్నె దీర్చి వెట్టిరి. ఎవరో పెద్ద వాళ్లుడచ్చి రకంవాళ్లందరును స్త్రీపురుషులు తాగుదుమనరి ఇందువలన నిన్ను జాతులలో సంఘసంస్కరణముబాగుగ జరిగెనని చేలియగలదు. ఇట్టి సంస్థ రేపుటకుటకు మ్యూజికలు చేయ్యుచు ఏ తరహాపాచారాగారే కాకటలని చెప్పవలయును. ఆయన ఈ పాకీవాండ్రపల్లె వెద్దయిరి తలంచెదరు. కడపకు వెళ్లువారు ఈపల్లెను చూచితీరవలయును. మ్యూజికపాటింగ్లో నిట్టియేర్పాట్లుచేయ ప్రయత్నింపవలయును.

గౌ. హబిబుల్లాగారు దీని సంతయు బాధి చాల సంతోషించి, ఆ పల్లెలో నున్న వారియెడ దయతో సనిజేయుటయందున్న గౌరవమును గూర్చి సలహానిచ్చిరి. ఇట్టి సంఘసేవ జేసి నందుకు చెయ్యర్చుకొనినన్ని, సంఘమువారు అభినందించిరి.

మంగుళూరు వ్యవసాయశ, పారిశ్రామిక

ప్రదర్శనము 1923

చెన్న రాజధాని, బొంబాయి రాజధానులనుండలి కృత్రిమ చిత్రవస్తు ప్రదర్శనము, అందు ముఖ్యముగ దక్షిణకన్నడా జిల్లా యందలి సమస్తప్రదర్శనము మంగుళూరులో డిసెంబరు 28 మొదలు 29 వరకు జరుగును. ప్రదర్శనము ప్రభుత్వ కళాశాల భవనమందును, ఆ ప్రక్కయూరణమందును జరుపబడును. డిసెంబరు 27, 28, 29 తేదీలయందు ఉదయము 8 మొదలు సాయంత్రము 6 వరకును ప్రేక్షకులు వచ్చి ప్రదర్శనమును తిలకింపవచ్చును. చివరరోజు సాయంత్రము 4 గంటలకు మూసివేయబడును. ప్రదర్శనలను ముచిగానికి బుగారు వెండికరకములును, యోగ్యతా పుతములును ఈయబడును. ప్రదర్శనవస్తువుల పంపగోరువారు దరఖాస్తులను కమిటీ కార్యదర్శికి అక్టోబరు 30 లోపుగా పంపుకోవలయును.

గౌ. హెన్రీ డాబ్బుగారు విశాఖ మోకమిషనరుగ నియమింపబడి.

మాడు యవరాజీ కార్నేజి ప్రభువుగార్ల వివాహము అక్టోబరు 15 న తేదీ జరుగదనియు నరబరు 12 న తేదీ జరుగుననియు ప్రకటించబడినది.

మహా భృగుసంహిత

ఇది యొక గొప్ప కాండగ్రంథము. మహాభువేవాయులది నది. దీనియందు ప్రతిమానవుని యొక్క జాతకమును అమూల్యగముగా చక్రములతోగూడ వ్రాయబడియున్నది. జన్మకంవర్సరము, తారీఖు, జననకాల ఘడియలు జాతకకుండలి మామపంపిరయెడల, కావలసినవారికి పి. పి. గా పంపించెదను, శ్లోకములు తెలుగు అరంతో సహా వ్రాయుటకు రూ 2-0-0 అగును ఆర్థం అవసరము లేని వారికి 2-0-0 మార్తమే. 8512

ఆర్థం వేంకటశాస్త్రి, 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపొస్టు, గోదావరిజిల్లా.

మరణానంతరజీవనము

కానం దైలుగారి యనుభవము

శ్రీరేణులైన ఓళ్ళునువైల్లుగారి సుదేశములు

నర ఆర్థిక కాపాడెనుగాని యాచార్య యువకెడుస్తే ట్టు అమెరికాలో ఉపవాసముల నియమ సంఘముజేసి తిరిగివచ్చిరి. ఆయనతో సంభాషించునప్పుడు చాల వింతసంగతులను చెప్పెను.

“యమనైతేను స్టేట్సులోను, కనడాలోను నేను 40 సంవత్సరములను నివసించితిని. నేను 30 ముఖ్యపట్నములను చాచితిని. అన్నిటియందును ప్రతికూల శ్రీకృష్ణుని చర్మజరుపుచున్నది. ఒక్కటిమాత్రము నాకు వ్యతిరేకముగా వ్రాసెను.

ఇక్కడవలెనే అమెరికాలో గూడ నూత్నశరీరముల (నైట్ల బాడీను) సంస్థ బాగులేదు. వాటి బలమును పూర్తిగా ప్రజలకు దెలియబరచుట కవకాశములేదు. వాటిబలము బాగుగ నిర్మింపబడిన చర్మములేదు. జనులు, యీ నూత్నశరీరముల సంస్థలకు ప్రత్యేకఫలము నొసంగక తమగృహములలోని ప్రవర్తనములను జరుపుచుందురు.

దైవికమగు యీ విజ్ఞానమును చర్మము కనిపెట్టలేక పోయెను. అది యెప్పటికైన కనుగొనవలెను, లేవనెత్తవలెను. ఇప్పుటికి యింగ్లాండు చర్మ యొక్క టి యే ఆత్మయొక్క మరణానంతరజీవనమును సమీక్షవారికి స్వాగత మిచ్చినది. కోమలకాథలిక్కు ఆధికారు లింకను నూతనపద్ధతుల యొక్క చెడుగును నిందించుటలోను, పురాతనపద్ధతుల యందు గల చక్కదనము నెంచుటలోను కాలము వెళ్ళియున్నప్పుడున్నారు.

వింతయగు ఆత్మలభావనాపటముల నేమైన కనిపెట్టితివా యని ప్రశ్నింక, నరకు అమెరికాలో చాలా చాచితినినియు, కాని యిది ఇంగ్లాండులో చాచిన వాటియంత బాగులేనియు చెప్పెను. నూనెని శక్తినిసూర్తి వంటకొలది నిదర్శనములు కనబడెనని చెప్పెను.

వేరొకభాగము

(వెనెడెంబడి చార్లెస్ గారి మరణముగూర్చియు అతని యాత్మతో యొక్కదశకుండి మాట్లాడుట గూర్చియు నిట్లు చెప్పెను:- మానవులు యీలోకమును విడిచిపెట్టి యాత్మలతో సుఖాపిండుట కచ్చతాభ్యుపగమించుట మిక్కిలి గ్రహించలేదు. ఆత్మయంతో సంభాషించుటకు యిష్టపడువరకు మనము వేచియుండవలెను. ఆత్మ మనకదగ్గకు వచ్చుటకు వీలగు పరిస్థితుల నేర్పరచుట మాత్రమే మనము చేయవలెను.

ఆత్మయొక్క మరణానంతరజీవితమునందు నమృతము లేక మరణించివాడు చెడదలొకముందును ఉండ నట్లు నమృతము లేక యే యుండును. మృత్యువు నమృతమును గలిగింకను. మరణానంతరముగూడ ఆత్మ యాభౌతిక ప్రపంచమునందే బడును. కానం దైలుగారు నమ్ముచున్నారు. అచ్చటకు బోయినను యీ ప్రపంచముతో వలెనే మనస్సునకు మరణానంతర జీవితమునందే దీని యముల నాలోచించుట కష్టము గానుండునని యాతనినమ్మకము.

ఓళ్ళునువైల్లుగారి యాత్మ సంభాషణనుగూర్చి యిటు చెప్పెను:- వైల్లుగారి విశ్లేషణలను, అది అందుచే ప్రతిపాదన కచ్చితార్థము వైల్లుగారిలో కొంత దెలిసికొనవలెను.

“ఇదివరకొకమారు వైల్లుగారు కనెడాలో అక్కటిక్కు సమాద్రమును కట్టించిన వాక్యము గమనించిన అది యతని శ్రేణియని స్పష్టమగును.”

అమెరికాలో దేవతాస్మరణముగాని, (భయరీతి) పాటి ఛామూపరచుటగాని జూచితివామని ప్రశ్నింపవలెదామిషయముగూర్చి మరణానంతరజీవితమునందు మూర్ఖుడు నవ్వడు చెప్పకలెను. దేవతలు మనుష్యమాత్రులు గాదు కనుక వారు ఆత్మ ప్రపంచములోని శక్తియరు.

ఈ సమయమున దైలుగారిభార్య “మెల్బోరను, నాను ప్రాప్తిపోకట్టు ముఖం చెడును యెక్కువగ భౌతికవిషయములందు చూచియున్నవి. బహుశం శ్రేష్టములగుటచే నేమి?” యని చెలికెను. అందు మెల్బోరనులో వీరువు కి పరిస్థితులను కూలింపలేదు.

మంజువాణి వెస్-విలూరు

ఒకమెషీను మైండును కావలెను. జీతము మున్నగు నవి ఎంతకావలెనో తెలియవరచుచు దరఖాస్తులు వ్రాయగలెదను.

“ఇప్పుడే నీ మ క మ ల ము లు క్రొత్తగా దిగుమతియైనవి.”

సురజ్జోమల్ లల్లుభాయి అండుకో

476

113 ఆధియత్తనాయకవిధి, మద్రాసు.

పాంటన్ కలములు గడియారములు
బాక్ బుక్ 8-12-0 జర్నల్ పెద్దకలములకు టైప్ రైటు
వాటర్ మెట్ 8-0-0 8-8-0
నెక్ట్యూర్ 4-0-0 డిటో చిన్నది రు. 5-0-0
వెండ్లికి 0-12-0 జర్నల్ “వి” టైప్ రైటు 8-8-0
సాదా క్లిప్ 0-2-0 విల్ సన్ గాగుల్సు 8-0-0
1514 గిరిబదర్సు, ట్రెస్లి కేసు, మద్రాసు.

బాలగీతావళి

645

(పిల్లల పద్య పాఠ పుస్తకములు)

ఎల్ల మొంటరి స్కూల్ లో అన్ని తరగతులయందును పద్య పాఠపుస్తకములుగా ఉపయోగించుటకు శ్రీ ద్రౌక్తిరువారిచే అంగీకరింపబడి, విద్యాభ్యాసార్థి కావల అనువదిన తెలుగుజిల్లాలలోని యెల్ల మొంటరి స్కూల్ లో వాడబడుచున్నది. ఈ పుస్తకములు మొదటిపాఠ్యతీర్థం కవులచే 1, 2, 3, 4, 5, తరగతుల యుపయోగముకొరకు వ్రాయబడినవి.

మొదటి తరగతి	0-2-0
రెండవ తరగతి	0-2-0
మూడవ తరగతి	0-2-6
చాలావ తరగతి	0-2-6
విదక తరగతి	0-3-0

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాచారిణీ గ్రంథనిలయం, కాకినాడ.

మనదేశపుదురవృద్ధి

గమనింపుడు

గమనింపుడు

తల్లిపాలుత్రాగు పిల్లలకంటె పోతపాలుత్రాగు పిల్లల మరణము 15 రెట్లు అధికముగ నున్నట్లు ఆ డాక్టరు మాతృకామృతకటింపి యున్నారు, గమనక హాస్యమొకటి కృత్రిమ ఆహారముల నిర్మిత ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రులవారి

క్రీరవధకాని

తల్లులకిచ్చినయడల

చనుబాటు అద్భుతముగ గలుగును.
వీని గుణ మత్యాశ్చర్యము. అతిశయోక్తి కాదు.
ర్యాశీనివించిన వుదయమునకే గుణ మిచ్చినవార లగుటగలరు.
బుడ్డి 1 కి కేల రు 1-8-0. వి. పి. సహ రు 2-0-0.
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

సారస్వత సర్వస్వము

ప్రతిమానమునను వెలువడు విమర్శన పత్రిక
శ్రావణ మే ౧౫ ని రోజున ప్రథమసంచిక
వెలువడును

చక్కని అన్న!.....నక్కరి కాకితములు
రామల్ వైభా.....గం పుటలు.

పురాతన గ్రంథ విమర్శనములు, ఆధునిక గ్రంథవిమర్శనములు, పురాతన కావ్యములు, ఆధునిక సరసకావ్యములు. మనోహరము లగు పటములు, స్వామియంగమములగు వాటికములు, మత, సాంఘిక, చారిత్రక, జ్యోతిషిక, వైద్యవిమర్శనా వ్యాసములు, హాస్యములు, సమస్యలు ముద్రించబడుచుండును.

విమర్శనములు నిష్పాటికముగ పండిత, కవులచే వ్రాయబడుచుండును. విమర్శన ప్రధానములగు పత్రికలు లేని లోపమును దీక్షితులకు కంకణమును బూనియున్నది. అందరకును అందుబాటుగ నుండుటకు గాను చందా బహుస్వల్పముగ నిర్ణయింపబడినది. చందా సువర్ణరూపం రు 1-0-0 నూత్రమే.

సారస్వత సర్వస్వ పత్రికాధిపతి,

తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

బాలభారతి నినిమా,

శ్రీమయిలవరంహాలు, బెజవాడ.

మహాభాగవత ప్రదర్శనం.

1. శ్రీకృష్ణజననం

9వ తేదీ మొ|| 16వ సెప్టెంబరు వరకు.

లీలలు

2. కాళింగమర్దనం

17వ తేదీ మొదలు 24వ తేదీ వరకు

3. శ్రీకృష్ణలీల

25వ సెప్టెంబరు మొ|| 2వ అక్టోబరు వరకు.

4. గోవర్ధనగిరి

3వ అక్టోబరు మొదలు 10వ తేదీ వరకు.

5. కంసవధ

11వ తేదీ మొదలు 18వ తేదీ వరకు.

941

ఎ. జి. మొదలియారు మేనేజరు,

రెను లైఫ్ వైలెట్ రేజెనిరేటుంగ్

త్వరపడుడు! ఏవిధమైన బాధ యిప్పుడు వడ నక్కరలేదు. గొప్ప శ్రమశ్రాంత్యున్నచే కనిపెట్టబడిన అద్భుతమైన విశ్వచ్ఛక్తి యంత్రము. ఏ భౌషధము పుచ్చుకొనకుండనే అన్ని జబ్బులును కుదురును డాక్టరుయొక్క ఆనశ్చితకతకాడ నవనగము లేకనే మీకు సుఖముగా శరీరమును కాపాడుకొన గలరు. అన్నివిధములైన నొప్పులు, పోటులు, మాయం త్రపు పిడిన పట్టించినంతనే తొలగును. అది మంత్ర విద్యవలె పనిచేయును. వేలకొలది జనము దీనివలన బాగుపడిరి.

ఈ యంత్రచికిత్సయందు పేదపోడినవారు, 20-వ తేదీ గురువారము మొదలు 25-వ తేదీ మంగళవారమువరకు చెన్నపురియందు వుందురు. ఉదయం 10-30 గంటల మొదలు 12-30 గంటల వరకును, సాయంకాలము 3 గంటల మొదలు 5 గంటలవరకును, అఫీసునందు ఉండురు.

వి. హెల్మల్ట్ అండుకో (లిమిటెడ్),

979

మద్రాసు రాజధానికి 6 నెలలు.

9, 10 సెక్టంబరు లైఫ్, మద్రాసు.

చాతులు - తాళములు

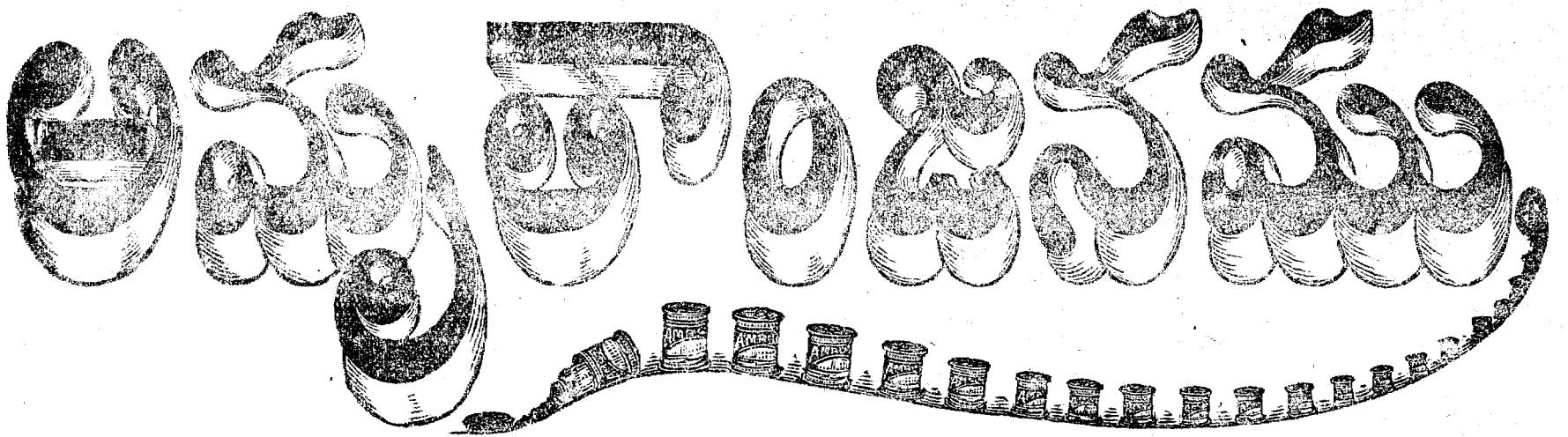
మంగలికత్తులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినది. మొదలుండి
వెంటనే ధరలక్కాటలాగుకు వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టెన్స్ అండ్ లోక మేకప్స్ etc.

8081

వైద్యపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ ఆద్రెసు: “వెంకటేశ్వర్లు” వైద్యపురం.

హ ను మా క స బ్బు

మి క్కి లి మే లైన ది!

ఎల్లప్పుడు వుపయోగింపుడు!!

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బండరువీధి, మదరాసు.

1727

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుప్లాంపులు, సీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టీవనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్లెవింగు

శృంగార శ్రీనాథము కర్త-వేటూరి-ప్రభాకరశాస్త్రి

శ్రీనాథకవి దేశకాలములు, బాల్యము, విద్యాభ్యాసము, అధ్యసించిన విద్యలు, బంధువులు, రాజాశ్రయము, కొండ బిజి రాజమహేంద్రవర రెడ్డిరాజుల (ప్రొలయవేమ, అనపోత, అనవేమ, మమరగిరి, కాటయవేమ, వెదకోమటివేమ, రాచవేమ, అల్లయవేమ, వేమ, వీరభద్ర - ప్రభువుల) యపూర్వచరిత్రలు, శ్రీనాథుని విద్యాధికారిపదము, రెడ్డిరాజుల వైదువ్యము, గ్రంథములు, శ్రీనాథునిగ్రంథములు దేశాటనము, పండితవివాదములు, చాటుధాయలు, విశోదగాథలు, కనకాభిషేకము, సర్వజ్ఞసింహాపాలవిషయము, రసావ్వన సుధాకరాది గ్రంథవిషయములు, క్రీడాభిరామచర్యలు, శ్రీనాథరచిత కావ్యములు, ఇత్యాదివిషయములనేకములు మిక్కిలి జాగ్రత్తతో నిండు వివరింపబడినవి, అనేక కావ్యములనుబంధమునఁ జూపబడినవి. పండితులు పలువురు మెచ్చిన గ్రంథము. 240 పుటలు, 28 పానుల గ్లేజుపేపరు మంచి యట్టబైండు, మొదల 2-0-0

చాటు పద్యమణిమంజరి ద్వితీయ భాగం 1-8-0 మూన్నాళ్ల ముచ్చట 0-4-0 ప్రబంధ రత్నాంశి 1-8-0

[41]

మణిమంజరి మేనేజరు, 3/15 నల్లతంబివీధి, తిరునల్లిక్కేణి, మదరాసు.

Delightfully Refreshing.

For
Health
and
Beauty.

“ERASMIC”
SOAPS & PERFUMES.

“ERASMIC” Perfumers, LONDON. PARIS.
To Be Obtained From All Stores & Dealers.

మా త్ర కో శ వ్యా ధు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అనుభవమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుచురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hari & Co., 46, Singarachari Street Triplicane Madras

యినాం!

యినాం!!

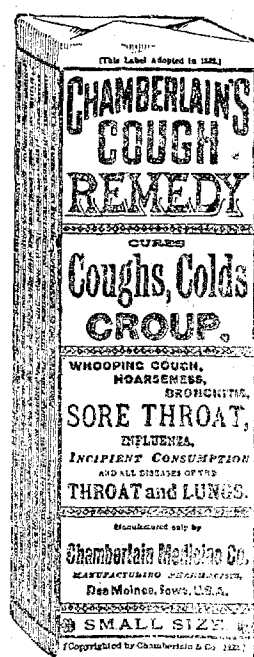
60 సం! రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దానుగారి

నుఖదీపిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవినియోగమునకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఈ పుస్తకములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, రొమ్ముపడి నెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు మొదలగునవి పటా పంచలై పోవును, అన్నిజాగాలలో విక్రయించబడుచున్నది. (3)

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc. without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. H. SELLE, D. Santa (Bengal).

SANTI OIL

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Santa (Bengal).

3357

అవసర దేశీయ మహాజన సభ

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు, అధ్యక్షుల కోపన్యాసములు

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

నేడు డిల్లీనగరమున

అవసర దేశీయమహాజనసభ జరిగినది. ఆసభలో ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగుచు సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు డాక్టరు అస్సానిగారిట్లు నుడిచిరి.

ఏకాగ్రణముల వలన డిల్లీనగరమున అవసరమహాసభ జరుగుచున్నదో మిగిలినదెరింగియే యున్నాడు. దేశబంధు కాను గారి కలకత్తానగరము వాడును శ్రీరతి శర్మ నీదేవిగారి బొంబాయి నగరములనువాడును అధికైశ్వర్యవంతులై యుండియు సర్వసౌకర్యమును గలిగియుండియు సభాగమన వహించుటకు ప్రాంతాంతరీ, బొంబాయి రాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘము వారు మాకు ధనసహాయము చేయుటకలన మేమీ కాన్యభారమును పూను కొనుగోలితిమి. లేనిచో నది యంతమాత్రమున సాధ్యమై యుండదు. మే మిప్పుడు బొంబాయిసంఘమున రికీ చాల ధనమును కృతజ్ఞులగుచు అక్కడనున్నాము అని చెప్పుటకంటె అధిముగ శ్రీశ్రీ మహానాన నేమియును జెప్పకొల్లను.

మాకు సౌకర్యములు తక్కువ. కృతజ్ఞులందు ఈ కారణమువల్ల నేర్పాటులన్నియు సమగ్రముగ నెరవేర్చబడవలసియు తటస్థించిరి. మాకతిథులకు ప్రతినిధులకు సదుపాయము లన్నిటిని చక్కగా నొనర్చుకొనవలసియు చాల వింతిల్లుచున్నాము. కాని మాకతిథ్యమునందలి లోపములను బట్టి మా మానముల నిర్మలత్వమును మిగిలిన నిర్మలమునకంటె మిక్కిలి చేపచున్నాము. అతిప్రాజ్ఞులముందు నామము కృతకృత్యులైన బడతలముల పోవలసిగాని, బ్రాహ్మణములు మాత్రము అతిప్రాజ్ఞులతో నిండియే యున్నవి. ఈవిధమున మనదమునవిన సౌకర్యసంపన్నులు కాకపోయినను ప్రాచీన భారతాస్త్రియమున బహుధర్మముల వెల్లడించు వెళ్ల నిదర్శనములను నిలుపమై అలరారుచున్నది. అట్టి సగరమునకు మాకు స్వాగతి మొసగుచున్నాము. శ్రీశ్రీ సన్మానము నొసంగి మాకు సమగ్ర పుట్టింపనోను. కొన్ని మాఖ్యవిషయములగుర్తి సంగ్రహముగ ముచ్చటించెదను.

వెనుక గతుల కాంగ్రెసుమహాసభ, జరిగిన డిల్లీ లా ఫస్టువిషయమున మనము కోరిన కోరికలలో కొన్ని నెరవేరినవి. లానేకు సంధిభ్రతులు పూర్తిగా నికమ ప్రకటించబడలేదుగాని కాంగ్రెసుగా ప్రకటించబడిన భాగమునందే ముగియలేనిది సంతక వర్తక డిల్లీ దేశమునగుంచి మాత్రము సంధినిగమములు సంస్కృతి కరముగ నే యున్నది కాని ఇంకను బహుమనసిచి చాల పాచ్చుగా నున్నది. జటియతులు అచట ప్రజేయు లింకను విడలేయులసాధనములోనే యున్నది. మహమ్మదీయుల పుణ్యక్షేత్రములను వారి యధీనేయు నుండి తప్పించవలసిన బాధ్యత యింకను మనముండున్నది. ఆనయన్నిమిక జరుగవలెను. అరే బియాదేశీయులను బానిసలుగా జేయుటకు తోడ్పడినది. భారతీయుల మగు ముమే అని మహాప రాధ మని యిప్పుడు గ్రహించుకొనితిమి. గాన యెన్నిమా నుమాటల జెప్పినను ఆదేశము సామాజ్యాధీనియై యున్నదనుట కెట్టిసంకేతములేదు గాన ఆదేశమునకు స్వేచ్ఛను కలిగించి మన ఆపరాధమునకు ప్రాయశ్చిత్తములించుకొనట మనకు మాఖ్యధర్మమై యున్నది. మనము స్వరాజ్యమును బడతలమున్న నది సాధ్యపడదు. గాన స్వరాజ్యమును బడతలములకు మనము గట్టిపరుచుకొనుము. చేయవలసిన యిదిగారి కొన్నియోసానులు దింపబడవలయుమే నేను మరల నేడు, మాకు విన్నవించుచున్నాను.

స్వరాజ్యమును బడతలములకు మనమేమిచేయుచున్నాము? దేశమునందలి వివిధవర్ణములవారి కేత్రీకరములగినగాని స్వరాజ్యము రాదు.

మదేశమునందలి మరకలనములు చాలప్రబలముగ నున్నవి. సంపూర్ణమగు హిందూమతావృద్ధి మైత్రి యాసరికి సిగ్గపడవలసి యుండగా శేడది మచ్చునకైర గానరాకున్నది. పెక్కుదేశ్యములు వివిధవర్ణములను గాఢముగ కప్పి సంపినన దేశమునందు సంయోగమును స్థిరము యేర్పరచుకొనుటకుదురు గాక, యాచుకలవాములు మరల తలచుకొనవలెను. మనము చేయలేకపోతిమి. ఈవ్యాధిని మనము చేపించిచో మనజాతి ను జీవమునకే. మాఖ్యుకచ్చుట్టును.

గూఢాటలను మీ రన్యథా భావించకుడు సంపూర్ణమగు మతసారస్యము ఎట్టిదని గలగ శేకలగదని నామధిక్రా యముగాదు. చిరంబు తప్పక అనువాద్యము లుగలదు. ఎవర కనలేల, పండితు లను గూలించెనేని శ్రీధ్రుముగ అది నెరవేరవని యే శేనుగట్టిగా నమ్ముచున్నాను. కాని మనము నునవిధిని నెర వేర్చుకొనకపోతిమి. ఒప్పుకొనుట సంతాపకరమైనను, నే నిపు డట్లు ఒప్పుకొనక తప్పదు. ఈవిషయము మాఖ్యుతమమైయున్న ను, దానింగుర్తి మాపరలసినంతకేద్రంబు మనము చూలేదని నామత్వము యిటీల పెక్కుతాల్లలగా జరిగి కొట్టుటలల లన మరలక బలపడినది. నిజముగా హిందూమతావృద్ధి మైత్రి గాటముగ నెలకొనెనోలేదో పూర్తిగా ఎరీక్షి. పశుంధి నే నైతే లక్షణములను మాత్రమే జూచి, భిమసి మో స పో ఆ మి అట్లుపేషించుటయే గొప్పపరాధమైయుండ, దానికొడు కాంగ్రెసువారిలో భిన్నాభిప్రాయములుగూడ తటస్థించినవి అందువలన యీ పథాంశుచున్యక మనము పూర్తిగా వరకపోతి మి హిందూమతావృద్ధి మైత్రి అంతరగట్టిపడి జరుగకపోవు టయే గాక దానిని మూలదోషినించెదగూడ మనము పాత్రుల మైయున్నాము.

ఈదేశమునందు నిలిసింబుచున్న వివిధవర్ణములవారి మత భర్త్యులను సా. ఘోకాచారములను గౌరవించుట జాతీయము గను. నైకముగను గూడ మాఖ్యుతమగు శేనుగట్టి నొక్క రకాంగినించుచున్నాను. అందులకు మనజాతి ను జీవమునందే మరకలనములను పూర్తిగా తలపిచే యుటకు వి వి ధ మ తము సమ్యేళము చేర్చవలసింది నేను స్పష్టపరచి యున్నా ను గాని ఇందులకు ఎట్టిరూపమును జరుగులేదు. శ్రీరాధ ములకాగితములు మాత్రము గూర్చినలకరించినవి.

వలసరాగాన మూలా లోను జరిగిన ఘోరములకలన హిందూవులు దుఃఖితులైరి. వారి దుఃఖమును జూచి నాకు బలము గూడ చింతనొందిరి. ఆకారణముననే హిందూమతావృద్ధి మత సిద్ధిలను నాకు ఏర్పాటు చేప బూనిరి. హిందూవుల ప్రయత్నముల నిరీక్షింపుట మహమ్మదీయులు పూనుకొనిరి. అందువలన నే యీకొట్టుటలు తలపించినా.

ఇటువంటివి అతియెక్కు మిచిపోయినవి కనుచువాడ గాను నే నెప్పటికినీ అనున లభకాంగిని స్థిరమునకాత్మతముగ ప్రయత్నింపకలూరలేదనియు ప్రయత్నించనచో, చువ ప్రయత్ని మారప్పక నెరవేరు ను ముక్తియనాకు లదు. కాలనిమయమును గూర్చి శ్రద్ధతో పరిశీలించె నే నిదివరకు చాలసానులు మిమ్ములను కోరి యుంటిని. ఇది అతియఖ్యుతమవిషయ మగుటచే మరల నిపుడు వాచాన్వితము సంయోగ వియోగించి మిమ్ముల చేపచున్నాను.

దేశీయలందరను సన్మానమును జోరుచున్నా రనుట కెట్టిసంకేతములేదు లేదు వివిధమ ములవారికే మైత్రి కలిగిగాని స్వరాజ్యంరాదని గూడ అందరును ఒప్పుకొనయే యున్నాడు. ఈవాంఛమును, ఈ ఆగిగోమాను మఃపూర్వములుగాక వట్టి బావ్యానటనలే అయినచో, నిదివరకే కష్టములకు పాల్పడియున్న మహాంతమాతను మరలక యర మాంపరనినకా మరుము. అట్టి దుష్కర్మములకు దేశీయుల గడంగుదురని శేను ముక్తికలను. కావు నే విజయముందు నాకు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలదు. మనమందరము శ్రద్ధతో పరిశీలు కున్నచో శిక్షింబు. దీనిదలపెట్టి, మనజాతివలలో గలిగిన వివాదములు నాకు స్మరణకు విచ్చుచున్నవి. ఏకాగ్రమును గాని యేకాగ్రతతో స్యకర్మల వినియోగింపు కున్నేర్పరచి యున్నపుడు అట్టివిషయ అంతరాయము లెల్లమునట్టి యితర విషయములన్నిటిని మనము ముందుగా తొలగించవలెను. అను నది జగద్విఖ్యాతమగు నీతిమాత్ర మైనను దాని నెన్నిసానులు స్మరించినను పుంధుక్రిమము పొంబునేరదు.

ఇప్పుడు వివాదకు ప్రధానాంశమైన కాననసభాప్రవేశ మునుగూర్చి నాభావములు జెల్లజై యున్నవి. ఆభావము లెంత మాత్రమును మారలేదు. కాననసభలకు వెళ్లట నిష్పలమని ఇప్పటికి నొక్క చెప్పుచున్నందులకు నే నెట్టి తుమాంజలను దెంపు వాడను గాన. కాననసభలపై నాకున్న అసహ్యభావములు కంటే దేశమువైపు కాంగ్రెసువైపు నాకు గలపేరు అత్యధికము. కాన కన్నులమొదుట జరుగుచున్న విషయములను మనము చుండియు చూడెట్లు మెలకలను. కానన సభలను బహి న్నగరింపకలే నని మఃపూర్వముగ నమ్మి తమ నమ్మకమును భంగపుచ్చుట కంగిరింపని నిష్కలటకాలులు బహిష్కరణపత్రమునందు వెక్కిరింపు గలదు. కాననసభలకు వెళ్లి సాధింప వలసిన కోరికవారిలో గూడ అట్టి గట్టి నమ్మకము గల నిర్మల బిచ్చు లెందరోగలరు. ఇట్టిస్థితిగా మనము చేపించిన కాంగ్రెసు మహాసభలో కలవరమెట్లు కలుగుతుండు? ఇప్పుడు మీరు

యేదోయొ! పక్షమున కనకూ. ముగా పరిష్కరింప నుచున్న యున్నాని నే నెరుంగును. కాని ఇందు లం యీ దుస్థితి మనకు తొలగదు. కాన మీరు విశాలభావముతో నీ సమస్యను పరిష్కరింపవలెను. వికమత్వము ఘనఫల మగుటచే నాని దయములకు ఇందు పక్షములవారు గూడ త్యాగ మొనర్ప వలెను. ఇందు పక్షములవారి చేత భక్తి గర్వ నాతితముగా, అట్టి త్యాగమును జేయుటకు నాకు సకొది:ప రని శేను నమ్ముచున్నాను.

ఏవరకు మంచి వలము గలగలనని నాకు గట్టి ముక్తిము గలదు. ఈ ఢిల్లీనగరమున మహాసభలో నిలికలవాములను, కాంగ్రెసు కక్షలను పూర్తిగా అంతరించి పోగలనని నాకు గట్టి ముక్తిముగలదు. కావున మీరందరును, హిందూవులు, మహమ్మదీయులు, బహిష్కరణపత్రములవారు స్వరాజ్యపత్రముల వారిన, యేకభావించి స్వరాజ్యమును బడతల దిని మిమ్ములను చేపక నుచున్నాను.

కన్యానిమమును గూర్చి ముచ్చటింపవలెనే నెరవేరిన కాలను. కన్యానిమ భారతీయులకు కానింపబడిన యథామానము లొగ్గునుకాని కేటి అశ్వములుగలిగినపుడు. మనస్సుదేశములందె భారతీయులకు గొంతు లేదనికాంగ్రెసువారు పూర్తిగా నెరిగియున్నార చిట్టచివరకట్టిగా భారతీయులుపోయి లేతని బహిష్కరణముగ ప్రకటించట చాల అవమానకరముగను, కష్టముగను కను పింపక పోయిగాని, దానిలోనూడ కొంతమేలు గలదు. (బ్రిటీషు సామాజ్యమునందు భారతీయుల స్థితి యెట్టిదో దీనివలన భారతదేశం సుల కందరకు స్పష్టముగ తెలిసిపోయినది. ఇంతవరకును పూ కాన్యములు జోకొట్టు గుంక మొనరచి నిడించుచున్న మనమిక వాది సోదలకుగూడ మెలకువచ్చినది. వారు గ్రహింపకలందు నెలకొల్పి యా రా దిం చు చున్న నా ప్రాజ్య దేశము పీఠముండి తొలగిపోసిరి. స్వరేఖదేశములనున్నక నమను భూతిదంతో పూర్తిగా తొలగిపోయినది (బ్రిటీషు సా మాజ్యమునందు తెల్లకాతి లల్లకాతియను విభేదమున్నదని యు ప్పటికే మఃమిక వాదసోదరులకు నాకుగ తెలిసినది.

మితవాదుల మహావాదకుడు శ్రీ శ్రీనివాసకాశ్రి గారు ఇంతవరకును సామాజ్యదేశము అత్యంతదైక్షితో పూ జించుచుండెను. ఇప్పుడు కాశ్రి గారి స్వాదయమునకు ప్రబలము ప్రభూతము సోకెను. భారతదేశపు దురంధులకన్నిటినినీటి పు సామాజ్యమునకు ప్రయోజనము లేదనికాంగ్రెసువారు ప్రకటిం పుకొనెను. కన్యాదేశమును స్థిరపడిన సామాజ్యములవిక యమునందు నాన్యముగలసమస్యనుకాని ప్రం లాంకా శేమే పట్టింపురి కాశ్రి గారు నిట్లు చేయుమన గ్రహించుకొనిరి. సామాజ్యాంతర్యము గాని సామాజ్యసంబంధ నిరహితముగ గాని కాననసభలను కలిగియుండితలమున, కాంతియు తిమ్ముల నల సాధనములను స్వరాజ్యమును బడతలలయెను అను కాంగ్రెసు సభా తిమ్ముల యెట్టియో జేబయెను లేదని మిత వాదినామదేశు శ్రీనివాస కాశ్రి గారు పూర్తిగపి పరచిరి. అట్టివో మితవాద సోదరు లిప్పుడు కాంగ్రెసుగా మనతో నేల చేరగూడదు. నాటుల చేరచో, కన్యాదేశవాసులకు భాగ తీయులకు/స్వయము లుగుటయేగాక భారతదేశములకు సాన్య తాత్త్వము కలుగుటయు, ప్రపంచమునందున్న యితరదేశీయ లన్నిటితోపాటు మనమును గౌరవము భారతదేశమునకు నిజం నుండు లెట్లు చేపారకలవులని వాక్యం అన్నాని గాను నుడిచిరి

అధ్యక్షుల కోపన్యాసము

మూలావా జెప్పు కలం అజదుగాను కడుక్కి యగు ప్రారంభావస్థాసము ఉరదూభావయందొంగిరి. అంతలకు ఆగ్గ భావనువాదమకు ఉపన్యాసమును ముగించి యెల్లజోలి నొసంగిరి. అప్పుడో నది 26 పూజ్యకేపు చేతుల కిందయిచ్చుని.

“వెనుకటివలె కాంగ్రెసువారి రిచ్చడు నిరంకుశదోష్ట్యముల అగ్రమములను గూర్చి ఆక్షేపణలను విడిచిర్చులను గూడ మనిచేసిరి. ఇప్పుడు ఆ ప్రభుత్వవిధానమునే తొలగించు టకు కాంగ్రెసువారు సర్వకర్తలను వినియోగించు చున్నాది. ఈ ప్రభుత్వ పద్ధతి కమాజుకు నెట్టి కక్షతనగాని స్థిరపడి యుండలేదు. దేశీయులు దానినిగూర్చి కద్ద వహించకపోవుట వలనన, దేశీయుల మనోదోర్బల్యమువలనను మాత్రమే గల ప్రయత్నము కొనసాగుచున్నది. అన్యాయము ఈ ప్రభుత్వము నందు ఆకస్మికముగ కలుగుటలేదు. అన్యాయి యీ ప్రభుత్వము నకు సమాజ్యతక్రతిగా నేర్పడి యున్నది. మూజేడ్లనుండి తొల్ల చట్టముప్రకార చేపడిన కాననసభలు పనిజేయుచున్నవి. తాత్త్వ వైస గూడ జన్నుచేసిరి. కభుతోద్వోగములందు దేశీయులను పాచ్చుగా నియమించెదమన్న వాదానము శేటికిరి నెర

వేరలేదు. ఏటి యన్నిటికన్న మిన్నయనదిగి కెవ్వారో
తీరదలను గూర్చిన బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి పరిష్కారమునాడె
గిరినలనే, తనకు గుప్పెడమెడి. ఏటియన్నిటినిలను ముఁమిత
వార విక్రయసంకేతము లన్నియు నొలగినందున నేను చాల
సంతసించుచున్నాను. భారతదేశ గౌరవసంరక్షణానికనుగుణము నే
ను తనకు కలిగినదని మితవాదులు నిక్కముగా నమ్మినవో
విధానమును గూర్చి అప్పటినుంచు వారు పాటింపక దేశగౌరవ
సంరక్షణార్థ మేకీభగించుటయే కర్తవ్యము.

టర్కీ - విజయము

టర్కీ దేశమునకు కలిగిన రాజకీయ ప్రైవేటుము లన్ని
టిని భారతీయుల నే నభినందించుచున్నాను. ఈవిజయమునకు
తురుష్కుల ఆశయములు సిద్ధించుటయే గాక ధర్మవత్తునకును
జనుజులు కలిగిరి. ప్రాగ్దేశములకు విజయమున్న వివరము
యన్నది. టర్కీ దేశమున వాతావరణము కలయునని బ్రిటీషు
వారు కోరిరి. బ్రిటీషు వారి రెన్నుటల పన్నును ఎన్ని
మాయోపాయములను ప్రయోగించినను టర్కీ దేశ
ము బలోపేతయ్యెడిది. భూములును, వ్యాపారములను నా
కులల నొసంగుట బ్రిటీషువారు మొదట తీరస్కరించిరిగాని
నష్టమును బాతీను సంకల్పమునకును బలపడి చివరకు వారు
అంగీకరణమునిచ్చిరి. బ్రిటీషువారు తమకు కనుకీ గాము
లను కలయుటో వ్రానియుండియు, వాటిని కత్తిరిచ్చివేసిరి.
ప్రాగ్దేశములను బంధించియున్న దాస్య శృంఖలములను ఛేదించుట
కెప్పుడు జరుగుచున్న ప్రయత్నమునందు భారతీయులు
గూడ తక్కిన ప్రాగ్దేశముల వారితో కేకీభవించి ప్రస్తుతము స్వా
తంత్ర్య విషయక సంరంభమును జరుపుచున్న ఈజిప్టు, సిరియా,
పాలెస్టైన్, మొరాకో, దేశములపట్ల సానభూతిని దెలుపవలెను.
జిజ్ఞాసులగుటయొక్క స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుటకు భారతీయులు
కర్తవ్యములని ముఖ్యముగా ప్రకటింపవలెను. ఇయ్యది మహా
మృదీయుల వలెవిశ్వాసములందు ప్రధానముగా నుండు
టర్కీ గారి భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమునకు గూడ వలెమై
యున్నది. భూగోళరీత్యా భారత యాజ్ఞప్తి, అరేబియా దేశ
లకు భౌవిభాగమునకు అనివాదమున బంధమేర్పడియున్నది.
భౌగోళదేశమును కాశ్యపుముగ బాసినమునందుంచ వలెను
కోరికలను నే నూహించుకొలువయున్నది. యాజమాన్యము బ్రిటీషు
వారి కాశ్యపుమైయున్నది. భారతదేశపుతరము స్థిరమయి
టకే అరేబియానుండు బ్రిటీషు దేశ (తరులము) నిలుపలసి
కచ్చినదిగాన నేయుచున్నది. బ్రిటీషు వారు అరేబియానుండు స్వాతంత్ర్య
మును పొందిరి. ప్రాగ్దేశములకు భారతీయులను పాపకరిహారములకు
తీయులేదని భుక్తిగాను భారతీయులు తమ పాపకరిహారములకు
నేరము ప్రకటించి టర్కీ యరేబియా దేశములకు వ్యాపారము
చేయుట రనుభవముతో భారతీయులు కారాగృహమున వేర
నాటకు నుండునట్లు వేయించుచున్నార. కెవరో న నున్నాడెనో
పుటా నగరములందు గాంధీనహాతుని పరిశ్రామము సర్వజను
లకే కర్తవ్యము సర్వాకస్థలములందు భక్తిప్రకాశముగ స్ఫురింప
బడుచున్నది కిలాఫతు సురక్షితరీతి భారతీయులు తొడ్డు
దూచుండుటలను ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ ప్రబలమునకు భార
తదేశ స్వాతంత్ర్య సమర్థకులగుడ సహానుకమగు చున్నది.
కిలాఫతు ఉద్దేశమునకు భారతీయులు తొడ్డుకున్నట్లు చేయు
టయే గాంధీనహాతుడు భారతదేశమునకు దేవత ఉత్తమోత్తమ
మగు నేమయి నేను నమ్ముచున్నాను. టర్కీ విజయమునకు తు
రుష్కు సామాన్యవాదులు కప్ప నితంకరవాదులగా నెవరైన
ప్రకటించుటదగినవారు కలరా యనిన గాంధీనహాతుడు దొడ్డు
దేవతని నేను నమ్ముచున్నాను అని అజదుగారు నుండిరి.

ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్య ప్రయత్నములు

ప్రపంచమునందు జాతీయోద్ద్యమము లెట్లు ప్రవలెనో
ఏయే రీతుల వృద్ధి నొందెనో అనువిషయమును జరిపించుచు
అజదుగారు ముచ్చటించిరి “ఏకైక హక్కుగో యను పరామర్శ
పు నుపదేశించి నడిగెట్లు కల్పనయొకటికను విరామములే
కుండ మరలమరల అరేబియ జరుగుచుండుటనే నూచించుచున్నది.
స్వాతంత్ర్యోద్యమోద్యమ ప్రబలమగు నిరోధము కలిగి మన
పురోగమము పూర్తిగా అగోపయింపుడు ముఁమిత్రోత్తగా మ
రల పురోగమమును ప్రారంభింప కలసియుండును మన
సరియోగమునందు అంతరాయ మేదయిన కలిగినవో నందులకు
చింత నొందిక మరల కేకీభావమును కలిండుకొనవలెను.
మన కిప్పుడు తటస్థించిన అశని సాతా ధూతము
ఇట్టి సాహసకృత్యములకు గంగినవారికి సాధారణముగ సంభ
వించు నుపదేశములలో నొక్కటియేగాని అంతకంటె ప్రాబల్య
మొనరి గాదు. జాతీయ గుఱుముల నడివరకు ప్రారంభించినవారి
కెందరికో యిట్టి అపదల పెక్కుసారులు తటస్థించేముండెను.
ఇటునిమ్ముట ప్రారంభింపవలెననివారికి గూడ నట్టియొకదలు తట
స్థింకమానవు. వృద్ధియును పెద్దయిన తప్పించుకొనవలెను.
తాత్కాలిక విరామము వివాదమనియు, వృద్ధి నూతనవృద్ధి మని

యు వ్యాఖ్యానము నొసరించుట పొంతదు. ఏజాతీయోద్ద్యమ
మునైన తాత్కాలికముగ విరమించి చో నంతటితో నది యంత
రించిపోయినదనుట అనివేకము. నేను సమద్రవ్యమున ప్రబల
ముగ నేనికేమున కేకీకాటములే రావలెనుట యెటులనివేక
ముగా దోషియుంటున్నే. మన ఉద్ద్యమము ముగియగలదున్న
సమయమున బాల్కనీలో దానిని తాత్కాలికముగ విరమించుట చేయన
ఉద్ద్యమమునకు గొప్పపను కలిగింది. అకస్మికముగ దానిని
విరమించుటచే ప్రజలచిత్తములకు గొప్ప ఉత్తలపాటు చే
కారింది. ఉద్ద్యమవ్యాపార మంతయు కట్టుబడిపోయినది.
నిరుత్సాహములను, నిర్వాహకములను కాంగ్రెసువారిలో
విభేదము లేర్పడింది. హిందూ మహమ్మదీయ కక్షలు, ఎన్ని
విధముల ప్రయత్నించినను మల మైత్రీ కలుగకపోవుట
మున్నగు దుష్ఫలితము లన్నియును బాల్కనీ తీర్మానములకు
ననే కలిగిరి. తాత్కాలికముగ రావలెనని ముఁమిత్రోద్ద్య
మమునే కదలివేయవలెను కలంపు ఎక్కిరిసి ఎన్నటికిని
కలుగగూడదని మియందరిపక్షమున నేను స్పష్టముగా దెలు
చున్నాను. ముఁమిత్రోద్ద్యమ యావ్యాధి ముఁమిత్రోద్ద్యమ
దింపకుండునచో ప్రస్తుత దుష్ఫలిత తాత్కాలిక
విరామము మాత్రమే యగును. మన కిప్పుడు
ముఖ్యముగ కారలసింది విశ్వమును మనమందర ముఁమిత్రో
యియు చేరియున్నాము. ప్రస్తుతము వృద్ధిగతుల కంగీకరించి
మిన్నకుండుట, లేదా, ఆయుధములు మైయిరించుట, కానివో
అసహాయోద్ద్యమము నకలదించుట, అనుమాను సాధనము
లలో అసహాయోద్ద్యమమే ఉత్తమసాధనమని నిశ్చయించిదానిని
కొనసాగించుటకు దీక్ష బూని అడుగుల నడంగితిమి. ఏదేము
నకుగాని, నిశ్చయకర్తయిన స్వాతంత్ర్యమొనగలేదని చరిత్రజలన
స్పష్టమగుచున్నది. దేశీయుల వృద్ధింకలమునకు విజయము
గల్గునా ఆయుధకత్తిలన స్థాపించి ప్రభుత్వమునకు విజయము
గల్గునా అనునదియే యిప్పుడు కలిగిన కష్టము. క్రింద నున్న

అబ్దుల్ కలాం అజద్ గారు

రెడవకేతాబ్దుల కై స్వరూపానమరవకు ధరు పెరుగితు
నను, టేటిల టాల్కుస్తాయి ప్రభువును ముచ్చటించి యున్నను
దాని వాదనలకు కొనసచ్చినాడు గాంధీనహాతుడే! మన
నిరోధుకు విధింపబడుచు సమహక్కుయన్న ఉత్తమనేన
లభింపకుంపదేముటకే అసహాయోద్ద్యమము ఉద్దేశింపబడినది.
ఈ అసహాయోద్ద్యమము కేకీకాటములను అత్యధిక మగు
కలము చేపారింది. సామాన్య ప్రజలయొక్క చిత్తవృత్తి మందత్వ
రేపురు ముత్పలిగింది. కేకీలన గూర్చియు బాధలనుగూర్చి
యు ప్రజలకు గల భీతి పూర్తిగా తొలగిపోయినది. అందులకు
స్వాతంత్ర్యోద్యమకారింకు చేకూరుచుపోవుట వివాదక్రియగా మారి
వ్యాపారములు, వాడకకలములకు పాటులైనవి. అసహాయో
ద్ద్యమ విధానము కత్తియంతముగాని అనిచితముగాదనియు, యే
విధమునయిన తాత్కాలికముగాని స్థిరమగు కాంక్షిగాని
కలిగించుటకు వీరికేమునా రధికముగా కొరమండినియు
నానావాయకుల సమక్షమున గూర్చి కలకత్తా నగరమున
రాజ్యపతిని యొసంగిన యువవ్యాపారమునకు గుప్పెడునది.
కాని బాల్కనీ తీర్మానములకు నెరుత్సాహమును, నిర్వాహకత్వమును
తటస్థించిన అందుకు తోడు కాసన
సభాప్రవేశవివాదమునకు అంతకు మును ప్రామాఖ్యము గూడ
నీయబడినది. కాసనసభా ప్రవేశ వివాదము నిర్ధారమునకు
సంభవించినదా కదలిక సంబంధించినదా అనునది ముఖ్యమగు
ప్రశ్న. అది ఉద్ద్యమధర్మముకే సంబంధించినదయినచో ఎవరి
మట్టుకవారు కట్టుబడును పూనుటనడ అటుగాక అది కదలిక
మాత్రమే సంబంధించినదయినచో కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మా
నమునకు రెండుపక్షములవారును బదులు గాకకప్పును. ఈకాస
నసభా ప్రవేశ సమస్య ఉద్ద్యమధర్మమునకు సంబంధించినది
కాదనియు, కేవలము కదలిక మాత్రమే సంబంధించినదనియు
నేను నిస్సంశయముగా జెప్పాలను. అసహాయోద్ద్యమమును కదలి
కప్రభుత్వమునకు సహాయము జేయుటయే మా ఉద్దేశమని కాసన

సభాప్రవేశమును చెప్పబడినది. అటుల చెప్పినచో నది మహాధర్మ
మునకు విరుద్ధమగును మన ఆశయము స్వాతంత్ర్యము దొర్లన్మ
మునకు పూనుండుటయు ప్రభుత్వమునకు సహాయము జేయ
కుండుటయు మధ్యములు. స్వరాజ్యమును బడయుటకు మన
మొక విధానము నేర్పించితిమి. అందలికదలు లన్నియు క్వరా
జ్యసంపాదనకు సాధనములు. మన ఆశయమును ధర్మములను
మనము మార్చునాడెను. కాని మహాధర్మమును అసరమును బట్టి
యెప్పుడైనను మార్చవలెను అట్టిమాంపులు చేయకున్నచో మన
గుఱు కత్తి అరేబియ: ఛే మగును. మనజాతీయసమరము
యొక్క జీవితము కలయును కాసన సభా
ప్రవేశమునకువై నే యాధారపడియు దీనిగూర్చి అవసర
మగు వివాదములో కాలమును కత్తి నిష్కారణముగా వ్యయ
పరిచినందులకు నే నెంతయు చిత్తలించుచున్నాను. కలకత్తా కాం
గ్రెసు మహాసభ జరిగిన పిమ్మట ఈ 1923 సంవత్సరమును అనవ
సర వివాదములతో గడిపివేయక నాడుకులందరును కలసియు
న్నచో హిందూ మహమ్మదీయవివాదము కలుట కనకాశము లేక
పోవును. సర్వగామమునకు ఆయుధముక కలుగునాడెను విశ్వము
ముగలనే యే ముఖ్యమగును. నేను యెటులన్నచో ఆలోచింప
కుండ ఆయుధములను గూర్చిన కలహములలో నే యాసంకల్ప
మంతయును గడిపివేసిరి మాటవరుసకు కాసనసభలకు ప్రవేశించు
టయే మూలాధారమయ్యెను కల్కత్తా కాంగ్రెసు కట్టుబాటుచేదిరి
పోయి కాంగ్రెసు సంఘముల కిదిచి అట్లే మత్తపబలిపించుచునా
మృత్యువాదముగూర్చి కొందరియున్నపుడు కాసనసభలనుపూర్తిగా
కళపరమకొనకుటగాని బహిష్కరించుటగాని యెటులవలెను
నకే ఇక నెట్టిమార్పునుగూడ కలుగకూడదని విడివాదమునుపూని
నచో అంధప్రాయముగా అనుసరించుటగాని సంపూర్ణముగ నిరు
త్సాహమునుజెందుటగాని తటస్థింపవచ్చునని నే నావశ్యమువారికి
నూచించుచున్నాను. మార్కాను తప్పుక కలిగించితరవలె నను
చో నెట్టి వాని కలుగునదియు ఆ పక్షమువారు గమనింపలెరిరి.
కాంగ్రెసు మహాసభయందలి కట్టుబాటు పూర్తిగా నశి చిహ్నపు
చున్నపు డీమార్పుల నేమిలాభము! అల్పవిషయముకొంత
సంఘముయొక్క కట్టుబాటును రూపుమాపగూడదని విషయ
మును వారు ప్రహేళికలతోబోయిరి నేను వారి! విన్నవించు
చున్నాను. గాంధీ మహాత్ముడు స్వయ
ముగా నాయకత్వము వహించి నడపించిననే గాని మన దేశము
నకు స్వాతంత్ర్యమును మోక్షమును లభింపవలె నేను నమ్ము
చున్నాను. అందులకు కాసనోల్లంఘనమే ఉత్తమసాధనము.
ప్రస్తుతము సార్వజనికమగు కాసనోల్లంఘనము నొక్కసారిగా
జేయవలెననుట నెండునే ప్రారంభింప జాతక బోయినను,
అత్యంతజాగ్రత్తమును స్వాతంత్ర్య రక్షణార్థమును కాసనోల్లంఘన
మును ప్రారంభింపవలె నను గట్టి నిశ్చయమును గలిగియుండి కవ
కాశము కలిగిన నెండునే దాని ప్రారంభించుటకు దేశీయులు
యెల్లప్పుడును సిద్ధముగా నుండవలె నని నేను హెచ్చరించు
చున్నాను.

కాసన సభలు

ప్రస్తుతస్థితిలో కాసనసభలను బహిష్కరించి మనము
యెడవలెగియుండుట నిరుపయోగము. వెనుకటివారి యెన్నికలు
జరిగినప్పుడు ముఁమిత్ర వానిని బహిష్కరించుట అవసరమై
యొందెను గాని, యిప్పుడు కాసనసభలలో ప్రవేశించుటయే
ముఖ్యపరమముగా నేర్పడినది. అట్లు ప్రవేశించుట దొరతనము
నకు సహాయము జేయుటకు గాదు. కాసనసభలను కళపరమకొని
అందుడి అసహాయోద్ద్యమమును కొనసాగించుటకే కాసనసభ
లలోను నెండులను బహిష్కరింప సంరంభమును అఖిలభారత
కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిర్ణయించి స్వయముగా దానిని కొన
సాగింప జేయవలెనని. కాసన సభలలో
జరుగవలసిన పద్ధతిని మనమిప్పుడే యీ సభలలోనే
నిర్ణయింపవచ్చును. లేదా కాకనాడో మరల మహాసభవరుగు
వరకును నిలిపియుంచవచ్చును. కాని నెండులనుండి చేయదగ్గ
వని మాత్రము నెండునే మనము నిర్ధారణజేయవలెను. నెండుల
పని తీర్మానము విరామములేక జరుగవలెను. హిందూమహమ్మదీయ
మైత్రీ, కార్మికసంఘముల కట్టుబాటు జనసమదాయమునకు
రాజకీయ విషయములను బోధించుట కుపయోగముల నొసంగుట,
దేశభావలలో ప్రకటనపరముల మున్నగువానిని అయ్యవే నంది
కుంచిపెట్టుట, కాంగ్రెసు ఉపసంఘములను కట్టుబాటులతో
నేర్పరచి వానివ్యారా పరిసాగించుట, ప్రతికల్పములందును క్రతి
కల్పమునందును తిరిగి కాంగ్రెసు సంకేతమును దేశీయులకందర
కును దెల్పుటకు కాంతి నైనిక దేశముల నేర్పరచుట,
మున్నగు కార్యములను నెండుల నెండునే ప్రారంభింపవలెను.
కాసనసభలకు వెళ్లవచ్చునని కాంగ్రెసువారు త్రవ్వవొస
గుటయే గాక, కాసనసభలలో జరుగదగు కార్యములను స్వయ
ముగా పరిశీలించవలెను అని వారు స్పష్టముగా తోచుచున్నది.
ఏకారణముననైన కాసనసభలకు వెళ్లగూడదని తీర్మానమే ఈ
మహాసభయందు దామోదంపబడినచో ఆ తీర్మానమును కదల
బద్ధు. కాకలె నేగాని అనిభేయతను చూపగూడెను. అందరను

అది ఆమోదించిన ప్రకారము కాంగ్రెసువా రందరుని వికమ
గ్యుతో కనిపించుటయే యుద్ధదశనము. ఉద్ధయభగ్యము కు
గ్రామము కలుగవలయునని కాంగ్రెసువా రుద్దేశించినది తిక్కామున
ందకును బద్ధులు కావలెను.

మహమ్మదీయులు కాంగ్రెసువలన పెళ్లకూడదని గనులా
లేమలు తిక్కామినినుమాట నిజమేగాని అప్పుడు వామకల
గానే భిన్నభిప్రాయములు కలిగియున్నందువలన ఉలేమలు
రుషదవ మగుపద్ధతిని ఆతిగా ఆవలంబించి గాని, యిప్పుడు
కాంగ్రెసు మహాసభవారు కాసురభలన పెళ్లకూడదని తిక్కా
ముల ఆమోదించినతో ఉలేమలభవారు మల చాత్రియమును
నరింపరని యెవరును సంకయింప వలరకూడదు.

హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రి

భరతఖండమున యేవిధమైన రాజకీయ సంస్థయేవ
లెన్న అందులకు హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రియే సూల
కారము హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి లేకుండ ముఖ్యమం
త్రియే కన్యకును కట్టి దుగ్ధమయే. ఈ దేశమునందు మహమ్మ
దీయ ల సంఖ్య స్వల్పము వారిని చాల కొద్దియందే
వచ్చి ధి కలు గా నున్నాడు. అందువలన తాము
గాంధీ వులతో కలసి నతో తమ స్థితి కే నామ
య్యేమో యనభయము యిదివరకు మహమ్మదీయులకు హె
య్యగానుండెను. కావున 1912 వరకును వారు రాజకీయమునం
కు హిందువులతో కలియుట కంగీకరింపలేదు. రాజకీయమునందు
కాంగ్రెసు కభిలాష, హిందువులతో మహమ్మదీయ
ముగూడ లిరుకలె నియుంట హెచ్చరించినవాడను నేనేగా
1912లో నేట్లు హెచ్చరించి పుడు మహమ్మదీయులెవరు
నామామిదినలేన. 1916లోనప్పు టాంగ్లీలో నిర్బంధమునందు
పుడు అక్కడికి మహమ్మదీయులు నిజమును గ్రహించగలిగిరి
యు. వారాక్షితితో కాంగ్రెసు మహాసభయందు చేరుచు
న్నారనియు వాళ్ళు పుడు తెలియకచ్చెను. నేటివరకు యెట్లునది
కార తి యుల స్వతంత్ర్య విజయ కథ న
మును వివరించు ప్రపంచమును లందరును అర్థించుకొనిరి. నీ
క్షింతుముడగా వాలివలకు కనాజువలెరిగిరి గిగు విడిగములు
లేకుండా పిచ్చిబట్టిరిగిరి కొట్టలక జరుపుతు యాకారముల
ధను మనదేశములు విడిగించి యుండెను. వ్యవస్థాపక
లాభకు అనుబంధములు చెలగుటకు బదులు గా మహమ్మ
దీయులబాధనలది హిందువులను కాపాడుదు. హిందువుల బా
ధనలది మహమ్మదీయుల కాపాడుదు. అనుఆర్థకరములు వివర
మండెను అచోతనాదులు కాసురభలన పెళ్లకూడదని గాని
పెళ్లకూడదనిగాని, మీరెము. తిక్కామును జేసిననులేనాకది
యంతయు క్రియ గాదు. స్వాతంత్ర్యమును
పురోధి కృష్ణుని గూర్చి భారతీయులకు
యేర్పడి ధగ్గునులెయు. ఆకాలమున పోషింపరనిమి
రు నిర్ణయించెరో మహాంభూతి ఆగ్రామున్నగు కట్టములం
దలిరక్తి కట్టులగు భూపదేశములందు అట్టి ఆకాంక్షగ ములను
మలములకత్తెవంద భూసాపితములను జేయవలెనయే మీరు
నిశ్చయించుదరో నోయో కట్టి నేజే యిచ్చు
ట నేటి పు క్కాంక్షలయే చిరని నేమి ములను
దైరసాక్షిగ కొనుచున్నాను. 1912 లో మహమ్మదీయులు
యెడవలెగి యున్నపుడు పాకిగాదని వారిని నేట్లు లందరిం
చితితో అయితే నేడు కుదిరవారినసంఘములవారు తిక్కా
ప్రచారము జేయుటయగుడ పాకిగాదని మంలియులన్నా
ను అసంఘములవారి నిర్బంధమునను నేను కేంకింపుట లేదు ఆ
సంఘముల కేర్పరచినవారు కాంతి నేరులతో గూడినంకముల
నే ఒకరును చున్నానని నేకొంగునను. కాంగ్రెసుని ఆక్ర
రకురావు. మీళ్ళెప్పుడు గూడ క్రిమింపుడు అని విమర్శి
బోధించెనని అంద రెరుగుదురు. అయినకేమి ప్రయోజనము
అమరమువారిపుడు తమ మిత్రులనుగూడ క్రిమింప కున్నార
కాశ్వణ్య ప్రతికార భావములతో నిండిన వ్యాధియనులందు
ప్రేమకు తావులేదు. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము రాకలెనిమిరు
కొరివతో ఘోరముకు నాఫలితముకొరకు. యిట్టి లభ్యమస్య
లను ప్రస్తుతము విమరింపరలెను ఇని యెంత వియతమును లయ
నను తాత్కాలికముగా వారిని పరిభ్రంశంప కప్పుడు మూల్క
నులో మహమ్మదీయులు దుర్భాగము లొందిన నందులకు
నేనెంతయు చింతిల్లు చున్నాను. వాటియే ఆశయమును
యికముందు రెండు మతముల వారికే నుండ
నలసిన సంబంధమును సుప్రసమును హిందూ మహమ్మదీయ
సమైక్యసభిదానమును పెట్ట నే సిద్ధపరచుటలెను. ఒక ఊరేగింపు
వాయిద్యములను మోగించుచు పాటలను పాడుచు ఒకచునీడు
చెంతింపి పెట్టులగాని, రాజకీయములది ఒక కృత్యముయొక
కాఖలను నిరంకులనగాని 83 కొట్టుకుంది భారతీయ
ప్రియతము కర్మకరమును స్వరాజ్యము మనకు లభి
అనవసరము నాలభ్యము కలిగించవచ్చును-కాన స్వరాజ్య
ములు కలుగకుండుటకు రెండుమతములవారికే కాంగ్రెసు
కుదురుటకు నలయు నియమములను వాసి కాంగ్రెసు కొండ
మహాసభలో సమ్మించుటకు రెండుమత

ని ఉపసంఘముగా నేర్పాటుజేయవలెను. ఈ దేశమునందు
అనేకమతములవా రున్నార. వారివారి ఆచారవ్యవహారములు
భిన్నములు. దేశము కాలము గాన యెట్లునైన అట్టికొట్టలక
అపుడపుడు జరుగక మానవు. అట్టివేరయిన జరిగినచో వానికి
మతకలహములని లేపోని పేరును పెట్టక నిన్నాక్షిగముగ విచా
రణజేసి నిష్పక్షపాతమున నింజించి నిష్పక్షపాతమున సాను
భూతిని జాతులయే కర్తవ్యము.

ముక్కుని గూడుకొట్ట భారతీయుల పవిత్రత
యములను వాంఛలను నిష్కరుణముగ నీతిగా
కాల్చుకొని నేలరామకుమ. నేను మనకు సంపూ
రణ విజయము కలుగవచ్చును. కాని ఆత్మశిక్షముగు
అవజయమే మనకు వినింపబడియుండవచ్చును. మన
దీక్ష, మన దైవ్యము మన దేశభక్తి, గున్నగునవి
నేడు కఠినముగ కరిగింపబడుచున్నవి మనకందర
కును సమానభాగ్యమును భావి భాగ్యమును నిష్ఠిం
చుటయందు మనవిధిని నుండు నాపేర్ప నిత
కృత్యములగుడియు రంకు అని నేడు భారతవాతీయ
తకు జన్మస్థానముగు యీ పవిత్ర వేదికవై నుండి
మన జననియుగు భరతమాత పేట హిందువుల
ను, మహమ్మదీయులను, యితర మతములవారి
నందరిని భక్తి పూర్వకముగ వేడుకొనుచున్నాను.
అని నీవి మాలావా అబ్దులకలా యదగారు తమ ప్రారభా
స్వాగమును ముగించిరి. (ఆ. వె)

హిందూ మహమ్మదీయ

ఉపసంఘము

హిందూ మహమ్మదీయ ఉపసంఘమువారు శని:తిక్కా
నముల కొంచెము కొంచెము వెల్లడి యగుచున్నది. రెండు
మతమువారును జేసినవారములనింజించుచు కుద్ధివారమును
హిందువులను కుద్ధి:రోధమును మహమ్మదీయు ను గూడ
దనివారు నూదించిరి.

భారత ప్రభుత్వమువారు వాగెనలకొరకు పెండ్ర నా

హిందూ మహమ్మదీయ ఉపసంఘమువారు శని:తిక్కా
నముల కొంచెము కొంచెము వెల్లడి యగుచున్నది. రెండు
మతమువారును జేసినవారములనింజించుచు కుద్ధివారమును
హిందువులను కుద్ధి:రోధమును మహమ్మదీయు ను గూడ
దనివారు నూదించిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రకటన

సమాధాన ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమయ్యెను
గనుకనే దేశమునందు భరింపింపకు ను పక్షముయొ
క్కసంఖ్యదినవాభిగృహి చెంగుచున్నను కాంగ్రెసులో
భారతము లిగించుట మేము చాలలరకు (కాత్తింబి) తమ
కేకరథలు జరిగినది కాని గాను తాలరరీక మేమియు సభలో
రకు కలుగలేదు. ఒక విషయనిష్ఠులు సభలోనున్నది. అని
ను ఓట్టులుబట్టి యాక్రశ్చ ప్రకటించింపబడనట్లే 15 ది) (ఒక
స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు డిల్లీగరమున కే
టించిరి. (ఆ. వె.)

మహాగారి కేసు

మొహా విరుద్ధముగా కొంగతనముగా
జెయిలు నియమ నిషేధించబడిన నమవులను దెప్పించి
బయటనుండి జెయిలుబయటనుండి హజరతో మోహానీ గారు
కొన్నందుకై కేసును మేజిస్ట్రేటువద్దనుండి బొంబయి హై
కోర్టు కేసునుననియు విచారణ నాపివేయు నుత్తర కొంగ
కోర్టుకు బొంబయినిన అర్జి సమిష్టమైన నమోనాగ్రహారము లేదను
వలెనని ముఖ్యస్వామము ర్షియగు లల్లాఖాయి సాన్యా
కార్తీ కొయాజీ గార్లు ని గాక రించిరి. హజరతో
గాని గారి తరపున నెవరును వాదించలేదు.

మొహారు ప్రభుత్వము వారి యుద్ధారగుణము

మొహారు రాష్ట్రమున వజరలవలన బాధనొందినవారి
సహాయార్థమై ప్రభుత్వమువారు 65000 రూపులు తాకానీ అప్పు
గా నిచ్చి బీదలకు ండ్లు కట్టుకొనుటకై కలపవెదురు మొద
లగునవి అరణ్యమునుండి తెప్పించియిచ్చి, నవ్వమైన పల్లపుభూము
లపై ఒక యేటిసిద్ధు రిమిషను నొసగిరి తెలియుచున్నది.

అనుబంధము 8-వ పేజీ తరువాయి

దు- అప్పుడు చక్రములను ఇరుసులను మీరు తేయరుజేయగలరాకె
ఉ:- అట్లయినచో నీ నేతమున చక్రములను ఇరుసులను
తయారుజేయుట కెట్టికష్టమును లేదు- కొన్ని ఇరుసులను వాగ్గా
నముల న్నొంగవలసినదని ఇదివరకు ప్రభుత్వమువారిని గోరగా
వాట అంగీకరింపకపోవుటచే నిజవర కీప్రయత్నములు వరులు
కొనబడెను- వీనిని తయారు జేయుట కవసరముగు సర్వాములు
ఇవాళురమునద్ద గలవు-

ఇతర వస్తువులు

స్పిరింగును తయారు జేయుటకుగూడ ఇవాళురమునద్ద
ముడిపదార్థములు దొరకను- దిగుమతి చేయబడిన పిగు ఇను
ముతో నివి తయారు చేయబడుచుండెను- బఫర్లుగూడ
నిచ్చుటనే తయారుజేయవచ్చును- వీని కవసరముగు సర్వాము
లన్నియు నిచ్చుటనే కలవు- మేము తయారుచేయు బఫర్లలో
చాలభాగమును లైకేకంపెనీలవా రుదయోగించుచున్నారు-
అంగిల్లు, చానల్లు, రిబిట్లు మొదలగువానిని గూడ నీదేశము
ననే తయారుజేయవచ్చును-

కార్మిక సమస్య

గిన్నావా గారు:- కార్మికుల సమస్యను గురించిన
ఇబ్బంది తొలగిపోవు ఢిటిని నిరంకును పొందలేదా?

ఉ:- ఆ ఇబ్బంది ఎప్పటికిని ముగియవు-

గి:- కుశలముల కార్మికులను సంపాదించుటను గురించిన
సమస్య అని నాభావము-

ఉ:- అయిన వత్సరములలో నీసమస్య ముగియును-
ప్రస్తుతము స్టాండర్డు వాగ్ కంపెనీవారు 1500 భారతీయ కార్
మికులను నియమించుచున్నా- ఆధునికయంత్రసామగ్రి మాకు గల
ది- సామాన్యకాలముగల కార్మికులను సరిగ నుపయోగమునకు
దెచ్చినచో మాపనికి చాలాను- మార్కెట్లనును ఉద్యోగులనును
ఫార్మక్టరీ సమీపముననే గృహము లేర్పాటు చేయబడెను-

పెండ్ర

భారత ప్రభుత్వమువారు వాగెనలకొరకు పెండ్ర నా
హిందూ మహమ్మదీయ ఉపసంఘమువారు శని:తిక్కా
నముల కొంచెము కొంచెము వెల్లడి యగుచున్నది. రెండు
మతమువారును జేసినవారములనింజించుచు కుద్ధివారమును
హిందువులను కుద్ధి:రోధమును మహమ్మదీయు ను గూడ
దనివారు నూదించిరి.

భారత ప్రభుత్వమువారు వాగెనలకొరకు పెండ్ర నా
హిందూ మహమ్మదీయ ఉపసంఘమువారు శని:తిక్కా
నముల కొంచెము కొంచెము వెల్లడి యగుచున్నది. రెండు
మతమువారును జేసినవారములనింజించుచు కుద్ధివారమును
హిందువులను కుద్ధి:రోధమును మహమ్మదీయు ను గూడ
దనివారు నూదించిరి.

వాసుప్రభయము

వాసు కమిటీవారు వైస్రాయి జపానునిధిక్తై గుమారు
రెండు ల రూపుల విరాళముల ప్రాసజేసిరి-

వాసు కమిటీవారు వైస్రాయి జపానునిధిక్తై గుమారు
రెండు ల రూపుల విరాళముల ప్రాసజేసిరి-

జపానునుల ప్రజయబాధకుల విషయమున సామభూతి
దెలివిన వైస్రాయి బొంబయిగవర్నరు, భారతీయ ప్రజలు మొద
లగువారికి బొంబయి జపానును కాన్సల్ కృత్యతన
వెలియచ్చెను-

వైస్రాయిలా కాంగ్రెసుగంజిల్లోను ముఖ్యస్థానము కు క్రిం
నగరం నందును, జగితాల తాలూకాకు ముఖ్యస్థానమును జగి
తాలయందును ముగిల్ల ప్రీ మాడపాటి నానుగురావు గారి
(పోతానామలక కలారాస్టా) ప్రజను భుజులు పోడించి
వీటికినుబంధముగ రెండుగ్రామములుగూడ స్థాపించబడెను.

వర్షము:- గుంటూరులో చిట్టుపక్కల గ్రామ
ములలో 12,14 తేదీలయందు సుమారు 4 దుడ్డులు కన్నములు
కురిసినది. వర్షములేక కేహళిపాడుచున్న జనులు నీటికరవు
పోయినది అని సంకెసింపుచున్నార. కనువులను మెకిసమ్మి
గా దొరుకును అని రయిలులు చెప్పుచున్నార. గూతులు
చెరువులు పూర్తియై, వి. జనులు నివారించుటగానున్న
ఆరోగ్యముగానున్నా వున్నాడు. (ఒకరు).

నామలినములు

తృప్తిని కలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము

ప్రాలు, బిడ్డలు ధరించు కంఠహారములు పురుషులు చేతియందు ధరించు గొలుసులు, గడియారముతో ధరించు గొలుసులు, మొదలగు వాటికి కావలసిన పెండ్లెంటులు, సాదారణములను, పోకరుపని చేసినవి, ప్రతిములుగలవి మావద్ద ఆమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి.

సీను నెండికి, సవరము బంగారు పూచీ యివ్వబడును.

ధర రూ. 5-0-0,

1842

(4)

1 1/2-2 సవరములతో తయారగును. మంజూరి మాత్రము, రూ. 10-0-0

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైసాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

సంస్కృత గ్రంథములు - తెనుగు లిపి

Table with 2 columns: Sanskrit titles and Telugu prices. Includes items like 'అమరకోశము' and 'అంధ బాగవతము'.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

యానిక్ అమృతము కంపెనీ లివింటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు:- 2 & 3 లాల్ బజారువీధి, కలకత్తా

978 ఉత్తర మద్రాసు రాజధానికి బ్రాంచి ఆఫీసు:- మచిలీపట్టణము.

దక్షిణ మద్రాసు రాజధానికి బ్రాంచి ఆఫీసు:- 20 సుకురామ శెట్టివీధి, జార్జి టౌన్, మద్రాసు

వి. కుప్పస్వామి అయ్యర్, ఆర్థిక జింగు ఇక్కు వెక్టరు, మద్రాసు.

స్వార్థత్యాగములేని బోధ ఆఫ్ డైరెక్టరులచే నిర్వహింపబడి, ఎక్కువ లాభములను పొందుచున్న హిందూదేశీయ కీమాకంపెనీ యిది యొక్కటియే. ఆంధ్రులు వాటాదారులుగా నుండుటచే వారికి మంచి పలుకుబడి గలదు.

ఉత్తర భీమా కంపెనీలకంటె మిక్కిలి త్వరగా ఆయా పోట్లలో నుండు డైరెక్టరులచే భీమా మొత్తము సకాలమున చెల్లింపబడును. కడపటి సంవత్సరము లెఖనుగురించి కార్యదర్శిగారు యిట్లు తెలిపియున్నారు.

అనేకులు ఈ కంపెనీలో భీమా చేసినా యున్నారు దత్తమండలములలోను చిత్తూరు జిల్లాలోను, మద్రాసు పట్టణము నందును, ఆంధ్రదేశమునందు అంతటను జిల్లా ఏజెంట్లు కావలెను.

భీమా చేయించుకొనుటకు యివ్వము గలవారును, ఏజెంట్లును ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

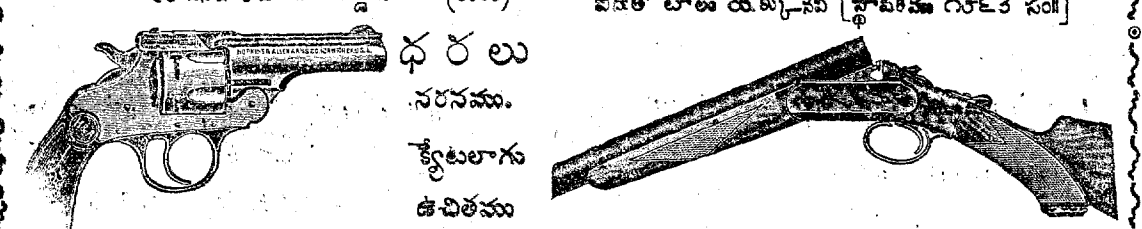
డాక్టరు బి. పట్టాభినీతారామయ్య గారు, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం, లోకల్ డైరెక్టరు, మచిలీపట్టణము.

తే క,

ఎమ్. విశ్వల్ రావు నాయుడుగారు దక్షిణహిందూదేశమునకు కార్యదర్శి, కాంపు గవర్నర్ పేట, బెజవాడ

బంటిశాశ్వతా తుపాకి సుప్రసిద్ధుడు కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (3063)

సానానిధములగు రివాల్యూర్ ఆరులేక ఐదోటాలు యెక్కువని [స్టాపికము ౧౮౬౩ సం]

నాగము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును ఉన్నవి. జేబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును. యగ. వి. రామాయణం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ప రీ తు కు ని ల చి ఖ్యా తి గా ం చి న

శుక్లనష్టము మాత్రము 50 కి 1-4-0

పూ త ని

వైద్యరంగములకు దివ్యవృద్ధి - రసాయనము సీసా 1-కి రు 1-0-0

జి. వై. జి. ప్ర. శ్రే. క. మ.

నూతన పంచరములు 480 పుటలు గలవి

డి లేట్ వేయూరు - వేంకటకృష్ణమస్వెట్టి అన్వేషము, వారిచే బ్రకటింపబడుచుండిన

నామలింగానుశాసనము అను నామాంతరము గల

అమరకోశము

త్రికాండము - సటీకము - ఆంగ్లేయ భాషాంతర పదములతో గూడినది.

20 రతుల డిమ్మిగ్జాకాగితములు 532

క్యాలిగోబైందు 1-12-0

16 రతుల సాదాకాగితములు అట్టబైందు 1-0-0

ఈ శ్రోత్రహర్ష ఆనందముద్రాక్షరకాలశాంతు ముద్రికమై

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్వేష కంపెనీవారిచే

50 బ్రచురింపబడి విక్రయింపబడును.

ఇతర గ్రంథముల కేటలాగు ఉచితము.

286, వైసాబజారు రోడ్డు (అప్పాబిల్డింగ్సు), మదరాసు

Advertisement for Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj, featuring a scorpion illustration and text about medical services in Calcutta.

మార్గం డేయ

చక్కని ఆంకముల కొత్త నాటకము అణా 12

చక్కని పాటలు!!

మిగులభక్తిరసపూరితము. రంగస్థలముల కత్యం

తానుకూలము.

ఈశ్వరభావము :- మృత్యువును జయించిన

దివ్యచరితుడగు మార్గం డేయని చరిత్ర. రంగస్థల

ముల కనువగునట్లు మూడు గంటల కాలములో

ప్రదర్శింప వీలగునట్లు వ్రాయబడినది. ఇట్టి భక్తిరస

పూరితమగు నాటకమును ప్రతివారును చదివి

యానందింతురు గాక.

మా చందాదారులకు అణా 8 లకే పంపబడును.

సరస్వతీ గ్రంథమండలి

రాజమహేంద్రవరము

నూతన పంచరములు

బమ్మెర పోతనామాత్య ప్రణాళి

ఆంధ్ర బాగవతము 1-కి 6-0-0

డిటో మేలుప్రతి 2 పంపులుములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 5-0-0

ఆనందరంగ రాట్నందము 1-కి 1-8-0

ఆనంతుని ఛందము 1-కి 0-14-0

అప్పకవీయము 1-కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటీక 1-కి 1-0-0

ది క్రెస్టెంటు యిన్ను రెన్ను కంపెనీ లిమిటెడు, బొంబాయి

మిక్కిలి అనుభవశాలులైన స్వచ్ఛత డైరక్టు
గ్ల చే పూర్ణముగా శరిపాలింప జనుచున్నది. అగ్ని
భయము మరణమువలని భీతిలేకుండ భీరూచేయు
దురు. పరకత్తైన వనరులతో సలు ఏదన్నలు కావ
తెను. వలయువారు యిక్రిందివారికి వ్రాసికోవలెను
చీమకు ర్తి కుమారుప్యమిగాదు, బి. ఏ.

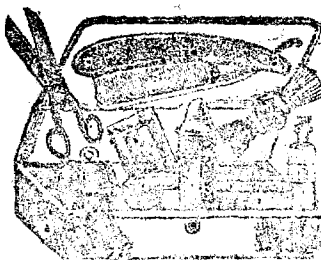
శీట్ విజంటు:—మద్రాసు రాజధాని.

926

మర్యాదలు, గుంటూరు

Best Hollow Ground Razor

911

We are selling
this well known
Hollow Ground
Razor, English
make, in white and
black handles
durable blade a
less than whole

sale price viz. at Rs. 6 with 1 brush, 1
stick shaving soap, 1 sharpening stone, 1
strop 1 scissor, 1 looking glass, 1 bottle oil, 1
water cup.

V. S. WATCH Co.

POST BOX No. 105,

MADRAS.

ఓరియంటల్ గవ ర్నమెంటు సెక్యూ రిటీలైఫ్ అన్యరన్న కంపెనీ లిమిటెడ్.

(1874 సంవత్సరమున హిందూ జేకోనంను ంకార్యోజ్ఞ
చేటు చేయబడినది.)

హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

పూచీగా 3 విధముల లాభముగల పాలసి
ముసలితనమునందు, కుటుంబభారమునకు పాగు
కూలముగా నుండునట్లు బిక్రొత్త సమాప్తమైన

భీమావద్దతిని

672

ఈకంపెనీ ఏర్పాటుచేసియున్నది

ఈ ఆకర్షించు పాలసీప్రకారము పూచీ
యివ్వబడు లాభములేవన,

(1) 25 సంవత్సరములకు పురణము సంభవించు విషయ
ములో యిచ్చుటకు అంగీకరించిన ఒక పెద్దమొత్తము చెల్లించ
బడును.

(2) నిర్ణయకాలము పూర్తయినవరకును తీరించుకొన్న
విషయములో చెల్లించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
నగుదుగా ఏర్పాటుప్రకారము చెల్లించబడును.

25 సంవత్సరములైనతరువాత పురణము సంభవించిన మొ
టియిచ్చుటకు తీర్మానించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
చెల్లించబడును.

ఈలాభములతోనూడి పాలసిదారుడు తనకష్టమున్న
ఈఅమాల్యమైన లాభములను పొందుటకు అర్హుడు.

(విముచయములను 25 సంవత్సరములవరకును లేక పురణకాల
మువరకును చెల్లించవలెను.

వివరములకు ఈదిశకు చిరునామాను (వ్రాయవలెను

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—St. Mark's Road, Bangalore

Tri vandrum Branch:—Trivandrum.

మీకు

219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు అనందమును కలుగజేయును.
మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రము లోక - ప్రసి
ద్ధము. మీరు వినియుండురు గాన వ్రాయడ
మైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము
అధికము - ఎల్ల విషయములకుగాను దయచేసి
వ్రాయండి.

వికాసము:—

ఆతంకనిగ్రహ జ్ఞాపకాలయము

26 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

"Agate"

2957

సెల్ ఫిల్లింగు ఫ్రంట్

వే నాలు

రూ. 2-0-0] [డబులు రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబుల్ 1-14-0
గాజుపాళీల }
కలములు } " 0-4-0, డబుల్ 1-14-0
కలక్ బాక్సు } రూ 0-10-0
(6 పెన్నలు గలది) } డబుల్ " 6-0-0

పత్రికలకు గ్రోసుల మీద మంచిమనసు యిచ్చ
బడును.

విక్రొ రి యా డి పో

మైలాపూరు,

మద్రాసు.

లోకమయహార కస్తూరమాత్రలు

హిస్సలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొత్తము 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0
(1002) సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికిని మిగిలిన కస్తూరమాత్రలు అద్భుతమైనవి మొదలగునవి దయచేసి
6 బుడ్లను పంపుడు. పి. శ్రీనివాసరావు, కాగ్గర్లు ఇటీగేషన్ డిపార్టుమెంటు రాయపూర్ (సెంట్రల్ ప్రావింసు
(1008) మీ కస్తూరమాత్రలను వాడుటచే చలిజ్వరము, దగ్గు మొదలగు వ్యాధులు బాగుగా తగ్గివని.
ఈమొత్తము 6 బుడ్లను పంపుడు. హరంగ పై నీలా గౌడా హనుమాన్ హాస్పి, కర్ణగిహాస్పి)

సారస్వతాసవం (బుద్ధిప్రసాదిన)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు మంచి బలమునిచ్చు జ్ఞాపకము.
జ్ఞాపకశక్తిని కలిగించును, సంగీతజ్ఞుల కంఠస్వరములను వనిహారత నిచ్చును. కడుపు, రొమ్ము, కళ్ళు, మోకాళ్లు
మాంసజ్వరములు, శిరస్సు పీటిలో గలగు నొప్పులను పరిహరి యును. మెదడు దుర్బలమువలన గలగు మరపు, ఆలస్యము, తల
తేదీసు, కండ్లుచీకటి, జీవాశంకుము, పిత్తవరములు చేదదం, కడుపులోనుండు సంకటము, మలబద్ధము, ఆకలిలేవండుట, తలతి
దము, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలికాగములు, ఇంకను అనేకరోగములందు గుణపరయును. నిశ్శాధులకును, వ్యాధివాదులకు
6 జ్ఞాపక సీసా 1-కి రూ 1-0-0 లు.

బ్రాంచి, నెం 331, తంజుకొండపేట, మద్రాసు. బ్రాంచిండి పిపిలుపంపబడవు.
పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శతారాధువైద్యశాల మైసూరు. (4)

వెంట్రుకలే అందము?

రా లి పో కుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుపే త్వరపడుడు.
ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును.
అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజెస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంసక మాంసము, యిది దివ్యవర్ణము
వెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకల మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి కట్టువలె నుండి మెద
యు చుండును.

ఈ రోజునకే దీనిని పరీక్షించి చూడును

వెంట్రుకలు యెట్లుబడియిననో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనదిగా జేయును.

నెల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వ్యాధులను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజెస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

జ్ఞాపక బుడ్డి 1కి ధర రూ 2-0-0 } కొన్ని చుక్కలు చేతిరుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి
బ్రాహ్మ బుడ్డి 1కి ధర రూ 0-12-0 } మనోహరమైన వాసన చుట్టు ప్రక్కల వ్యాపించును
బ్రాహ్మ బుడ్డి 1కి ధర రూ 0-8-0 }

ఇది మరల అమృతాశంకరివర్ణమున్న, పరక అమృతాశంకరివర్ణముగా రూ రూపము. లేకున్న,

హోటలు యేజంటు:- ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్గు అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 అహ్మదుషీదు, బొంబాయి.

126

పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జిటౌన్ మదరాసు

మాచే నిర్దిష్టముగ రాయబడిన కౌత్తియ బొషధములు ఆనభూతయోగములను చేయు నమృతమైన గొప్ప ఆయుర్వేద బొషధము.

<p>అశోకవర్ణి రుతుశూలము (మల్లకల్లుపొవ్వలను) బోగట్టును రుతుగ్రమము హరిచేయను. శ్రేణి రక్తమును బలము నాశనము చేయను.</p> <p>ఈ బొషధ సేవనగలన ఆశేషము రుతుశూలము తూర్పునై సత్సంధానములై సుంకసిం చుచున్నార.</p> <p>మాతులుంగరసాయణము గట్టి శ్రీలకు ఆశేష కాణములను సంధించు వాంతులు మొదలగు నవి పోవును. బహిష్కరణను బోగట్టును. గర్భాశయమునకు బలము గలగ చేయను. అధిక ప్రయాసచే ప్రసవించెను శ్రీలు భౌతలైయక ముఖముగ ప్రసవించెను.</p> <p style="text-align: right;">శ్రేణి రక్తమును బలము నాశనము చేయను.</p>	<p>ఆశ్వనివర్ణి క్షతినినము, దినమునది దినము నున్న బిడ్డములకు రావలెను శ్రేణి రక్తమును బలము నాశనము చేయను.</p> <p>రక్తశోధక సహ మేహములచేతను, రసావధములచేతను, యింక ఆశేష కాణములచేతను (అనగా) పురుషులు, స్త్రీలు, శాస్త్రుల వేహబాధలు మొదలగు వానిచే చెడిపోయినరక్తమును శుభ్రపరచుటయందు శ్రేణిరక్తమును బోగట్టి శ్రీరమును ఆశోకవర్ణియును పుచ్చును.</p> <p>సుఖవిలేచనవర్ణి మలబద్ధమును బోగట్టి శ్రీరమును ఆశోకవర్ణియును పుచ్చును.</p> <p>వృశ్చికదంశనివారణి శ్రేణిరక్తమును బోగట్టి దీనిని రుద్దియెడల 5 నిమిషములలోనే బాధయనుది లేకుండనే నును.</p>
---	--

పాడ్ ఆఫీసు:— ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

మా బొషధములు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడ దొరుకును.

- (1) మెనర్స్ డార్లింగ్ అండు కో, రత్నబజారువీధి.
- (2) మిస్టర్ కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, మూర్తూర్రాట్, ఈవిని గుంబారు.
- (3) స్వాస్థ్యసార్వసి, పెద్దవీధి, తిరువల్కేగి, మద్రాసు,

1045

5000

న మో నాలు
ఉ చి త ము గా
పంచి పెట్టుబడును

సాటిలేనటువంటి, పూర్వకాలపు శాస్త్రయుక్తమగు బొషధములు. మా బొషధశాలయందు స్వచ్ఛముగా తయారుచేయబడును. మేము తయారుచేసినది మిక్కిలి చురుకు గలదని, స్వచ్ఛమైనదని నమ్ముచుటకు, ఉచితముగా నమోనాలు పంపుటకు స్థిరపరుచుకొంటేమి.

అతిశ్రేష్ఠ తరమైన చ్యవనప్రాస

శుభ్రతకును, దోషరహితకును సాటిలేనిది. క్షతివారికి మంచి బలపర్థకొషధము, పుష్టికరమైనది. శరీరవ్రత్యుని బలబరుచును. ఆకలిని వృద్ధిచేసి జీవామును పెంచును.

దుర్బలము గల వ్రతినరమును, దగ్గు, చలి, ఉబ్బనపు దగ్గు, తుయ, నపుంసకత్వము, మూలశంక, వృద్ధాప్యము మొదలగు రోగములకు అమోఘమైన గుణము నిచ్చును. నీరసము, రుతుపులేని శ్రీలకు, గొడ్డుతనము తొలగించును.

కాటలివర్ ఆయిల్ కన్న శ్రేష్ఠమైనది.

ధర:—10 తులాలు (20 దినములకు పోషోవునది) రూ. 1/- 40 తులాలు రూ. 3/-

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫర్మాసి లిమిటెడ్

185, మాంటూ రోడ్డు,
మదరాసు.

డాక్టరు ఆచంట అశ్వినతి బి. ఏ., ఎమ్. బి. అండు సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపితమైనది.

అనుమతిచెందిన మూలధనము రూ. 3,00,000. వసూలైన మూలధనము రూ. 1,30,054.

క్యాటలాగులు కావలసినవారు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

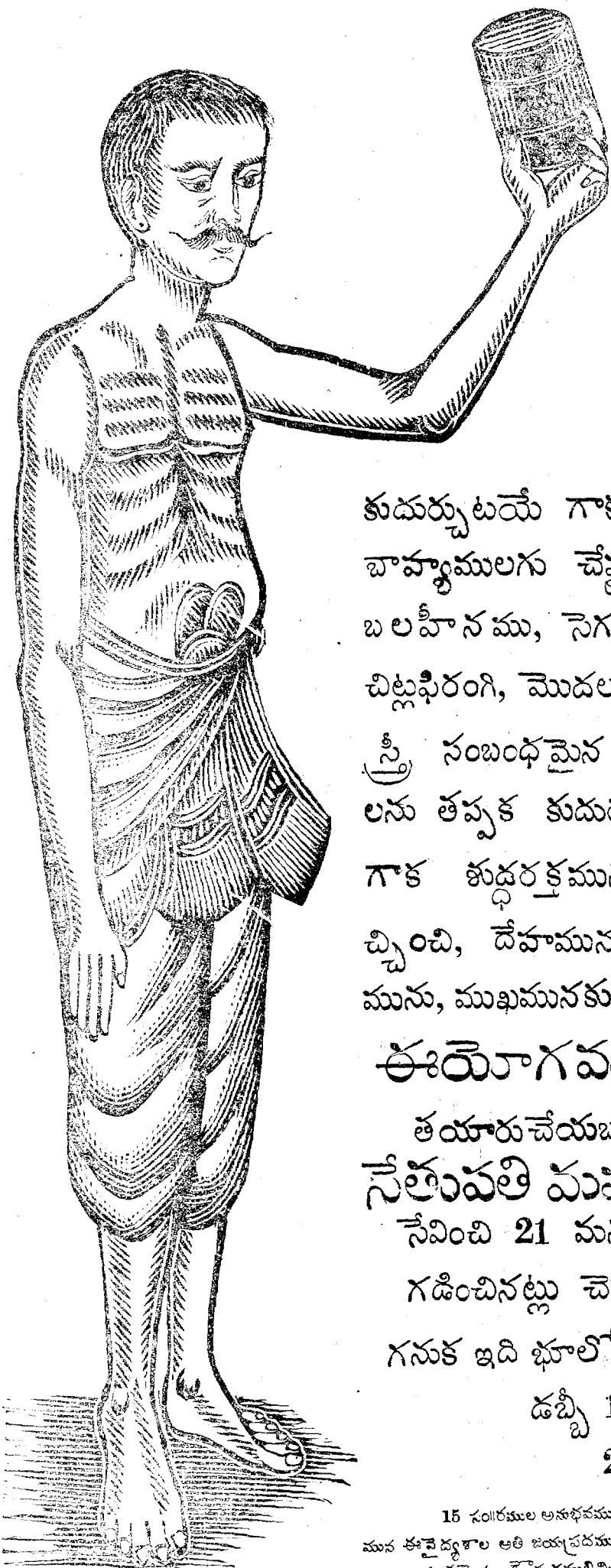
విజయం:—

మదరాసు
మెనర్స్ అశ్విన అండు కో,
నెం. 176, బ్రాడ్వే

మదరాసు
మెనర్స్ డాథా అండు కో,
160, చైనాబజారు రోడ్డు.

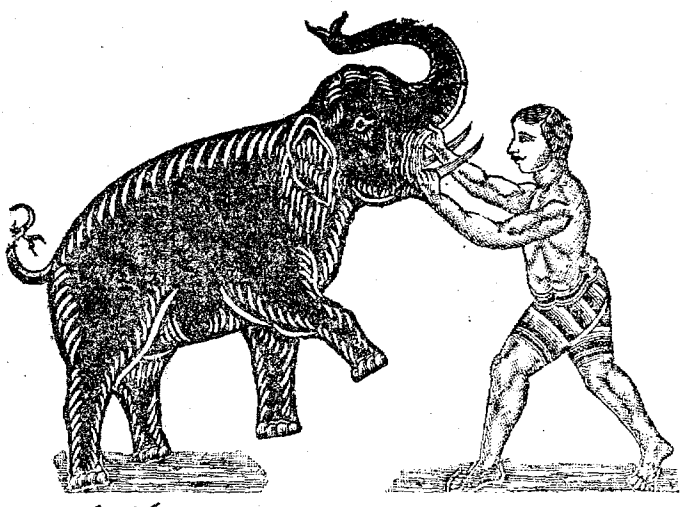
మా నవకోటి కిదియొక గొప్ప వరప్రసాదము
గుహా లీతా వి నోదపురుష గంభీర
జీవానంద ధాతువుష్టి లేహ్యము

సర్వ రోగ నివారిణి, రక్తివృద్ధిని బలకారి.

ఈ దివ్యౌషధము స్వర్ణము, ముత్యము, పగడము, కారూబ, శిలాజిత్తు, కల్పదము, జింకకొమ్మ, వెండి, గవ్వలు, అబ్రకము మొదలగు విలువగల నిర్దోషములైన వస్తువులను దివ్యమైన వనమూలికలచే భస్మముచేసి, శాస్త్రోక్తముగా పాళ్లుచేర్చి, తయారు చేయబడినది. ఇది కుష్మము, తెల్ల కుష్మము, గంధి, మేహపుండు, దినాలవేరటగ నుండు వ్రణములు, మేహవ్రణములు, వీటిని

కుదుర్చుటయే గాక ధాతువృద్ధిని కలిగించును. బాల్యములందు నీతి బాహ్యములగు చేష్టలవలనను, యితర దుష్టచేష్టలవలనను గలిగిన బలహీనము, సెగరోగము, చిట్టఫిరంగి, మొదలగు దుష్ట స్త్రీ సంబంధమైన వ్యాధులను తప్పక కుదుర్చుటయే గాక శుద్ధరక్తమును హెచ్చించి, దేహమునకు బలమును, ముఖమునకు కాంతిని యిచ్చును.

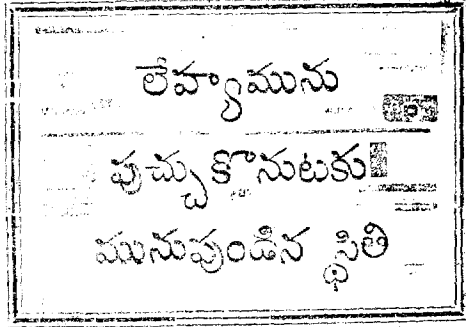
ఈయోగము ప్రకారము

తయారుచేయబడిన ఔషధమును నేలువతి మహారాజుగారు సేవించి 21 మనుష్యుల బలమును గడించినట్లు చెప్పబడియున్నది.

లేహ్యమును సేవించిన తరువాత చన్నస్థితి

గనుక ఇది భూలోకామృతమనియే చెప్పవలెను. 20 తులములు గల డబ్బీ 1 కి ధర రూ. 5-8-0 వి. పి. ఖర్చుతో. 2 బుడ్లు రూ. 10-0-0 మాత్రమే.

15 సం.ముల అనుభవముగల మ-రా-రా-శ్రీ, వైద్యశాఖామణి సి. ఆర్. గోపాలకృష్ణ మొదలియారుగారి ఆధిపత్యమున ఈవైద్యశాల ఆతి జయప్రదముగా నిర్వహించబడుచున్నది. అన్నిరకముల వ్యాధులకును సామాన్యస్థితిలోను, కఠినస్థితిలోను, అస్పృశ్యమైన ఔషధములిచ్చి పూచీగా బాగుచేయబడును. 4 తరములుగా అనగా సుమారు 200 సం.ములనుండి మేము అనుభవవైద్యముచేయుచున్నాము. గాన నైన తెలుపబడినదంతయు అనుభవముమీద వ్రాయబడినది. ముఖ్యమునీంపు. ఈపుత్రికనుజూచి 25-28 రోజు లోగా లేహ్యమునకు ఆర్ద్రులను పంపువారికి ఒకబుడ్డి మేహరోగ సంహారి ఉచితముగా పంపబడును.

గుహ ఆయుర్వేద ఆశ్రమము,
81, వరదాముత్తియప్ప వీధి, తపాలాపెట్టె నెం 1266 మద్రాసు.

GUHA AYURVEDIC PHARMACY
81 Varada Muthiappa Street, post Box No 1266. Madras.